B103/C/19/4

National Library

LATVIJA AMERIKĀ

LATVIAN LANGUAGE NEWSPAPER

Published weekly by the
Latvija Amerika Publishing Limited
Business Offices: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4M 2E9, Canada. Editor-in-Chief A. **Kundrats**, 465-7902. USA Editorial Offices: New York, Editor V. **Irbe**, 4035 Rombouts Ave., Bronx, NY 10466; Chicago Editor V. **Jaunkalnietis**, 1805 Taylor Ave., Racine Wis. 53403; California Editor **Karlis Kalejs**, 3822 Markridge Road, La Crescenta, CA 91214.

NR. 28 | SESTDIENA, 1984. GADA 14. JŪLIJS | 34. GADS | SATURDAY, JULY 14, 1984.

SECOND CLASS MAIL | REGISTRATION NUMBER 2249 | CENA 1 DOLARS

N. Seglenieks

Zviedrijā runā par latviešiem

SPECIĀLRAKSTS LA NO STOKHOLMAS

Šīgada 1. maija gājienā Stokholmā piedalījās grupiņa latviešu sociāldemokratu. Ielas malā uz trotuāra starp skatītājiem stāvēja Padomju sūtniecības atašejs, 38 g.v. Dainis Zelmenis, kas fotografēja gājiena dalībniekus, starp citu arī latviešus.

Liekas, ka zviedru lielā laikraksta Expressen fotografs sekojis padomju diplomātam un nofotografējis Zelmeni ar foto aparātu rokā. Expressen pirmā lappusē parādījās Zelmeņa fotografija ar virsrakstu — Spiegs izspiego Baltijas bēgļus.

Par fotografēšanu Zelmenis paskaidroja, ka Maskavā nevienam nav aizliegts fotografēt 1. maija gājienu, tāpat to var darīt arī Stokholmā.

Maija beigās zviedru prese atzīmēja baltiešu leģionāru traģēdiju 1945—1946. gadā, kad tos izdeva krieviem. Šī atcere parādījās sakarā ar to, ka zviedrs Kurts Ēkholms doktorējās pie Upsalas universitātes par tematu: ,,Baltiešu un vāciešu izdošana 1945—1946. gadā''.

Ēkholms sešus gadus pētījis archīvus un savācis materiālus divās grāmatās, kopskaitā 600 lp. Tur atrodamas sīki detaļētas ziņas par lielo traģēdiju. Ēkholms šo tematu izvēlējies tāpēc, ka pats piedalījies pie leģionāru izdošanas. Toreiz viņš bija 24-gadīgs leitnants zviedru armijā.

1945. gada jūnijā zviedru valdība nolēma izdot visus kaŗavīrus, kuŗi no austrumu frontes maija mēnesī bija ieradušies Zviedrijā. Pēc šī lēmuma vēlāk nevienam nebija drosmes to grozīt. Izšķīrējs faktors toreiz bija Zviedrijas arodbiedrības sekretāriāta ieteikums bēgļus izdot. Politisko bēgļu izdošana toreiz ir palikusi kā nenomazgājams kauna traips. Tuvāki apstākļi vēl šodien nav noskaidroti, jo neatļauj piekļūt pie tā laika dokumentu archīva.

Priekš gada Zviedrijā, Gotlandē nolaidās lidmašīna, kuŗā no Rīgas bija izbēdzis Valdis Vanags. Vanags strādāja kā šefpilots uzņēmumā, kas apbirdināja labības laukus un mežus ar ķimikālijām. Kādā vakarā pēc darba viņš bija

(Turpinājums 20. lp.)

Saulainē mums labi klājas.

Foto N. Sebris.

Geidara Aļijeva izredzes

ALEKSANDRA ĶEGUMNIEKA SPECIĀLRAKSTS LATVIJAI AMERIKĀ

Kaut arī uz īsu brīdi, pasaules uzmanības degpunktā nākamajā nedēļā būs demokratu partijas kongress Sanfrancisko, politiskie visziņi uzskata, ka prezidenta Rēgena palikšanu Baltajā namā nopietni apdraudēt nespēs neviens no demokratu partijas izvirzītiem kandidātiem. Tieši Mondēlam ir vājākas izredzes nekā tās būtu bijušas, ja Rēgena pretinieks būtu senātors Harts.

Ja mēs iedrošinātos jau tagad pieņemt, ka Rēgens patiesi triumfēs novembŗa vēlēšanās, tad brīvajai pasaulei būs nodrošināts vadonis, kuŗa skatu neapmiglo aplamas illūzijas par Pad. savienības agresīvo politiku. Reizē arī mums Baltajā namā paliek patiess draugs — politiķis, kas ne tikai atbalsta, bet mudina kāpināt mūsu nacionālpolītisko aktīvitāti, lai pietuvinātu brīvības atgūšanas dienu mūsu tautai.

Rēgena sludinātā amerikāņu militāro spēku potenciāla atgūšanas doktrīna ir drošākā garantija mieram. Bez šaubām, arī Rēgenam viņa ārpolitikas ceļš vienmēr nav bijis rozēm kaisīts. Amerikāņu Eiropas sabiedroto savtīgās intereses brīžiem ir neticamas, bet pienākot izšķīrējai nosliecei, eiropieši tomēr savu likteni uztic NATO aliansei.

Kad Holande vilcinājās ar amerikāņu piedāvāto jauno aizsardzības ieroču pieņemšanu, Vašingtona nemaz neslēpa savu nepatiku un atklāti brīdināja Hāgu no bīstamām konsekvencēm. Holandes gadījumā jāatzīmē, ka tautas vairākums nebūt nav pret amerikāņiem, bet likumdevējus iespaidojušas Kremļa atbalstītās ,,atomkaŗa briesmu apkaŗošanas grupas.'' Drīz vien pēc Holandes lēmuma publicēšanas Maskava paziņoja, ka uz Hāgu dosies pats ārlietu ministrs Gromiko. Mēs latvieši holandiešiem varam atgādināt, ka pirms Latvijas brīvības nokaušanas uz Rīgu Kremlis sūtīja tikpat iespaidīgu politbiroja locekli Višinski.

Zviedrijas sociāldemokratu līderis premjērs Olafs Palme sācis brāļošanās ekskursiju pa Austrumeiropu. Austrumberlīnē viņu slavēja Kremļa Austrumvācijas prokonsulu Honekeru par apbrīnojamiem panākumiem sociālās taisnības īstenošanā.''

Honekera taisnību vēl joprojām atgādina Berlīnes kauna mūris. Naīvo zviedru sociālistu apmānīšanai tagad šis mūris nosaukts par Miera mūri. Prese pat ziņo, ka robežjoslā esot nomontēti pārbēdzēju nogalināšanai uzstādītie automatiskie ieroči. Tanī pašā laikā Honekers nekaunās piedāvāt Bonnas kancleram Dr. H. Kolam atbrīvot 6000 Austrumvācijā turētos politiskos gūstekņus un tos, kas grib pievienoties savām ģimenēm Rietumvācijā. Par izlaišanu uz rietumiem Honekers prasa tomēr ap 30.000 dol. galvas naudu. Vai tas nav 20. gadu simteņa kauna traips, ja vienas un tās pašas tautas locekļiem jāmaksā Kremļa noteiktā ,,dvēseļu cena'' par izkļūšanu no ,,komūnistu paradīzes''.

Runājot par komūnismu un par paradīzi, rietumvācieši mēļo: Debesīs komūnisms nav vajadzīgs, jo tur jau paradīze eksistē. Ellē komūnisms arī nav vajadzīgs, jo tur jau eksistē komūnisms. Vienīgi plānprātiņi vēl cenšoties noturēt komūnismu zemes virsū.

Kādā katēgorijā mēs varētu ieskaitīt tos, kas par katru cenu mēģina komūnistiem iztapt un ar tiem sadarbojas?

Nav šaubu, ka, neskatoties uz to, ka Čerņenko apbrīnojami ātri zem vienas cepures pabāzis visas Sarkanās impērijas augstākās činas un reizē restaurējis jaunu personības kultu, pašā politbirojā iekšējās intrīgas turpinās. Nav šaubu, ka politbiroja veči tik viegli pie teikšanas jaunos izglītotākos partijas aparatčikus nelaidīs.

Šajā pasaules sazvērnieku bandā pastāvēt nav viegla lieta, vēl grūtāk ir iesēsties pašā augstākā krēslā, kad iepriekšējo dižbiedru sarkanā zārkā aiznesuši uz Kremļa mūri noguldīts sociālistiskam mieram pie Iļjiča Ļeņina kapličas.

Čerņenko ne tikai aizlika kāju priekšā ,,jauno turku'' izvirzītam Michaelam Gorbačovam, bet reizē novirzīja Garbačovu uz blakus sliedēm. Lai Garbačova zvaigzne neuzlektu par agru, Čerņenko atbildīgās vietās pabīdīja uz priekšu Garbačova sāncenšus — azarbedžanieti Aļijevu un Ļeņingradieti Romanovu.

Pašā Sarkanā impērijā jau cirkulē dažādi minējumi. Runā, ka Aļijevs drīzumā aizstāšot tagadējo 79 g. veco ministru prezidentu Nikolaju Richanovu. Aļijevu uzskata arī par nopietnāko kandidātu kompartijas ģenerālsekretāra amatam, kas varētu to pārņemt pēc Čerņenko. Varbūt tam pretotos tikai krievi, jo Aļijevs nav krievs. Viņa īstais vārds ir Geidar Ali Rza ogli Alijev, un viņš tikai pirms diviem gadiem pieņēma tagadējo Geidars Aļijevičs Aļijevs.

Jāatzīmē, ka Aļijevs jau 18 g. vecumā iesaistījās čekas dienestā un nokalpoja šai iestādē 28 gadus, līdz cits čekists Andropovs to iecēla Azarbeidžanas kompartijas vadībā.

(Turpinājums 20. lp.)

LATVIJA AMERIKĀ

SESTDIENA, 1984. GADA 14. JŪLIJS, 28. NR.

Latviešu nedēļas laikraksts, iznāk sestdienās. Izdevējs — Latvija Amerikā Publishing Ltd. Valdes priekšsēdis — Gundars Brikmanis. Laikraksta atbildīgais redaktors — A. Kundrats. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9, tālr. 465-7902. Nujorkas redakcijas vadītājs: V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N. Y. 10466, U.S.A. Tālr. 1-212-994-7917. — Čikagas redakcijas vad. A. Zaube, 3353 N. Avers Avenue, Chicago, Ill. 60618. Redaktors Austrālijā Ed. Šmugajs, 28 Taffs Ave., Lugarno, NSW 2210, Australia.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos materiālus neuzglabā, bet pēc vēlēšanās sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personiskais uzskats un ne katrā gadījumā atbilst red. viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV: par vienu gadu — 40 dol., 6 mēnešiem — 21 dol., 3 mēnešiem — 12 dol. Atsevišķa numura cena 1 dol.

Sludinājumu maksa sludinājumu daļā $5.00, tekstā $6.00, pirmajā vai pēdējā lp. $10.00 par 1 collas telpu. Sarīkojumu kalendārā $1.50 par rindiņu, atkārtojot 4 reizes un vairāk 25 proc. atlaide. Laikraksta abonēšana un sludinājumi — tālrunis 466—1514

MEMBER ETHNIC PRESS ASSOCIATION ONTARIO

Laikraksta apgāds patur tiesības atsevišķos gadījumos sludinājumus arī nepieņemt. Ja nodotā sludinājumā laikrakstā ieviesusies kļūda, tad šis sludinājums tiks atkārtots bez maksas. Laikraksta apgāds par kļūdaini ievietotu sludinājumu atbildīgs tikai par tādu summu, cik pēc sludinājuma likmes izmaksājusi kļūdaini iespiestā teksta telpa. Grozījumus sludinājumos var pieteikt ne vēlāk kā vienu dienu pēc sludinājuma nodošanas.

Viktors Kalniņš

Komūnistiskā morāle

Komūnistiskā ,,morāle'' ir ļoti plašs jēdziens. Tās pamati jāmeklē Marksa, Engelsa, Ļeņina darbos. Kaut viņu izteicienos ir daudz pretrunīga, būtiskais tomēr ir un paliek, ka nekādas vispārcilvēcīgas morāles nav un tādas nevar arī būt. Mūsdienās visi sarežģītie gan ,,lielo'' bārdu, gan ,,mazo'' bārdu (resp. Marksa, Engelsa un Ļeņina) formulējumi ir reducēti līdz vienkāršam bauslim: morāli ir tas, kas par labu Padomju savienībai, komūnistiskajai partijai un līdz ar to partokratijai. Šoreiz mūsu temats nav komūnistiskās morāles iztirzājums viņu pamatlicēju darbos. Pakavēsimies mazliet pie partokratijas morāles.

Dažādi autori, gan rietumu, gan emigrantu, ir sarakstījuši ļoti daudz partokratijai veltītu darbu. Jebkuram Padomijā dzīvojošam netrūkst savu partokratijas morāles piemēru. Ar to ir jāsastopas ik dienas. Viss raksturo, ka komūnistiskās partokratijas īpašības nosaka nevis tās deklarētie mērķi, bet tās pieeja šiem mērķiem. Partija ļoti bieži piesavinās tiesības spriest par savu locekļu morāli, bet visaugstākā tās tikumība jau pati par sevi ir iepriekš noteiktā vēlēšanās uzspiest savai tautai, šoreiz krievu pakļautām tautām ar to kangaru palīdzību un beidzot visai pasaulei savu ideoloģiju līdz ar pasaules uzskatu un tātad bezierunu pakļaušanos saviem lēmumiem. Izejot no šāda aspekta, būtu jāsaprot arī atsevišķu partijas funkcionāru līdzīga rīcība pret apkārtējiem ikdienā. Šajā gadījumā es gribu pasvītrāt tikai to, ka visa partijas funkcionāru ikdienas morāle vai, precīzāk sakot, amorālisms, ieskaitot arī tādas parādības, pret kuŗām karo padomju prese, piemēram korupcija, ir noteikta ar partijas augstāko ,,tikumību''.

Ja mēs vēl pieminam kādu citu partijas ,,tikumības'' pamatu, tad nedrīkst aizmirst tās apzinātu atteikšanos no plūrālisma. Savā laikā, 1966.g., Moldāvijas komūnistu centrālkomitejas sekretārs Bodjuls ironiski atzīmēja, ka Padomju savienībā katrs rakstnieks var rakstīt, ko grib, bet partija savukārt ir tiesīga neiespiest tādus darbus, kas neatbilst tās ideolo'ijai. Tiesa, viņš ,,piemirsa'', ka tajā pašā Padomijā par tiem pašiem neiespiestiem darbiem sēdina cietumos, izsūta. Atcerēsimies Latvijā Skudras, Zariņa un pavisam nesen Freimaņa piemērus.

Partijas vadoņi un arī pavalstnieki (lai cik bēdīgi tas būtu) ir tik tālu sapinušies savā pretdabiskajā dzīves uztverē, kuŗas saknes meklējamas pašu pamatlicēju darbos, ka pamazām zaudē visparastākās cilvēcīgās morāles kritēriju (tiesa gan, viņi taču neatzīst vispārcilvēcīgo morāli).

Partijas kongresā 1956.g. Chruščovs runāja par Staļina laika noziegumiem. Būsim godīgi un atzīsim, ka šim referātam bija milzīga nozīme daudzu prātu atbrīvošanā, jo tas pievērsa, īpaši jauno paaudzi, plašākai kritiskai nostājai pret Padomijā pastāvošu režīmu. Tas notika neatkarīgi no paša Chruščova vēlmēm. Bet lūk, ainiņa no tā paša kongresa. Ar naīvu cinismu viņš piemin dažus, kas ir atbildīgi par to, kas notika (starp citu, arī pats Chruščovs, ne tikai viņa toreizējie pretinieki, tādi kā Molotovs vai Kaganovičs), bet runas tonis ir tāds, it kā tas viss būtu nevis šausmīgas spīdzināšanas, masveida slepkavības, tuvinieku represijas, Staļina un viņa līdzgaitnieku necenzējamās rezolūcijas uz lūgumiem, bet tādi nevajadzīgi, pārāk ļauni joki. Un būtībā viņš jau bija sašutis vienīgi par uzticīgu partijas biedru noslepkavošanu. Par miljoniem citu upuŗu nav vērts runāt.

Tāda ir partijas tikumība. Tāda ir tās izpausme pašā galotnē. Kā tad var prasīt kaut kādu morālu uzvešanos no sīkiem partijas činavniekiem? Tie taču arī grib tikt pie pīrāga kumosa. Un neaizmirstiet, biedri komūnisti, vispārcilvēcīgās morāles taču neeksistē! Tas ir jūsu bauslis!

Lasītāju vēstules

PATEICĪBA DARBINIEKIEM

Vērojot priekšnesumus, dzirdot apmeklētāju atsauksmes par Karavānas 84 Rīgas paviljonu, nāk atmiņā vārdi, ko man pagājušā gadā teica kāda tautiete no Norvēģijas: ,,Jūs, latvieši, varat būt laimīgi, ka jums ir tik daudz centīgu, enerģisku cilvēku, sevišķi jaunatne, kas visu šo lielo darbu paveic''. Tiešām, tautieši, mēs varam priecāties, varam lepoties, ka vēl vienmēr ir tautieši no dažādām vecuma grupām, kam interesē ko darīt latviešu kopības labā, ka ir cilvēki, kas mīl vairāk darīt nekā skaļi runāt.

Redzējām skolniekus tautas deju uzvedumos. Nedomāju, ka tiem bija viegli ierasties mēģinājumos un reizē sekot skolas darbiem, sevišķi laikā, kad skolas gads tuvojas nobeigumam un jāgatavojas pārbaudījumiem. Tie tomēr atrada laiku nākt, mācīties mūsu tautas dejas, būt pilntiesīgiem locekļiem citu dalībnieku vidū.

Būsim priecīgi par sasniegto, teiksim sirsnīgu paldies Rīgas paviljona rīcības komitejai un daudzajiem darītājiem un talciniekiem.

K. Strazdiņš Toronto.

PASKAIDROJUMS

LA 5. maija numurā Vanagu Kārlis savā slejā raksta, ka es tur citētos vārdus esot teikusi ,,pag. gadā Rīgā, apmeklējot kompartijas žurnāla redakciju''. Tie ir salti meli. Citētais teikums ņemts no mana raksta ,,Jaunatne un sabiedrība'', kas publicēts jau 1982. gadā Jaunās Gaitas 138/139. numurā, 9. lappusē. Rīgā nekā tamlīdzīga nekur neesmu teikusi.

Vaira Vīķe-Freiberga Montrealā.

VECIE UN JAUNIE AUTORI

Jau ilgu laiku laikrakstā iespiež gados vecu un pat ļoti vecu cienījamu autoru literāros darbus. Bieži vien tie ir teicamas kvalitātes. Kaut vai pašreiz interesantais, īpatnējā, aprautā stilā rakstītais V. Pāvula Neptūna kalps. Tomēr kļūst bēdīgi, jo tā ir iešana ,,no kalniņa lejiņā.'' Nu pēkšņi parādījušies svaigi un iepriecinoši jaunas meitenes Laumas Cennes dzejoļi. Cerēsim, ka viņa turpinās un citi jaunie piebiedrosies. Un galvenais, ka laikraksts pamudinās un sekmēs jauno autoru darbu iespiešanu. Būs gaišāks un cerīgāks skats uz nākotni.

Pie šī paša atļaujos aizrādīt, ka Vanagu Kārļa citētā dzejoļa ,,Sper kāju drošāk, latvieti'' autors nav Māris Tilgalis, kā to varētu no rakstītā secināt. Šīs rindas rakstījis Vilis Plūdons, un mūsu lepnajos gados tās tika deklamētas skolu sarīkojumos.

Ja Māris Tilgalis ir ar šīm rindām pievērsis okupantu uzmanību, tad tā ir liela uzdrošināšanās un varonība.

I. Z. Toronto.

DAUDZBĒRNU ĢIMENES

Daudz runāts un rakstīts par daudzbērnu ģimenēm, daudzbērnu mātes godā celšanu, bet trimdas latviešu organizācijas nav nākušas pretī daudzbērnu mātēm.

Trimdas latviešu organizāciju nacionālā darbība, galvenām kārtām, izpaužas dziedāšanā, dancošanā, dažkārt stipendiju ,,pabārstīšanā'' u.c.

Latviešu organizāciju nacionālais mērķis — ar ziedojumu vākšanu, sarīkojumiem piepildīt kasi, dzīves danča laišanai arī bez daudzbērnu ģimenēm...

Anna Dimanta.

AMBER PRINTERS & PUBLISHERS LTD.
125 BROADVIEW AVENUE
TORONTO, ONTARIO
466-1514 465-7902

LAIKRAKSTA EKSPEDĪCIJAS NODAĻA

meklē personas, kas otrdienu vakaros varētu palīdzēt laikraksta izsūtīšanā, un personu, kas vēlētos eventuāli uzņemties arī atbildīgā ekspeditora pienākumus. Lūgums pieteikties pie L. Gertnera kundzes, 759-7823.

Kārlis Ģērmanis 75

Aktieris un dzejnieks Kārlis Ģērmanis 3. jūnijā Sv. Pēterburgā, Floridā, nosvinēja savu 75 g. dzimšanas dienu.

Kārlis Ģērmanis dzimis 1909.g. 3. jūnijā Vildogas pagasta muižā — kalpa ģimenē.

Pirmā Pasaules kara laikā ģimene pārcēlās dzīvot uz Allažu pagastu, kur tēvs bija pagasta ziņnesis — pastnieks. Vēlāk nomāja lauku māju.

Allažnieki bija lieli teātŗa spēlētāji. Tā kādu reizi vajadzēja kādai izrādei kādu pusaudzi. Rīkotāji prasīja, vai ,,kazaka'' puika nevarot nākt (tā tajos laikos uz laukiem vēl sauca pagasta ziņnešus par ,,kazakiem''. ,,Kazaka'' puika bija ar mieru, jo, drošāks par citiem puikām, daudz pa pagasta mājām staigājis, pastu iznēsājot — visus pazina.

Pats jubilārs pastāsta: ,,Atceros, ka kāds no ,,aktieŗiem'' (jo nekādu režisoru viņiem nebija, cits citam palīdzēja un aizrādīja, kā labāk to lietu darīt), man norādīja, kā eksemplārā teikts — atsēsties uz grīdas un pēc tam nogulties uz vēdera ar seju pret publiku, citi darījās un runājās dziļāk skatuvē man abās pusēs. Izrādē visu to darīju — kad nolaidos guļus uz vēdera, publika sāka smieties un sist plaukstas. Bet es taču nekā nedarīju, tikai gulēju uz vēdera un skatījos zālē. Neviena gan neredzēju — krūtīs bija salds sāpošs prieks, kas arī vēl tagad, nonākot publikas priekšā, mani pārņem. Pēc izrādes tika teikts, ka nu atradies jauns aktieris, un tā no tās reizes mani arī vaļā vairs nelaida, jāspēlē bija vai katrā izrādē. Tā kā mēģinājumos bija parasts cits citam palīdzēt ar padomiem, tad pienāca arī reize, kad man tos sāka prasīt, un tā drīz vien, pašam nemaz neapzinoties, viņi mani padarīja par ,,režisoru''. Spēlēts jau tika ,,bezgala daudz'' — 5 līdz 6 lugas gadā.

1926.g. Lieldienām gatavoja Seši mazi bundzinieki, un par režisoru aicināja Kristapu Lindi. Viņš atbrauca dažas nedēļas pirms svētkiem. Izlasījām lomas, noaranžēja, pamēģināja un aizbrauca, lai nu mēģinot paši. Atbrauca tikai pēdējā nedēļā, tad mēģinājumos nikni bārās, bet mani lika mierā. Domāju, ka režisors ar mani ir tik neapmierināts un ka nekāds Himmelmanis no manis neiznāks. Dūša nebija labā, bet es tomēr cīnījos tālāk kā pats mācēju. Pēc izrādes bija vakariņas. Linde pienāca pie manis un prasīja, kuŗus drāmatiskos kursus es esot apmeklējis un beidzis. Kursus? Vai tad kādi kursi arī ir, kur māca aktieŗus? ,,Tev te nav ko darīt. Brauc uz Rīgu, ej kursos, tad tiksi īstā teātrī''.

Bet kā tad tas bija iespējams? Atstāt laukus, draugus, un par visām lietām — tēvam es biju vajadzīgs. Kas tad brauks uz Siguldu pēc pasta, kas skries ar pagasta pavēstīm? Pašam viņam jāstrādā zemes darbi.

Nākošajā rudenī tēvs teicās pa ziemu ar māti iztikt bez manas palīdzības. Devos uz Rīgu, kur apmetos pie krustmātes. Pēc sludinājuma Jaunākās Ziņās biju sameklējis Latvju drāmatiskos kursus, kas atradās kādas vidusskolas telpās — apstādījumu rajonā. Vakarā aizgāju. Liela, plaša māja ar klusiem, plašiem koridoriem. Kādas durvis pavērās un izspurdza 2 blondas skuķes gaŗiem sprogainiem matiem, krāsotām sarkanām lūpām un stipri nopūderētām sejām. Skaļi smiedamās, viņas tūlīt mani aplenca. ,,Jūs kāds jaunais?'' ,,Jā. Gribu satikt Zeltmaša kungu''. Viņas tūlīt aizsteidzās atpakaļ un skaļā balsī sauca: ,,Zeltmaša kungs, kāds jaunais''. Jutos pavisam neērti par tādu uzvedību. Tiku tūlīt saukts iekšā, kur kungs — kupliem, iesirmiem matiem ļoti laipni mani saņēma. Izstāstīju savus nodomus. Jutos pavisam neērti, jo vēl vairākas citas skuķes čivinādamas bija mūs ielenkušas — vai viņš ko deklamēšot? Tad arī Zeltmatis teica, ka man kas jāskaita, ko es varot. Es biju iemācījies Tālavas taurētāju, to tad arī skaitīju. Pēc tam atkal skaļi aplaudēdamas un skaļi runādamas, skuķes mani aplenca — un es redzēju daudz krāsotu lūpu, vaigu un acu..., ,,Jūs esat pieņemts — ja vēlaties, varat palikt un paklausīties, ko mēs te darām. Rītvakar būs vēl citi jaunie, tad sāksim arī ar jums.'' Es tomēr nepaliku, — jutos tik neērti un sveši. Iedams atpakaļ uz krustmātes dzīvokli, es jau biju izlēmis, ka rītu no rīta iešu uz staciju un braukšu mājās. Tā arī izdarīju.

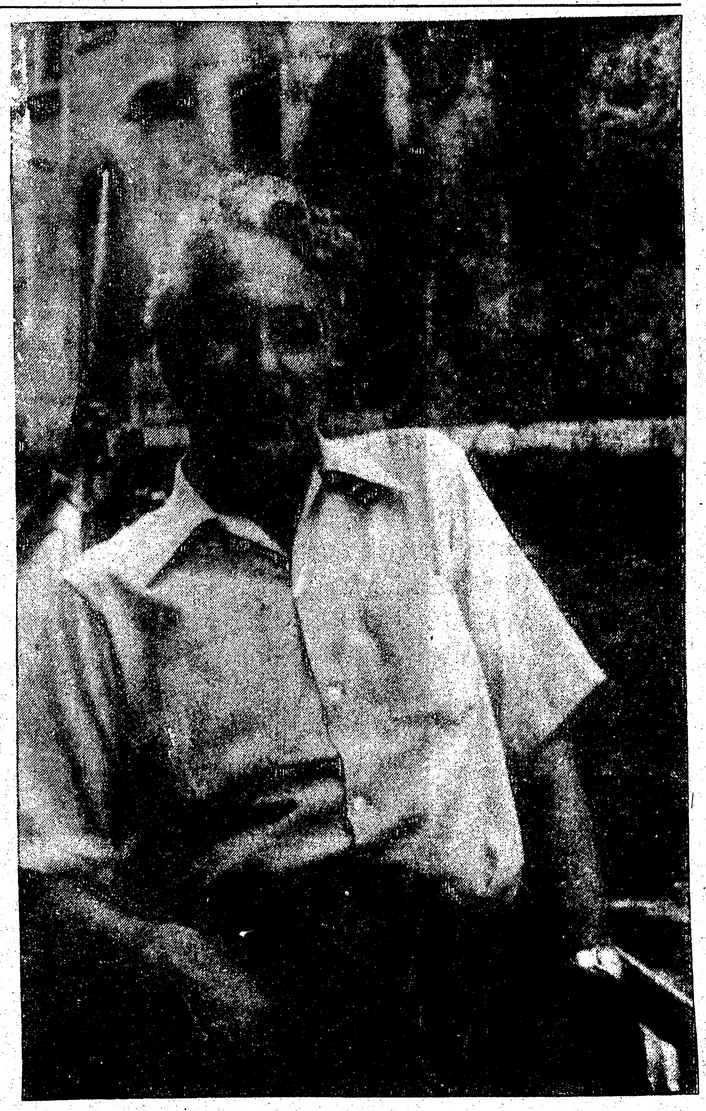

Ziemā gan vēl atgriezos Rīgā. Nobeidzu šofeŗu kursus. Pēc tam uz laukiem pa naktīm vadīju smago mašīnu ar kokmateriāliem no Allažu mežiem uz Inčukalna staciju, jo kādam draugam bija smagā mašīna, ar kuŗu nolīgtā laikā vajadzēja kokus nogādāt stacijā. Tā viņš brauca pa dienu, es pa nakti, jo man dienā bija jābrauc uz Siguldu — pasta pienākumos. Kad un pa kuŗu laiku gulēju, neatceros. Tā nu biju šoferis. Daudz tiku braucis uz Rīgu — miesniekiem vezdams gaļu — atkal pa naktīm, jo tad laiks bija vēsāks un gaļa bija jānogādā tirgus hallē naktī.

Tikai pēc 6 gadiem es atgriezos pie Zeltmaša, jo nu man bija 8 gadu prakse uz ,,pagasta skatuves'' un pašam sava nauda kursu samaksai. Kursus nobeidzu 2 gados. Dienot Autotanku pulkā, man bija daudz iespēju apmeklēt teātŗus un galvenais — apgrast ar krāsotām meitenēm. Tā es tiku par aktieri.

Latvijā spēlēju Zemnieku drāmas teātrī un Dailes teātrī.

Ievērojamākās lomas Latvijā bija — Mīla stiprāka par nāvi, Svētki Skangalē, Karogs aicina, Bāka uz salas un Brīnumzālīte. Bēgļu gados Vācijā — Spoku vilciens — Tedijs, Spēle pilī — redaktors, Vilhelms Tells — Staufahers, No saldenās pudeles — Krišs, Pazudušais dēls — Pūlīšu Paulis, Ķīnas vāze — Valdis, Divkauja — vīrs, Divpadsmitā nakts — sērs Tobijs, Skapēna nedarbi — Argans.

Amerikā spēlētas lomas — Tvans — profesors, Ļaunais gars — saimnieks, Viesis mājā —vīrs-gleznotājs, Čūska — Miķelis Mulla, Maija un paija — velns-Skritals, Anna Kristi — matrozis, Pēdējā laiva — Melnais Žanis, Omartija kundze — locis, Jolanta Durbe — prof. Kubulnieks, Ugunī — Viskrelis, Bezkaunīgie veči — Olte, Bez siltām vakariņām — Gedimins, Indrāni — Indrānu tēvs, Princese Gundega un karalis Brusubārdis — karalis, Trīnes grēki — Dāvis, Divu kungu kalps — Pantalone.

Spēlēts vairāk nekā 85 lugās ar pāri par 100 lomām.''

Līdzdalība latviešu mākslas filmā Kāds, kuŗa nav, ko pēc Zīverta lugas sižeta 1949.g. Vācijā uzņēma rež. V. Lapenieks, devusi Ģērmanim zināmu ieskatu arī šai nozarē. Pēc viņa domām, filmas galvenā priekšrocība ir reizē arī tās lielākais trūkums: proti, aktierim gan iespējams savu sniegumu aplūkot no tālienes un to attiecīgi izvērtēt, tomēr pamanītās kļūmes nav vairs novēršamas. Uz teātŗa skatuves, turpretī, nepilnības var tikai nojaust, taču apziņa par nākošo izrādi un jaunu izdevību pārbaudīt savus radošos avotus spārno katru īstu mākslinieku, kuŗš arvien sajūt nepieciešamību sevi audzināt un pilnveidot. Filmas kameru priekšā Ģērmanim pietrūcis arī tās brīnišķās mijiedirbes, ko izraisa tikai dzīva saskare ar skatītāju.

"Divpadsmitā nakts"

Runājot par spēlētajām lugām un to autoriem, Ģērmanis atzīstas, ka Blaumaņa darbi ar saviem mākslinieciski vienkāršajiem, patiesajiem raksturiem un noskaidrotajām attiecībām nodrošina tādu ,,svētdienīgi tīkamu rosīšanos'', jo liekas, ka ,,viss vada uz pareizo mērķi, un pat teksts nāk dabīgi, plūst it kā pats no sevis.'' Pie Zīverta jāpiestrādā smagāk: jāatklāj sarežģītie raksturi, jāizgaismo neparastās situācijas un jāveltī īpaša vērība teksta sakārtojuma, tā sauktajam ,,zīvertiskajam dialogam''. Anšl. Eglīša lugās allaž rodama skatuviski pateicīga viela: lomās ielikts daudz krāsainības, kas jāprot tikai pienācīgi izcelt. Šekspīrs un Moljērs ļauj izvingrināt gan ķermeni, gan fantaziju, kā arī izaicina tēlotāju iejusties svešas tautas mentālitātē. Visi šie drāmatiķi sagādājuši Ģērmanim patiesu prieku, ko viņš tad arī aumaļām dalījis tālāk latviešu teātŗa apmeklētājiem.

Sen pierādījies, ka savtīgās teātŗa mūzas prasa no saviem kalpiem pilnīgu nodošanos. Arī Ģērmanim maz atlicis laika piekopt savu otro ,,mīlestību'' — kokgriešanu. Grūti pēdējos gados nākas pameklēt un piegriezt kādu vecu, interesantu zaru vai sakni.

Ja zinām, ar cik lielu nopietnību, atbildības sajūtu un paškritiku Ģērmanis pieiet skatuves darbam, mūs nepārsteidz viņa nesaudzīgais spriedums par tā dēvēto ,,trimdas latviešu teātŗa dzīvi''. Ģērmanis gan saskata pašreizējo ,,pagasta ansambļu'' tīri nacionālo nozīmi, bet neatzīst viņu pretenzijas dažos gadījumos pārstāvēt latviešu teātŗa mākslu svešumā. ,,Mums saradies tik daudz tā saukto režisoru un aktieŗu, ka, liekas, visa trimdas sabiedrība piedalās kādā izrādē. Arī Latvijā teātri spēlēja katrā pagastā, bet neviens apzinīgs vērtētājs nedomāja pēc šīm izrādēm noteikt mūsu teātŗa mākslas vispārīgo līmeni'', prāto Ģērmanis. Un viņam ir tiesības tā runāt, jo bagātajā mūžā radīto skatuves tēlu galerija liecina par latviešu aktieri, kuŗš, apvienojot spēcīgu talantu ar solīdu skolu, var godam sacensties ar kollēģām starptautiskā mērogā.

Šai aktierī velti meklēt vecuma paguruma pazīmes. Nemierīgais teātŗa darbs, kas pastāvīgi pārbauda fizisko un garīgo spēku rezerves, ir vēl arvien viņa nākotnes nodomu pati galvenā daļa. Tādēļ jubilejas gadījumā gribas sveicināt Kārli Ģērmani ar viņa iemīļotā autora Viljama Šekspīra divrindu: ,,Tev brīnumainā daba laimi dos/ Būt mūžam jaunam mākslas veidolos!''

Rasma Birzgale un Andris Lamberts.

Saulainā Krasta Vēstis

Laikraksta
LATVIJA
AMERIKĀ
atsevišķus numurus
var pirkt Toronto
latviešu veikalos
un DV grāmatnīcas nodaļās
Latviešu Namā un Centrā,
kā arī spiestuvē.

Atraitnis

vēlas iepazīties ar sirsnīgu tautieti — atraitni pensijas gados. Lūdzu rakstīt šai avīzei ar norādi ,,*Vientulis*''.

Jānis Širmanis

Alberta Cilpas piedzīvojumi

Copyright by Jānis Širmanis

(45. turpinājums)

»Biedrības vīri pazīst Džeka automobili. Tie viegli varēja uzminēt, no kurienes tu esi,« Luize atviegloti nopūtās. Viņa neticēja, ka viesnīcā varētu būt kāds, kas kalpotu citiem. »Pārvaldniekam uzticos. Homers ir vecs sikstulis,« viņa paskaidroja. »Džeks viņu, ja tā var teikt — nopirka ar miesu un dvēseli. Viņš maksāja Homeram augstāko algu, kāda šeit pārvaldniekam maksāta. Bez tam par veiklu vadību, ja viss norit gludi, ja viesnīcā nav nekādu traču, Homers dabū vēl īpašu atlīdzību. Tieši šīs piedevas dēļ viņš ļoti cenšas. Nedomāju, ka Homers darīs kaut ko tādu, kas varētu samazināt drošus ienākumus.«

Saruna ar Luizi man nedeva nekā. Kaut cik izredzes prātu vairāk apgaismot bija tikai GGVB klubā. Devos turpu.

Klubā vairs nesastapu sirsnībā nepārspējamo Praulu Tā vietā aiz galda nu zvilnēja vīrs kā bokseris.

»Drūms kā pesimista kaps novembŗa mēneša pusnaktī . . .« atmiņā pazibēja kāda humorista salīdzinājums.

Bokseris izslēja taisni savu milzīgo augumu:

»Ar ko varu pakalpot?«

»Vēlos redzēt nelaiķa Kūļa kunga parāda zīmi. Esmu atraitnes pilnvarnieks.«

»Vai jums patīk uzrādīt pilnvaru?«

»Patīk!« pasniedzu Bokserim Luizes parakstītu dokumentu.

Kādam citam, kam aizdomas nebūtu sabiezinātas, varbūt liktos, ka Bokseris rūpīgi lasa pilnvaru. Mani tā nevarēja piešmaukt. Jutu, ka Bokseris tikai izliekas. Rūpīgam lasītājam acis seko rindām. Šim — zīlītes kā morga pārvaldniekam. Aukstas un kūtras. Deviņdesmit deviņi pret vienu — viņš nelasīja, bet pulējās izšķirties, ko ar mani iesākt.

»Albert, nenobīsties,« drošināju sevi. »Tavs pretinieks gan resns, bet resnie ātri aizelšas.«

Pēc trim maziem brītiņiem izrādījās, ka aizdomas par daudz sabiezinātas. Bokseris tikai nokāsējās, caur uzacīm palūrēja uz mani, atdeva pilnvaru un jautāja:

»Vai jūsu nodoms parādu drīzumā nokārtot?«

»Kaut kas man jādara. Šodien gribu pārliecināties, cik liela prasība.«

»Mēs jums izsniegsim parāda zīmes norakstu, notāra apstiprinātu norakstu. Atnāciet nākamajā piektdienā. Kā jums zināms, mūsu birojs atvērts tikai piektdienās,« Bokseris apsēdās un pievilka laikrakstu kaudzīti sev tuvāk par zīmi, ka mana vizīte beigusies.

»Uz redzēšanos!« pūlējos ar smaidu atvadīties. Ārpus durvīm māksligais smaids nodzisa kā sērkociņš vējā. Jutos sakauts. Džeka parāda zīmes noraksta man nevajadzēja, bet oriģinālu Bokseris uzmanīja kā velns kristītā dvēseli.

Ko iesākt?

Atgriezos viesnīcā kā cālis pēc lietus. Ar nošļukušiem spārniem. Grūti nācās samierināties ar apziņu, ka neesmu tik veikls, cik mātes brālis novērtējis. Tumšs plankums jaunā privātdetektīva karjērā. Sapratu, ka, ja saņemšu parādzīmes norakstu, man vairs nebūs morāliskas tiesības prasīt, lai uzrāda oriģinālu. Par Džeka paraksta pareizību tad varēs pārliecināties tikai tiesas ceļā, ar tiesas eksperta palīdzību, bet šo ceļu Luize negribēja iet. Džeka un viesnīcas labās slavas dēļ.

Man priekšā rēgojās strupceļš. Divas dienas staigāju apkārt — ne vesels, ne slims. Kā bankrotējis privātdetektīvs. Domāju par stratēģisku atkāpšanos, kamēr pats nokaunējos:

»Atkāpšanās? Tas būtu negods pašam, senčiem un izdaudzinātai latviešu neatlaidībai. Pat Spoka dvēsele jutīsies vīlusies, ka neesmu nekāds lāga dēkainis . . .«

Atkāpšanās vietā gatavojos jaunam uzbrukumam. Nopirku mazu foto kameru. Tā bija tik niecīga, ka varēju plaukstā paslēpt. Īsti piemērota maniem nodomiem. Veselu nedēļu vingrinājos ātrā fotografēšanā. Un nākamajā piektdienā diezgan vēsu prātu devos uz GGVB mītni.

Labprāt būtu saticis mazo vīreli — Praulu. Nelaimējās. Aiz galda atkal grozījās Gara Gaismas Veicināšanas Biedrības spēka vīrs Bokseris. Drusku runīgāks nekā iepriekšēja reizē.

»Kā jūtas Kūļa kundze?« viņš pat centās būt laipns.

»Nu — tā . . . Kā jau atraitne.«

»Saproru. Nervi. Nezinu, vai tagad vajadzētu Džeka parādu viņai atgādināt?«

»Droši! Naudas viņai netrūkst,« pasmaidīju.

»Tas tiesa,« Bokseris pasniedza norakstu. »Vai vēl kaut kā es varetu būt jums noderīgs?«

»Ne visai daudz. Man gribētos uzmest acis Džeka parakstam.«

»Khē . . . Labprāt,« Bokseris iekrekšķējās. »To var. Mums nav nekā slēpjama,« viņš gausi paņēma no seifa prasīto dokumentu. No rokas neizlaidis, viņš man pabaza to gandrīz zem deguna.

Tik lieliska pakalpojuma nebiju gaidījis. Bokseris izspēlēja devītnieku. Man atlika tik pacelt labo roku ar dūzi — foto kameru. Noknikšķēja foto aparāta slēdzis, noknikšķēja Bokseŗa māksligie zobi.

Pēc Bokseŗa sejas izteiksmes varēju gaidīt, ka viņš gādās, lai arī man būtu māksligi zobi. Bet spēka vīrs savaldījās.

Atvadoties man gribējās lepni pacelt platmali, bet arī es savaldījos. Ļoti korekti šķīrāmies. Ar klusu paklanīšanos.

Kadilaks ierēcās. Tas laikam bija bridinājums, ka kāds kartības sargs var atkal pamācīt, kā iesacejam jābrauc, bet es biju neverīgs pret dzīves sīkumiem. Uz foto darbnīcu!

Parastais darba laiks jau sen bija garām, tomēr sarūnāts puisis mani tur gaidīja. Gatavs tūliņ pakalpot. Vēl tai paša vakarā varēju iebāzt kabatā pusduci dažāda lieluma fotografiju.

Pirmā acu uzmetienā viss likās labākā kārtībā. Ne par augstu tēmēts, ne par zemu. Vidēji palielinātais uzņēmums skaidri rādīja kā datumu, tā Džeka parakstu. Salīdzināju to ar simts citiem Džeka parakstiem un nācu pie slēdziena: paraksts īsts. Man dūša saplaka kā auto riepa uz naglas. Kā fotografija, tā noraksts gan pierādīja, ka parādzīme parakstīta sešdesmit divas dienas pirms Džeka pieci simti dolaru ziedojuma un pastiprināja aizdomas par neticamu iespeju no tukšas kases vēl izvilkt 12.234 dolarus, bet ar šādām aizdomām varētu plātīties tikai tiesā. Tātad ļaunis, kas izšaujams vēlāk. Lai jaunais privātdetektīvs noturētos Kadilakā, tam tūliņ vajadzēja atrast vietu mīnas izlikšanai.

»Kur?« ar acīm durstīju fotografijas. »Kāpēc Bokserim klabēja zobi, kad pamanija foto aparātu? Kaut kur jābūt sāpīgai vietai,« rūpīgi salīdzināju uzņēmumus ar norakstu. Vērtēju šos materiālus kā čigāns klibu zirgu, lai pārliecinātos, vai nags pušu, vai vaina vēzītī. Nekā. Pieci prāti neatrada vietu mīnas izlikšanai, sestais — nedarbojās. Čūpstināju kožamgumiju kā puika pēc pēriena. Un tikai nejaušība mani paglāba no ilgstošas gumijas zelēšanas.

(Turpinājums sekos)

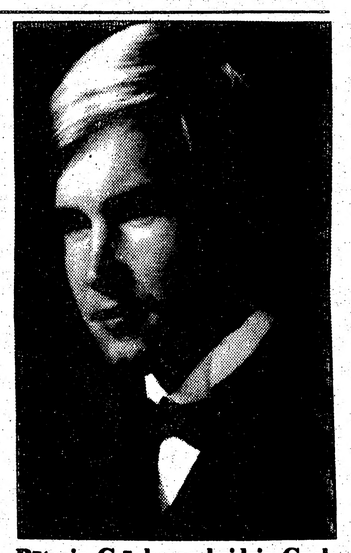

Pēteris Grīnbergs beidzis Gvelfas universitātes veterinārās medicīnas fakultāti ar D.V.M. GRADU. Pēteris mācījies latviešu skolā Montrealā un piederējis pie Hamiltonas tautu deju grupas Vainadziņš. Saistījies darbā Avalon dzīvnieku klīnikā St. John's, Nfld.

Igauņu zinību katedra Toronto Universitātē

Kā ieskaņu Igauņu Pasaules dienām, igauņi Toronto Universitātes Roberta bibliotekā, sakārtoja skati „Tallinas vārtos" par savu zemi un tautu. Tur redzami attēli un apraksti no Igaunijas vēstures par laiku, kas sniedzas pagātnē līdz 3000 gadiem pirms Kristus. Minēti karī ar zviedriem, dāņiem, krieviem, vāciešiem — parādīti apspiestie, uzvarētāji, līdz igauņu guvums 1940. gadā iznīcināja Padomju vara. Viesus ar izstādītiem priekšmetiem un to vēsturisko secību iepazīstināja Igauņu apvienības prezidente, Anne-Liis Tull. Īsu pārskatu par igauņu tautas dzīvi pēc pēdējās Padomju okupācijas deva Centrālās Padomes, Kanadā Prezidents Laas Leivat, minot vietas, kur tagad dzīvo igauņi Kanadā un brīvā pasaulē. Viņš pastāstīja, ka igauņi ir rosīgi saimnieciskā laukā, atklāja, ka tiem esot ap 160 dažādas organizācijas šeit Kanadā. Izglītības laukā igaņi ierindojoties vienā no pirmajām vietām, dažādo tautību starpā, bet neuzskatot sevi par izmeklētiem šīs zemes iedzīvotājiem, par kuŗiem varētu teikt; — tas ir tipisks igaunis. Tie cenšas iekļauties vietējās valsts saimnieciskajā un kultūrālā dzīvē, tomēr savus sasniegumus aizvien savienojot ar igaņu identitāti. Vienā virzienā igauņi tomēr paliekot igauniski! Tie uzskatot savu tēvu zemi, Igauniju, līdzīgi Latvijai un Lietuvai, par komūnistu okupētu, un viņu vienīgā dzīves jēga esot — cīņā par brīvības atgūšanu!

Vēstures profesors B. Merriless, savā skates atklāšanas runā, izceldams igauņu cīņu par savas tautas un kultūras saglabāšanu, paziņoja, ka plānotā Igauņu zinību katedra pie Toronto Universitātes ir nodibināta.

Nobeigumā rīkotāju pateicību par skates ierīkošanu saņēma jauniete Epp Aruja, kuŗa ar saviem palīgiem pie šī iespaidīgā darba, ieskaitot plānošanu, esot pavadījusi vairākus mēnešus. Skates atklāšanas norisi vadīja Marri Ricker, un tā būs atvērta publikas apskatei līdz 30 jūlijam. s.

Vilis Hāzners

Pulkvedi Kārli Aperātu pieminot

Šovasar 16. jūlijā aptek 40 gadu, kopš kaujas laukā, cīņā par Latvijas brīvības atgūšanu, palika 32. grenadieŗu pulka komandieris pulkvedis Kārlis Aperāts, Latviešu leģiona Bruņinieka pakāpes Dzelzs krusta kavalieris. Kaut īsu laiku šo rindiņu autoram bija laime ar šo varonīgo vīru kopā būt kaujas laukā, uzskatu par savu pienākumu veltīt viņam dažus atmiņu vārdus. Tauta, kuŗa nepiemin un negodā savus varoņus, nav tiesīga prasīt sev brīvību un arī brīvībā dzīvot.

Pulkv. K. Aperāts.

Latvju enciklopēdija, kuŗā vispār pārāk maz ziņu par latviešu kaŗavīriem, par vienu no mūsu dižākajiem cīnītājiem lasām pavisam īsi: ,,Aperāts, Kārlis, 1891—1944, pulkvedis-ltn., dz. 5.3. Vilces pag., 1915. latv. strēlniekos, kopš 15.12.1918 Ljas armijā Neatkarības rotā, piedalījies brīvības cīņās Kurz. un Latg. — 2. pasaules kaŗā pulka komandieris Austrumu frontē, kritis 16.7. pie Mozuļiem, sedzot savas divīzijas atkāpšanos.''

Mums, dzīvajiem, šī nesavtīgā kaŗavīra mūžs allaž noderēs par izcila tēvzemes aizstāvja paraugu. Kā viens no viņa cīņu biedriem gribu šai rakstā tuvāk pakavēties pie pulkveža dzīves pēdējiem posmiem un varoņa nāves Otra pasaules kaŗa nobeiguma priekšvakarā.

Ar pltn. Kārli Aperātu iepazinos 1937. gadā, kad biju piekomandēts mūsu armijas sakaru bataljonam. Klusā rakstura, gandrīz vai drūmā izskata un paliela auguma vīrs ar Lāčplēša kaŗa ordeni pie krūtīm uz mums, jaunajiem virsniekiem, atstāja lepnu iespaidu. Šīs īsās pazīšanās laikā pltn. Aperāts mūsu atmiņās iespiedās kā vīrs, kas kaŗa laukā pratis godam pastāvēt, dziļi mīlējis savu zemi, precīzi pilda miera laika dienestu un, ja nāktu kaŗš, būtu tikpat ciets pavēļu pildītājs kaŗa laukā. Un šī īsā pazīšanās un mūsu novērtējums par jaunu atausa atmiņā, kad latviešu kaŗavīru slava Volchovas kauju laukos atkal zelta burtiem rakstīja košas lappuses mūsu tautas cīņu vēsturē. Bataljona komandieŗa pltn. Aperāta vārds bija pazīstams visā Latvijā, viņa krūtis īsā laikā rotāja abi Dzelzkrusti.

Kaujas laukā ar pltn. Aperātu man bija lemts tikties 1944. gada jūnija pēdējās dienās, kad viņš ieradās 32. grenadieŗu pulka komandpunktā ,,Liepāja'' pie Veļikajas upes iztekas Opočkas pozicijās, lai pārņemtu šī pulka komandēšanu. Pēc visai neveiksmīgajām Jāņu kaujām, kuŗās mūsu grenadieŗi cīnījās ar desmitkārtīgu krievu pārspēku, divīzijas vācu vadība bija atradusi iemeslu, kā tikt vaļā no plkv. Krīpena, viena no lielākajiem ,,iekšējiem ienaidniekiem''. Plkv. Krīpens jau kopš pulka formēšanās dienām 1943. gada vasarā vācu vadībai bija kļuvis par dadzi acīs, jo ar savu latvisko nostāju un latviešu interešu aizstāvēšanu kļuva neērts.

Kad ierados ,,Liepājā'' uz atvadīšanos, satiku pltn. Aperātu — kā parasti — drūmā izskatā un nodurtu galvu staigājam ap mazo ezeriņu bunkura priekšā. Sveicināju nākamo pulka komandieri, stādīdamies priekšā tā, kā reglaments prasa. Pulkvedis paspieda man roku un, neteicis ne vārda, atstāja mani stāvam un turpināja pastaigu. Mana sajūta sadrūma, bet vēlāk jaunā komandieŗa atturību izskaidroja pārrunas ar plkv. Krīpenu. Izrādījās, ka plkv. Krīpens nozīmēto aizstājēju nemaz negrib laist pie komandēšanas un jau izteicis protestu divīzijas komandierim ar motīvējumu, ka paša pulkā ir spējīgi bataljonu komandieŗi, kas varētu pulka vadību pārņemt, kādēļ nav vajadzības šim pienākumam ņemt virsnieku no kaimiņu divīzijas vai vispār citas vienības. Protams, plkv. Krīpena iebildumus neievēroja, pulku nācās nodot atnākušajam aizstājējam, vienīgi gars pulka komandpunktā maiņas dienās nebija sevišķi labs. Ar plkv. Krīpenu ieilgušajās atvadu brokastīs pārrunāju arī kopā aizvadītās cīņu dienas, šķīrāmies asarām acīs un vēl nenojautām, cik traģiskas kļūs mūsu pulka gaitas un kaŗa beigas vispār. Aizjājot no pulka komandpunkta, jauno komandieri vairs neredzēju. Arī vakarā, kad notika līdzšinējā komandieŗa oficiālā atvadīšanās, pltn. Aperāta nebija klāt. Nākošās dienas pagāja niknās kaujās, un tā līdz 10. jūlijam jauno komandieri ne vairs redzēju, ne kaut ko dzirdēju par viņu. Visas pavēles un rīkojumus, ko deva pulka komandieris, saņēmu ar adjutanta starpniecību.

1944. gada 10. jūlija rītā saņēmu aicinājumu ierasties pulka komandpunktā, lai personiski pieņemtu pavēli turpmākajai kaujas darbībai. Mums visiem bija skaidrs, ka tā būs atkāpšanās pavēle, jo jau kopš divām dienām uz aizmuguri devās pulka vezumi, bet visu pēdējo nakti no pozicijām atvilkās artilerija. To neapšaubāmi manīja arī krievi, jo jau pāris dienu nelika mums miera ne dienu, ne nakti. Vēl atrados savā komandpunktā, kad sākās krievu viesuļuguns pa visām mūsu un pat kaimiņpulku pozicijām. Jau pēc nepilnas stundas biju spiests atstāt savu bunkuru, jo tam pāri vēlās uzbrūkošās krievu ķēdes. Tomēr iepriekš — pirmo reizi pēc vairāk nekā 10 dienām — vēl paguvu dabūt telefonisku sarunu ar pltn. Aperātu, kas īsi noteica: ,,Mēģināšu jums pavēli nosūtīt ar kādu virsnieku. Darait, kas darāms!'' Sūtīto pavēli nesaņēmu nekad, bet savu darbu darīju, paturēdams iniciātīvu kaujas laukā savu vīru rokās un līdz tumsai noturēdams Krasnojas ezeru spraugu — vienīgo pulkam iespējamo atkāpšanās ceļu. Šai vakarā pirmo reizi arī piedzīvoju jaunā pulka komandieŗa pienākuma pildīšanu: pēc atkāpšanās pavēles (tā vēlāk uzzināju) 32. pulkam bija jānoturas līdzšinējās pozicijās līdz pusnaktij, tikai tad tās jāatstāj, izejot caur Krasnojas ezeru spraugu. Kad ap plkst. 22.00 vairs nepastāvēja nekādu izredžu šo spraugu nodrošināt (krievi abpus ezeriem jau bija pagājuši gaŗām mūsu vienībām, bet mani kaimiņi — vācu 23. divīzijas vienības paziņoja, ka savu iecirkni atstāj), man laimējās atjaunot visu dienu pārtrūkušos telefona sakarus ar pulka komandieri. Īsi noraksturojis stāvokli, lūdzu viņu nekavējoties atstāt komandpunktu, jo to kuŗu katru mirkli varēja apdraudēt no aizmugures, un pievienoties pulka kaujas vienībām. Pltn. Aperāts īsi atteica: ,,Mīļo Hāzner, man pavēlēts šeit noturēties līdz plkst. 24.00!'' Par laimi man līdzās atradās 34. grenadieŗu pulka komandieris plkv. Zeniņš, un par abiem mums beidzot izdevās pltn. Aperātu pierunāt komandpunktu atstāt. Vēlāk izrādījās, ka tas patiešām arī bijis pēdējais brīdis, jo krievi ,,Liepāju'' jau bija ielenkuši. Tikai pateicoties tumsai, stāba rotai resp. pulka komandpunkta apsardzei izdevās pievienoties kaujas vienībām Krasnojas ezeru spraugā, kuŗu jau apšaudīja krievu tanki. Šī epizoda rezultātā sāku pazīt pltn. Aperātu kā cietu, bet sapratīgu pavēļu izpildītāju.

Otrreiz kaujas laukā — jau pavisam ciešā sadarbībā — iepazinu pulka komandieri 11. jūlijā t.s. ,,Zilajās pozicijās''. Kad manam bataljonam neizdevās izpildīt viņa pavēli un noturēt priekšpozicijas līdz plkst. 19.00, bet biju spiests pārspēka un apiešanas draudu dēļ tās atstāt un pievienoties ,,zilo poziciju'' vienībām divas stundas agrāk, pulkvedis pēc attiecīgā ziņojuma noteica: ,,Labi vien ir, kopā būsim stiprāki.'' Pazinu nu komandieri kā taisnīgu lietpratēju, ne tādu, kas ārdās un pārmet. Kad tai pašā naktī saņēmu pavēli tieši no divīzijas komandieŗa — nodrošināt ar savu bataljonu visas divīzijas iziešanu pa kādu ezeru spraugu, es jautāju pavēles atvedējam, kā šī pavēle izpildāma, jo minētā sprauga atradās ap 12 km mūsu aizmugurē un divīzijas vienības jau bija atkāpšanās kustībā cauri tai. Pltn. Aperāts, kuŗa klātienē saruna notika, man atbildēja: ,,Vai tad nu tik vien neizpildāmas pavēles izpildītas.. Būs jau labi, major!'' Protams, šo un vēl otru (tai pašā naktī) tikpat neizpildāmu pavēli spīdoši ,,izpildījām''... Šoreiz iepazinu savu jauno komandieri kā kaujas lauka notikumu sapratēju, un viņa mierīgā rīcība un padomi palīdzēja vēl visam pulkam līdz pēdējām aizstāvēšanās pozicijām Veļikajas krastos pie Opočkas, kur ļoti svaidīgās cīņās kāvāmies līdz 14. jūlija pusdienu laikam. Tad sekoja atkāpšanās uz Latvijas robežām, niknas cīņas ar partizāniem, zaudējumi un maldīšanās naktī līdz paplatās Vietjas upes krastam ar priekšā nopostītu tiltu. Citas izejas nebija, kā tikt upei pāri peldus. Un atkal man nācās konstatēt jaunu pulka komandieŗa īpašību — cilvēcīgumu. Upei pāri bija jādabū arī vairāki ievainotie, kuŗi jau atradās nesamaņā vai tuvu tai. Pulka ārsts tos izmeklēja un ieteica vairākus atstāt ienaidnieka rokās, jo nepastāvēja izredžu dzīvības saglabāšanai. Pulka komandieŗa atbilde bija īsa: ,,Visus upei jāpārceļ un jāved pulkam līdz, nevienu nedrīkst pamest!''

16. jūlija rītā, meklējot ceļu uz pulkam pavēlēto sapulcēšanās vietu (kad pārgurušie kaŗavīri pēc kaujām aizvadītajā dienā un vēl šī rīta stundās ar partizāniem bija apmetušies atpūtai), no saņemtajiem izlūku ziņojumiem kļuva skaidrs, ka mūsu virzīšanās ceļā jau atrodas krievu vienības. Apspriedes laikā kāds no bataljonu komandieŗiem ierosināja atteikties no pavēles pildīšanas un meklēt jaunu ceļu nokļūšanai Latvijā, bet pltn. Aperāts šo domu noraidīja ar motīvējumu: ,,Neizpildot pavēli, varam nodarīt daudz ļauna divīzijas kopīgiem kaujas plāniem. Bez kaujas no šī stāvokļa tik un tā izkļūt nevaram, un ja jākaujas, tad taču labāk ar rēgulāro krievu kaŗaspēku nekā ar partizāniem.'' Protams, ,,kaŗa apspriedei'' atlika vienīgi pievienoties lielā pienākuma cilvēka lēmumam.

16. jūlijā plkst. 13.15 uzsākām kauju. Mūsu straujais trieciens iznīcināja kādas krievu divīzijas kaujas skolu. Tad triecāmies virzienā uz Peskiem—Mozuļiem. Pa priekšu mums aizskrēja motorizētās vācu (Aperāta kaujas grupas) un mūsu pulka vienības. Krievi tās apturēja pie Peskiem. Mēs devāmies uzbrukumā kolonnā. Es ar savu bataljonu atrados avangardā, man blakus pulka komandieris. Vēl dažus kilometrus pirms Peskiem mūs pārsteidza krievu artilerijas un ,,Staļina ērģeļu'' uguns. Tā sevišķi iedarbojās morālā ziņā uz jau sešu dienu nepārtrauktā atkāpšanās kaujā esošo vienību. Vīri metās ceļa grāvjos. Bet pulka komandieris, rādīdams visiem priekšzīmi, lielā mierā turpināja iet pa ceļa vidu, it kā viņu netraucētu visapkārt plīstošie šāviņi. Un patiešām — visa vienība atkal cēlās un devās līdz komandierim. Tas bija priekšzīmes apliecinājums!

Pie Peskiem mūs abus ievainoja. Mūsu priekšējās vienības jau devās pāri Pesku tiltam pār Zilupi un Mozuļu kalnu. Te saņēmu komandieŗa priekšpēdējo pavēli: ,,Paliec pie saviem vīriem, sedziet pāriešanu tiltam. Nāc pāri beigās. Man jāiet tagad.'' Garā vēl šodien redzu pltn. Aperātu klibojam pāri tiltam, virs kuŗa jau labu laiku plīst krievu granātas. Otrpus upei, jau Latvijas daļā, kauja mutuļoja pilnā sparā. Jau dega vismaz 6 krievu tanki, bet to vietā nāca desmitiem citu, kas samala uzbrūkošās kaujas grupas vīrus. Tad nāca mana bataljona kārta. Tanki devās pāri tiltam, šaudami uz katru cilvēku, kas iekļuva redzes lokā. Mēs visi, laikam, jau bijām ievainoti. No apm. 100 vīriem, kas šai vakarā palikām dzīvi, neviens nebija neskarts.

Man trūka arī pārskata par to, kas noticis Latvijas pusē. Tādēļ ar diviem vieglāk ievainotiem vīriem, krēslai iestājoties, gribēju tikt pāri Zilupei, bet mums pretim jau peldēja divi citi vīri ar pēdējo pltn. Aperāta pavēli: ,,Hāzners no pavēles izpildīšanas atbrīvots! Lai glābj palikušos kaŗavīrus kā redz un zina!'' Šo pavēli pēc nedaudz minūtēm man atkārtoja arī divi virsnieki, kuŗi kā pēdējie bija atradušies pie pulka komandieŗa. Viens no viņiem bija mana bataljona ārsts, kas pastāstīja: ,,Pulkvedis palika kaujas laukā. Viņš bija neglābjami ievainots vēderā, varbūt varēja vēl dzīvot kādu pusstundu. Mēs tomēr gribējām viņu dabūt pāri upei pie jums. Pulkvedis atteicās, — lai glābjoties vieni un pametot viņu. Kas jādara, to viņš zinot. Mums aizejot, pulkveža rokās jau iezibējās pistole. Atskanēja šāviens, pēc laiciņa otrs.'' Kapteinis Strazdiņš domāja, ka pirmais šāviens bijis pistoles pārbaudīšanai, tikai otrs darījis galu varonīgā vīra dzīvei. Pēdējos mirkļos pltn. Aperāts esot cietis lielas sāpes, bet tomēr bijis pie pilnas apziņas.

Viņa pēdējā kaujas vadības dienā aizgāja bojā arī viss pulka kaujas sastāvs, dzīvi palika nedaudzi. Kad vēlāk nācās lasīt šīs kaujas aprakstu un novērtējumu vācu virspavēlniecības ziņojumā, kļuva zināms, ka pastiprinātais 32. grenadieŗu pulks 16. jūlijā cīnījies ar divām krievu divīzijām.

(Turpinājums 19. lp.)

Intūrista pavadā pelēkajā Rīgā

Latviešu Jānis

(Turpinājums)

Man fotografējot jauno namu, mūs no aizmugures panāca vīrietis darba drēbēs un gaŗām ejot teica, ka esot par vēlu tagad ,,bildēt'', kad viss pabeigts un nokopts; vajadzējis redzēt, cik ilgi viņiem tur līdz ceļiem bijis jābrien. Vīra ķecerīgā valoda mani pārsteidza, un būtu labprāt parunājies, bet viņš jau nozuda jaunceltnē.

Ezers gulēja rāms vakara saulē. Krastā un laiviņās uz ūdens nīka pa makšķerniekam. Griezāmies atceļam.

Saimniece bija likusi pilnu galdu, un nedrīkstēju atteikties no otrām vakariņām. Pārtikas sagāde neradot sevišķas grūtības, un arī citu preču veikalos esot vairāk nekā citus gadus. Kā vēlāk vēroju, tad preču cenas veikalos bija krietni augstākas, bieži vien dubultīgas, salīdzinot ar Angliju.

Radinieks kā neražotājs piederēja zemākai algu grupai, pelnot tikai 130 rubļu mēnesī. Tajā iedalīti skolotāji, ārsti, pastnieki un citi. Padomijā traktoru labotāju atalgo divtik augstāk nekā cilvēku labotāju — ārstu. Tāda esot partijas lielā gādība par cilvēku labklājību.

Lai arī transports un dzīvokļi esot lēti, tomēr no 130 rubļiem mēneša beigās nekas pāri nepaliekot, kādēļ, lai varētu daudzmaz pieklājīgāk dzīvot, esot jāmeklē blakus darbs jeb jāstrādā gaŗas stundas, kad vien varot.

Brālis no laukiem bija atvedis dažas pudeles jāņogu vīna, kas bija darināts no kādreizējo tēva māju dārzā lasītām ogām. Iebaudot pa glāzei garšīgā dzēriena un iegrimušiem dzīvās sarunās, nemanot bija pietuvojusies pusnakts. Beidzamo tramvaju noķert nebija vairs izredžu, kādēļ radinieces dēls, stalts, pilngadīgs jauneklis, piedāvājās mani aizraut līdz viesnīcai savā divdesmitgadīgā automobilī, ja man esot drosmes kāpt iekšā. Motors vēl darbojoties, bet šis tas cits turoties tikai uz godavārda, jo nevarot dabūt daļas. Pēc iedzertā vīna man dūšas bija diezgan. Puisim bija skaidra galva, jo šo vedumu bija jau paredzējis.

Arī mans brālis sadomāja braukt līdz biedros. Tumsā nevarēju lāgā saredzēt, kāds auto izskatījās. Motors ierūcās tīri labi, bet ar gaismām kaut kas nebija kārtībā: brīžiem uzdegās, brīžiem apdzisa. Jauneklis izvēlējās braukt pa mazākām ieliņām, lai pēc iespējas izvairītos no milicijas. No sākuma braucām tīri labi, bet tad sāka iet kā pa arumiem no vienas bedres otrā. Mazās ieliņas likās drausmīgā stāvoklī. Pēc minūšu divdesmit kratīšanās parādījās viesnīca. Bija krietni pāri pusnaktij. Stikla durvis bija aizslēgtas, un man sargam bija jāuzrāda hoteļa karte, lai tiktu iekšā. Dienā tas nebija jādara. Agrākos gados kontrole esot bijusi stingrāka. Istabas biedrs vēl negulēja, jo pats arī bija vēlu pārnācis.

Nākamā rītā saule laistījās Brīvības pieminekļa zvaigznēs un Vecrīgas namu jumtos. Bija gaidāma jauka diena. Lejā pie krustojuma, kā parasti, staigāja pelēkais milicis. Bulvāŗa galā kāda vecāka sieviete tīrīja Ļeņina pieminekļa kāpnes, nometusies uz ceļiem, un sakārtoja noliktos ziedus. To viņa darīja katru rītu tanī pašā laikā.

Ieslēdza radio. Populāra mūzika. Sekoja ziņas krievu un latviešu valodā. Daudz runāja par darbaļaužu sasniegumiem un labklājību. Propaganda no rīta līdz vakaram.

Brokastīs gājām lejā pa kāpnēm, jo liftu sagaidīt šinī laikā nebija cerību. Pagāja labs brīdis, kamēr visa mūsu grupa sasēdās pie restorāna galdiem. Mūs apkalpoja divi laipni un pakalpīgi latviešu viesmīļi. Uz galda katram priekšā jau bija glāze ar rūgušpienu. Pats to tikai pagaršoju, jo neesam draugos. Sekoja šķīvis ar tādu kā biezpiena omleti, kas garšoja tīri labi. Vispārīgi biezpienu mums deva bieži, kā saka, gan ceptu, gan vārītu. Uz galdiem bija šķīvīši ar labu rupjmaizi un baltmaizi, kā arī ar smalkmaizītēm. Varēja izvēlēties tēju vai kafiju. Paņēmu kafiju, bet piena nebija. Pienu? Jā, to varot dabūt katrā laikā, bet pagāja krietns brīdis, iekams viesmīlis to atnesa. Liekas, ka tagad Rīgā, tāpat kā Maskavā, pie kafijas pienu nelieto. Tā kā citi arī dzēra baltu kafiju, tad vēlāk piens bija likts uz mūsu galdiem bez prasīšanas.

Šodien mums paredzēts izbraukums uz Jūrmalu. Tā tagad sauc visu agrākās Rīgas Jūrmalas rajonu. Tā kā diezgan daudz mūsējo līdz nebrauca, tad, lai aizpildītu autobusā tukšās vietas, mums piedalīja Amerikas latviešu grupu. Uz ziņojuma dēļa bija lasāms, ka šonedēļ bez mums viesnīcā bija vēl apmetušās pa grupai no Vācijas, Zviedrijas, Kanadas un divas no ASV.

Braucām pāri vanšu tiltam un drīz sasniedzām jauno divpusīgo autoceļu, kas ved uz Jūrmalu. Abpus ceļam bija redzami novākti lauki, vietām traktori strādāja. Pabraucām gaŗām arī lielam ganāmpulkam Latvijas brūnaļu. Vietvietām ceļa malā bija plakāti ar dažādām puķēm, sēnēm un savvaļas dzīvniekiem. Uzrakstu nekādu nebija, bet tie esot dabas aizsardzības veicināšanai. Atceļā šiem plakātiem bija redzamas mugurpuses ar uzrakstiem krievu valodā, kuŗus nesapratu.

Drīz pārbraucām rīta miglinā tīto Lielupi un bijām Jūrmalas rajonā. Nekādas lielās autosatiksmes šeit nebija, jo pa vasaru esot aizliegts privātiem auto braukt uz Jūrmalu bez atļaujas. Tās izsniedzot tikai tiem, kam tur esot dzīvoklis. Aizlieguma iemesls? Jūrmalā neesot vietu daudzu auto novietošanai. Latvijā gan nemaz to privāto ratu tik daudz nav, ka Jūrmalā tiem trūktu vietas. Tāds aizliegums iespējams tikai diktatūras valstī. Iemesls tam gan laikam būs tas, ka Jūrmalu iemīļojusi tagadējā valdošā šķira. Tiem visiem tur ir dzīvokļi, un viņi negrib, ka motori traucētu viņu mieru.

Jūrmalā ielas bija tīras un apstādījumi labi apkopti. Pēc brīža sasniedzām mūsu brauciena galamērķi — pionieŗu nometni Sputņiks. Tā atradās kokiem apaugušajās jūrmalas kāpās, jaukā vietā. Pa vārtiem ieejot, mums pretī nāca apsveicēji bērni un sievietes tautas tērpos, laikam viņu uzraudzes. Mūs sirsnīgi apsveica ar dziesmām, un bērni katram pasniedza pa ziedam un skatu kartītei.

Vispirms mūs aizveda uz pamazu zālīti, kas bija dekorēta ar dažādiem pionieŗu saukļiem un sienas avīzēm. Šeit nometnes vadītājs kādu pusstundu stāstīja par nometnes dzīvi un nodarbībām. Šī esot spēkstaciju strādnieku arodbiedrības nometne. Krievu bērniem kā nometnē, tā arī skolās mācot latviešu valodu. Bērnu vecums bija no 7 līdz 12 gadiem. Grūti bija noteikt, cik tur bija latviešu, cik krievu bērnu. Ja latviski prasījām vienkāršus jautājumus, tad viņi latviski arī atbildēja.

Tālāk mūs veda uz lielāku sarīkojumu zāli, kur bērni iepriecināšot ar priekšnesumiem. Turpat netālu stāvēja liels nometnes dienas kārtības dēlis. Tikai krievu valodā. Skaidri bija redzams, cik svarīga vieta nometnē bija latviešu valodai. Ja arī krievu bērni skolās kaut cik iemācās latviešu valodu, tad kāda gan vajadzība viņiem to lietot vēlāk, ja 2/3 no Rīgas iedzīvotājiem ir krievi vai cittautieši. Valsts valoda ir tikai krievu, un iestādēs to tikai lieto.

Sarīkojumu zāle nebija nekāda lielā. Skatuvīte un plāniņš dejošanai. Bērni dziedāja dažas latviešu tautasdziesmas un nodejoja dažas dejas. Sniedza arī dažādus priekšnesumus uz skatuves un baleta dejas. Stundu ilgais priekšnesums bija labi sagatavots. Bija redzams, ka vismaz ,,zvaigznēm'' bija profesionāls slīpējums. Talantīgie bērni droši vien ,,pūtās'' visu sezonas laiku, jo, kā dēlis rādīja, tūristus uz šejieni vizināja divi reizes nedēļā.

Mums izrādīja arī bērnu mītnes — mazas koka mājiņas ar divstāvu gultiņām. Viss sakārtots kā pačukstētai inspekcijai.

Un tad beidzot stāvējām pašā ūdensmalā. Rīts bija rāms, un jūra mierīga. Platā, baltu, zīžainu smilšu pludmale apņēma Rīgas jūras līci kā mīļām rokām no abām pusēm, cik tālu skats vien sniedza. Tikai rets cilvēks pastaigājās jaukajā rītā.

Līdz mums bija atnākusi daļa nometnes bērnu ar audzinātājām, aizvien vēl tautas tērpos. Ar akordeonu. Kopā ar bērniem viņas dziedāja pazīstamas latviešu dziesmas, kā jaunās, tā senākās. Tā dziedot un fotografējoties, laiks aizskrēja, ka neiznāca nopeldēties. Bez tam jūra likās sekla un tālu brienama līdz peldamam dziļumam. Ar dziesmu izvadīti, steidzāmies pusdienās.

Bulduŗi tepat kaimiņos, un baltais restorāns Jūras Pērle vilina. Pusdienas bija teicamas. Uz galdiem bija arī alus un krūzes ar kvasu. Varēja dabūt arī ko stiprāku, ja kādam bija vēlēšanās.

Plašā restorāna telpa bija tikai pusē pilna pusdienotāju. Laikam darbdienās šeit nemaz to viesu tik daudz nav, vai varbūt tas tādēļ, ka ir augusta beigas.

Paēduši varējām šeit uzkavēties vēl pāris stundu. Platajā liedagā gar restorānu ļaužu nebija mazums, tomēr likās izkaisīti. Diena bija karsta. Novilcis kreklu, gudroju ko darīt, jo mūsējie bija izklīduši, pametuši mani vienu pašu. Būtu nopeldējies, bet kam uzticēt drēbes un plecu somu? Jūrā tālu bija jābrien, lai papeldētu. Pabridos pa smiltīm, līdz uzdūros stabam ar uzrakstu Bulduri—Lielupe.

Pēkšņi atcerējos, ka draugs Anglijā bija lūdzis apskatīt, vai viņa vecāku māja Lielupē vēl stāvot. Griezos pa kreisi un pa ēnainu taciņu gāju uz Lielupes pusi. Visapkārt auga staltas priedes un pa retam lapu kokam. Zināmos attālumos gar taciņa malām bija novietoti soliņi. Uz tiem sēdēja vai arī pastaigājās veci ļaudis.

(Turpinājums sekos)

RĪGAS KINOEKRĀNI

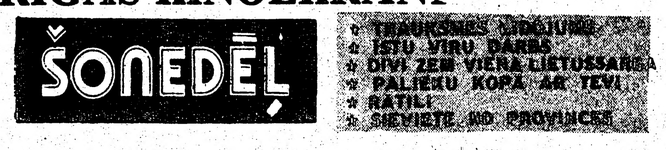

Filmā izmantots reālu faktu materiāls. Kādā Baltkrievijas pilsētā, upes ostas rajonā, zēni uziet rūsas saēstas metāla konstrukcijas. Drīz vien tiek noskaidrots, ka tā ir vācu munīcijas noliktava, kas te saglabājusies no pagājušā kara laikiem.

Baltkrievu kinematogrāfistu filma

Īstu vīru darbs

Veltīta jauno sapieru virsnieku apmācībai un pašaizliedzībai. Riskējot ar dzīvību, viņi padara nekaitīgas indīgo sprāgstvielu ietaises un tādējādi pasargā pilsētu un tās iedzīvotājus no draudošajām briesmām.

Saskaņā ar civilās aizsardzības štāba pavēli tiek izziņota tūlītēja to iedzīvotāju evakuācija, kuru mājas atrodas iespējamā sprādziena rādiusā. Taču šis rajons ir biezi apdzīvots, tajā izvietots daudz lielu un mazu rūpniecības uzņēmumu, kā arī skolas un bērnudārzi. Dažam labam šāda piesardzība liekas nevajadzīga. Vienīgi majora Karpova sapieru virsnieki apzinās varbūtējā sprādziena sekas. Viņu uzdevums ir ārkārtīgi vienkāršs un reizē arī sarežģīts — glābt pilsētu, glābt, lai tas maksātu ko maksādams. Bet tas tik tiešām ir īstu vīru darbs...

Filmas varoņi ir mūsu laikabiedri, dažādu raksturu un uzskatu cilvēki, taču viņus visus vieno cildenās patriotisma jūtas, kas vedina riskēt, lai glābtu pārējos...

Lomās: **Borislavs Brondukovs, Genādijs Davidjko, Vladimirs Nosiks, Vasilijs Petrenko.**

Filmā piedalās arī **Ļubova Virolainena, Olga Beļavska un Tatjana Ļebedeva.**

Scenārija autors **Arkādijs Pinčuks.** Režisors **Valērijs Ponomarjovs.**

Vanagu Kārlis

Trimdinieka piezīmes 134

ASV prezidents Rēgens, apmeklējot savu Alma Mater — Eurekas kolledžu, studentiem lieliski raksturoja, kāda brīvība ir padomju zemēs:

„Viņiem bailes, kas gan varētu notikt, ja pat vismazākā kontroles daļiņa pār cilvēkiem izslīdētu no viņu rokām!"

Šie vārdi vistiešāk raksturo, kādēļ Kremļa varenie saviem sociālistiskajā sprostā turētiem sportistiem aizslēdza Dzelzs aizkara vārtus uz Olimpiadu Amerikā. Losandželosā bija neiespējami krievu pusprofesionālos sportistus no apmetnēm uz stadioniem un atpakaļ pārvest policijas automobiļos, bet sacensību brīvlaikā tos savažot. Kad vēl saziņu dienests pastāstīja par iecerētajām pretpadomju akcijām ar izteiktu patvēruma tiesību piesolīšanu „nobēgušiem" sportistiem, kremlieši „atrada „iemeslu" kā, saārdot Losandželosas olimpiadu, sariebt savam asins ienaidniekam Rēgenam, kas sīvi cīnās pret sarkano caru piepūli neitrālizēt Rietumvāciju un likvidēt NATO. Līdz novembŗa vēlēšanām pret Rēgena atkalievēlēšanu vērstie „pārsteigumi" vēl nāks kā no pilnības raga. PS olimpiskās komitejas un Valsts sporta komitejas vadītāja biedra M. Gramova histēriskā deklarācija satur atzinīgu izvērtējumu arī mūsu nostājai pret krieviem piešķirtām bīstamām privilēģijām (bezkontroles padomju kuģa noenkurošana Longbīčā kā apmešanās vietā, neierobežotie Aeroflot lidmašīnu braucieni uz Kaliforniju u.tml.). Tagad padomju ļaudis Olimpiadā nepiedalās tādēļ, ka „ekstrēmistu grupas tur izstrādājušas metodes padomju sportistu nozagšanai ar sazāļošanu, hipnotizēšanu, pierunāšanu neatgriezties Mātuškā (Mātes zemē); sagatavota padomju sportistu apstrādāšana ar īpašām „dragām" un psihotropiskām vielām, kas iedarbojas uz nervu sistēmu, un visāda veida brīvo padomju pilsoņu pazemošanai."

Viena no tām „psihotropiskām indēm", kas apdraudētu „brīvos" padomju sportistus Losandželosā, gan būs domāta vietējās preses paustā ziņa, ka baltiešiem tur, Estonia House, iekārtots stābs, kas vēlas pavērt brīvības vārtus komūnisma režīma ļaudīm, un ka baltieši pieprasījuši ASV valdībai formālu apsolījumu garantēt „Olimpiadas politiskajiem bēgļiem" patvēruma tiesības. Tātad: mazais baltiešu cinītis arī vainīgs pie dižā padomju propagandas vezuma apgāšanās!

Jeņķu prese gan ne labprāt iztirzā faktu, ka jau aprīlī krievi bija pieprasījuši nolīgumu, ka ASV valdība izdos padomju olimpiskā tīma drošības ierēdņiem (čekistiem olimpiskos tērpos!) šeit nomaldījušos padomju sportistus! Kad tāds solījums nāktu zināms, neviens neiedrošinātos „nobēgt" un līdz ar to nebūtu ne mazāko problēmu! (Olimpiadā Kanadā valdība bija piepalīdzīga „noklīdušo" sameklēšanā, tāpat ASV krasta apsardzība izdeva krieviem nolēkušo jūrnieku lietuvieti Kudirku un šādos „krizes" gadījumos šļauganas kļūst visas AN cilvēku tiesību čartas un azīltiesību tradicijas). Likteņa ironija ir, ka sirsnīgajam baltiešu draugam, bij. Ilinojas deputātam Ed. Dervinskim, kas tagad ir ASV Ārlietu ministrijas sakarnieks Olimpiadas lietās, jau aprīlī nācās risināt šos kutelīgos jautājumus ar PSRS pārstāvi V. Isakovu, apsolot, ka valdība nepieļaus pretpadomju grupām rīkot Losandželosā demonstrācijas olimpiskā ciema un sacensību vietu tuvumā u. tml. (Kad Bonnā viesojās Andropovs, mūsu brīvības cīnītājam māc. Kļaviņam ar ģimeni Rietumvācijas iestādes uzlika mājas arestu! Tad jau Losandželosā nāktos krietnu skaitu mūsu „nemiernieku" nometināt valsts maizē!). Gan jau pēc Olimpiadas no Dervinska uzzināsim patiesību, kādas galvassāpes valdībai ar saviem projektiem sagādājis Baltiešu Brīvības Līgas pašaizliedzīgo cīnītāju mazais pundurītis! Dažreiz mēs kļūstam lieli tik, cik mūsu griba!

* * *

Mūsu pēcteči čalo... „Tēvzeme" un „dzimtene" ir divi jēdzieni, kas vijas ap mūsu jauno paaudzi, bet šo jēdzienu dziļākai izgaismošanai vecajiem „nav laika". Šie divi, viena satura vārdi, uz kuŗiem būtu jāveidojas mūsu jaunās paaudzes dzīves ziņai, palikuši tai par psiholoģiski neizprastām frazēm mūsu līrumlērum retorikā. Ja kāds šo jautājumu ieskandina, saucēja balss paliek bez atbalss...

„Brīvās pasaules latviešu cilmes jauniešiem Latvija ir sveša. Bet ja jauniešiem nav tādas izjūtas, ka Latvija un latviešu tauta tur ir daļa no mums pašiem, tad jau sākas trimdas jēgas un sūtības zušana un pietuvināšanās svešās zemes kausējamam katlam!" (Dr. G. Nāgelis Austrālijā). — „Jaunās paaudzes sadzīves mistrojumā radies sava veida latvietības proletāriāts, kūtrs un jaunas idejas nerosinošs." (Imants Steprāns, Latviskā rosme). — Jaunieši trimdā grib ienest jaunu vēju — viņiem patīk dumpoties!" (red. Al. Zariņš Austrālijā). — Mūsu jaunieši savā starpā nesarunājas latviski, jaunajās ģimenēs arī nerunā latviski, vecākā paaudze ar jauniešiem arī jau sāk nerunāt latviski... „Kaut arī parasti mēs savā starpā nerunājam latviski, svešos ļaudīs tomēs bieži vien to darām, it kā lielīdamies: Re! Mēs protam divas valodas, mēs esam intelliģentāki par jums! Taču angliski mēs varam pļāpāt bez domāšanas, kamēr latviski gan tā nespējam raut vaļā!" (G. Cāzers, Ērika Raistera fonda laureāts). — „Jauniem cilvēkiem riebjas, kad pārāk daudz tiem jādomā!", laureāte Ingrīda Cāzere (par traģēdijām latviešu teātŗa izrādēs). Bet divi lietas iegaumēsim: ka reiz paši bijām jauni ar visām jauno kumeļu problēmām, un ka itin drīz svešuma gaitās dzimušo latviešu trimdā būs vairāk par tiem, pie kuŗu kājām vēl turas dzimtenes smilts!

Kad šajās piezīmēs ieminējāmies, vai trimdas baltieši nevarētu uz Olimpiadu Losandželosā, tāpat uz Pasaules izstādi Ņuorlīnsā ar tāli skanošu propagandas braucienu novest „Baltijas brīvības zvanus", aicinot apmeklētāju miljonus tos pieskandināt mūsu tēvzemju brīvībai, pirmais, kas uz to labvēlīgi atsaucās bija Holmas varonis, Toronto notārs Oskars Perro, akcijai piedāvādams viņa rīcībā esošo 2 to smago bronzas zvanu, kuŗa ieskandināšanu tad varētu sākt Toronto.

Diemžēl, nebūs DV izdotās lieliskās propagandas markas „Krievi, vācieties laukā no Baltijas valstīm!" pārspieduma pastkartes formātā, lai tādas sistēmatiski izvietotu pa ārzemnieku apmeklēto lielo viesnīcu uzgaides un atpūtas telpām. Simtstūkstošos tādas apceļotu pasauli kā sveiciens no Olimpiadas resp. Pasaules izstādes. Dieviņam jau sava gudrība, kālab dažreiz „gribētājiem trūkst varēšanas, bet varētājiem trūkst gribēšanas" (Ed. Freimanis).

Cildinājums tomēr pienākas mūsu gribētājiem un varētājiem Kolorado Springā, kas pošas „Brīvības zvanu" uzstādīt pie Latvijas brīvības strūklakas, pilsētas bibliotēkas zālāja, ko gaŗāmgājēji tad augu dienu pieskandinās, atgādinot varmācību Dzintarjūras piekrastē!

Latviešu Studiju Centra Kalamazū akadēmiskās programmas 3. izlaidums kopā ar mācības spēkiem. **Foto V. Namatēva.**

„Sniedz rociņu, saderam" — tāds bija moto dziesmu un deju uzvedumam Hamiltonā 9. jūnijā, kur skatītāju un klausītāju priekšā ar labi sagatavotu programmu stājās Hamiltonas DV tautas deju kopa Vainadziņš, Mazais Vainadziņš un Hamiltonas vanadžu koris Saskaņa. Augšējā attēlā koŗa dalībnieces, izpildot vakara programmu. Vanadžu korī diriģentes Skaidrītes Darkēvicas vadībā dziedāja: Ērika Ābele, Vijolīte Alksne, Ilga Andersone, Velta Avena, Ilga Breikša, Elga Dāboliņa, Lilija Darkēvica, Zina Dindzāne, Vera Ezerkalna, Irma Jēkabsone, Amālija Kravale, Anda Magrica, Nora Pulciņa, Emīlija Smiķere un Ieva Tora. **Foto J. Neimanis.**

Vecākais latviešu puķu veikals

Venus

ZIEDI KATRAM GADĪJUMAM

Pasūtinājumus pieņem arī no ārzemēm un uz ārzemēm.

231 RONCESVALLES AVE., TORONTO 3, ONTARIO.

Tel. darbā 534-4645, pēc darba 533-4037.

A. PUTNIŅŠ

TORONTO ZIŅAS

Toronto latviešu skolā Valodiņa mācās 65 audzēkņi. Attēlā skolas pārzinis Dr. A. Rubenis uzrunā vecākus un skolēnus, mācību gadu noslēdzot. Foto A. Bāliņš.

● Olimpiadas karogam uzvijoties mastā, krietns sagaidītāju pulks ar aplausiem sveica Brīvās olimpiadas lāpas (Brīvības lāpas) ierašanos no Igauņu nama Latviešu Centrā 3. jūlija novakarē. Lāpas nesējus, sportistus un viesus uzrunāja Latviešu Centra valdes priekšsēdis H. Jansons, LNAK valdes priekšsēdis T. Kronbergs un Latviešu sporta apvienības valdes priekšsēdis J. Vilmanis. Sportiste Sandra Bādere iepazīstināja klātesošos ar lāpas nesējiem (9)— sportistiem. Lāpas sagaidīšanas norisi vadīja I. Vilmane. Pie Olimpiadas karoga stāvēja D. Tauriņa un P.Legzdiņš. Brīvās olimpiadas lāpu zdiņš. Brīvās olimpiadas lāpa 4. jūlijā ceļoja uz Lietuviešu Centru, tad uz Ukraiņu Centru, lai 5. jūlijā nokļūtu Etobicoke Centennial parkā spēļu sākumam.

● Pēc 9 dienām 30. jūnijā beidzās gadskārtējās Karavānas 46 etniskie paviljoni, arī Rīgas paviljons Latviešu Centrā, kam apmeklētāju skaits šogad pieaudzis līdz 13.700, pārsniedzot iepriekšējo gadu par 1700. Rīgas paviljons, kas pērngad ieguva trīs pirmās un vienu otro godalgu, šogad izpelnījās lielāko godalgu — Miss Rīgai, Aelitai Brīviņai, iegūstot Mis Caravan-84 godu un brīvu ceļojumu uz Havaju. Bez tam Rīgas paviljons izpelnījās divas otrās vietas par vispārējo paviljona iekārtojumu un otru vietu Rīgas pilsētas galva Atis Freimanis visu 46 pilsētu galvu sacensībās. Trešā vieta bija par iekšējo tēmu: ,,Pie Dzintara jūras'', kam pieskaņotu telpu dekorējumu devis mākslinieks Egons Ervalds un dekorātors Ainis Freimanis. Labākā paviljona godalgu šogad ieguva ukraiņu paviljons Odesa. Lietuviešu paviljons saņēma godalgu par priekšnesumiem un choreografiju. Rīgas paviljonu rādīja arī Toronto City televīzijas raidītājā vakara ziņās 28.jūnijā un atkārtoja nākošās dienas rīta ziņās. Raidījumā bija parādīta paviljona vispārējā iekārta, izstāde, bufete ar tortēm, kur rosījās dāmas. Intervijā Sandra Bāra pastāstīja par dzintaru, Latvijas ģeografiju un vēsturi un ka Latvijā nav brīvības. Priekšnesumos ,,Māsiņas mazo danci'' dejoja Aelita Brīviņa, Edvīns Kalviņš un Juris Simsons. Pie paviljona ieejas viesus sagaidīja pilsētas galva Atis Freimanis, Sandra Bāra un Ilze Treimane. Rīgas paviljonā visi priekšnesumi noritēja pēc iepriekš pieteiktās programmas. No jauna uzstājās 29. un 30. jūnijā sastādītais vokālais ansamblis Pagastnieki — septiņi dziedātāji Ivonas Ķivlenieces vadībā, ģitaras pavadījumus spēlējot Edv. Kalviņam un A. Pērkonam. Viena no dziedātājām, Ingrida Kitta, bija no Milvokiem, bet citi no Toronto.

● Latviešu Kreditsabiedrības 25 gadu jubilejas sapulcē valdes priekšsēdis T. Kronbergs aicināja iesaistīt kreditsabiedrībā jaunās paaudzes locekļus. Banka ir augusi — tā 25 gados izveidojusies par lielāko latvisko financiālo iestādi brīvajā pasaulē. Darbības gadā notikušas amatpersonu pārmaiņas. No pārvaldnieka pienākumiem aizgājis A. Lagzdiņš. Viņa vietā ar š.g. 3. martu amata pienākumus uzņēmies Imants Alksnis. Arī revīz. kom. priekšsēdis K. Gāle savā ziņojumā norādīja uz bankas veiksmēm.

Darbības pārskatus bez iebildumiem apstiprināja arī sapulce. I. Alksnis pakavējās pie nākotnes iecerēm, īpaši aicinot tautiešus neliegt padomus bankas darbā, un griezties pie viņa grūtību gadījumos. Viņš aprādīja jauniekārtotās skaitļotāju sistēmas priekšrocības.

Vera Slavieša atgādināja kreditsabiedrības idejas ierosinātāja Ādolfa Svennes kādreiz izteikto domu izglītības iestāžu atbalstīšanā ar bankas līdzekļiem. Viņa aicināja kreditsabiedrības valdi paredzēt nākamo gadu budžetos 2000 dol. TLTA ģimnazijai. Uz to T. Kronbergs atbildēja, ka bankas pienākumos ietilpst atbalstīt arī citos centros darbojošās skolas resp. mācību iestādes, un budžetā šiem atbalstiem striktu summu paredzēt iepriekš nebūtu ieteicams. Ed. Remkins vēlējās, lai netiktu piemirsta latviešu skola Hamiltonā. Valdes priekšsēdis norādīja, ka šādi piešķirumi ir jau izdarīti un tiks ņemti vērā arī nākotnē.

Sapulces dalībnieku vidū bija arī Hamiltonas bankas nod. vad. E. Remkins un Londonas nod. vad. J. Bojārs.

Sapulce arī apstiprināja šim darbības gadam līdzšinējo revidentu sabiedrību.

Pēc sapulces tās dalībnieki pulcējās Latviešu Nama augšējā zālē 25 gadu jubilejas atzīmēšanai. Par viesu pacienāšanu rūpējās Latviešu Nama dāmu komitejas darbinieces ar priekšnieci Sofiju Zaķi. Viņa sveica bankas valdi ar jubilejas kliņģeri un 25 degošām svecēm.

● Māc. J. Cālītis Sv. Jāņa baznīcā salaulājis Zintu Frīdenbergu un Edmundu Erdmani.

● Babkeidženā, Ont. māc. J. Cālītis 5. jūlijā izvadīja 79 g. vecumā mirušo Pēteri Kamaru. Latvijā viņš kalpojis dzelzceļu policijā. Nelaikis atstāj dzīvesbiedri Austru, meitu Agru, znotu Robertu un divus mazbērnus Babkeidženā.

Sakarā ar vairāk nekā 20 burenieku ierašanos Toronto ostā 8. jūlijā Harbourfront oikumēniskā dievkalpojumā, ko vadīja anglikāņu Tēvs Dēvids, katoļu priesteris un māc. J. Cālītis, notika kuģu svētīšana un Atlantijas okeanā bojā gājušā burenieka upuru — latviešu inž. Jāņa Grāvlejas un pārējo jūrnieku pieminēšana. Dievkalpojumu ar trim dziesmām kuplināja Jaunbalss koris diriģentes Daces Šmitas vadībā. Īpašs piemiņas dievkalpojums inž. J. Grāvlejam notika 13. jūnijā Sv. Andreja baznīcā.

● Toronto Latviešu biedrības Sestdienas skolai katru gadu iznāk skolas žurnāls Auseklītis, kuŗā ievieto visu klašu fotografijas, skolēnu darbus prozā un dzejā un zīmējumus. Šogad 175 eksemplāros iznācis 19. Auseklīša numurs skolotājas B. Brences sakārtojumā iespieduma technikā.

● Pasaules igauņu federācija rīko no 8. līdz 15. jūlijam pasaules apmēra kultūras un politisku festivalu Esto 84. Lai atgādinātu brīvības prasības Igaunijai un pārējām apspiestām Baltijas valstīm, 12. jūlijā pl. 11 notiks gājiens no Ontario parlamenta līdz Toronto pilsētas valdes laukumam. Gājienā aicināti piedalīties arī latvieši. DV Toronto nodaļa parādē soļos ar savu karogu, pievienojoties igauņu veterāniem.

● 22. jūnijā pēkšņi mūžībā aizgājis Jānis Lapiņš. Viņš bija piedzīvojis tikai 56 mūža gadus. Aizgājēja dzimtas vieta ir Vecumnieku pagasts, Bauskas apriņķis. Nelaiķi pēdējā gaitā 25. jūnijā Mt. Pleasant krematorijā izvadīja māc. A. Čops. Aizgājējs bija aktīvs Mednieku un makšķernieku klubā Pēdējās ardievas viņam valtīja kluba priekšn. Jānis Atmats. Sēro brālis ar ģimeni Toronto un brālis ar ģimeni dzimtenē.

PATEICĪBA

Karavānas laikā Latviešu Centra DV grāmatnīcā—salonā pastāvīgiem darbiniekiem vien nebija iespējams apmeklētājus apkalpot. Talkas aicinājumam ļoti lielu atsaucību izrādīja ne tikai Toronto un apkārtējo nodaļu vanadzes un vanagi, bet arī iebraukušie viesi no Anglijas un Austrālijas. Grāmatnīcas darbinieki sirsnīgi pateicas visiem atsaucīgajiem un čaklajiem palīgiem.

Igauņu dienās Toronto

Esto 84 atklāšanas svinības Toronto, Ontario Place, ievadīja ar Kanadas himnu un 1.000 klātesošo galvas noliecās, kad archibīskaps Konrads Veem svētrunā izlūdzās Dieva svētību Esto 84 un igauņu tautai.

Rīcības komitejas priekšsēdis T. Metsala norādīja: ,,Šeit ieradušies, mēs vēlējāmies parādīt, ka esam lepna, ne lūdzēja tauta. Vēlējāmies pierādīt savas spējas godīgā darbā.''

Ministrs T. Wells apsveikumā minēja brīvības zaudēšanu un Igaunijas sāpīgo piemēru. Viņš atgādināja, ka par brīvību ir jābūt nomodā. Vēl Esto 84 sveicināja igauņu pārstāvji no Austrālijas, Zviedrijas, Anglijas, Rietumvācijas Jaunzēlandes un ASV. Svētku viesu vidū bija arī LNAK valdes priekšsēdis T. Kronbergs un 2. vicepriekšsēdis A. Budrēvics.

Apsveikumiem sekoja korporāciju kopu ienesta Igaunijas karoga 100 gadu atceres svinības. Karoga dzimtene ir Tartu pilsēta ar tās darinātājiem — 23 augstskolas studentiem laikā, kad pār igauņu tautu valdīja vēl svešas varas. Šie studenti — patrioti ticēja, ka Igaunija reiz būs brīva.

Esto 84 atklāšanai, kuŗas norisi vadīja Tomas Marley, pēc īsa pārtraukuma sekoja Estorama priekšnesumi, kuŗu izpildītāji bija pulcināti no visām zemēm, kur dzīvo igauņi.

H.M.

Lielā diena

Dažas priekšsacīkstes un citi Olimpiadas notikumi ir pagājuši. Sengaidītais 5. jūlijs beidzot ir pienācis! Vairāk nekā 1000 sporta cienītāju pulcējās Etobicoke Centennial stadionā noskatīties Brīvās olimpiadas oficiālo atklāšanu. Pirmie parādās lāpas nesēji — Pēteris Siksna un Donna Valaitis, seko baltiešu un ukraiņu sportisti, ukraiņu orķestŗa pavadīti. Sportistu pārstāvis saka zvēresta vārdus. Oficiālie apsveicēji — parlamenta deputāts M. Vilsons un ministrs F. Drea uzrunā klātesošos. Pēdējais arī nolasa Ontario provinces premjēra V. Dēvisa apsveikumu. Vēl klātesošos sveic komitejas priekšsēdis Dr. R. Petrauskas.— Pēc tam Brīvās olimpiadas sportisti sāka paredzētās sacensības. Atklāšanas ceremoniju uzņēma CBC televīzijā un par to ziņoja Torondo dienas laikraksti — The Toronto Sun un The Toronto Star. **H. M.**

● Mednieku un makšķernieku kluba internās makšķerēšanas sacīkstes notiks 14.—15. jūlijā Cameron ezerā (parastā vieta). Sākums 14. jūlijā pl. 12, beigas 15. jūlijā pl. 13. Tuvāka informācija pie makšķernieku sekcijas vad. J. Birznieka (755-2932).

Brīvās olimpiadas ietvaros 23. jūnijā mednieku un makšķernieku īpašumā notika šaušanas sacīkstes, piedaloties baltiešu un ukraiņu tautību šaušanas sporta cienītājiem. Māla baložu šaušanas klase (100 baloži) uzvarēja V.Krauklis (95). Seko G. Loja (93) un R. Svilas (93). Mazkalibra šautenes klasē (angļu sacīkšu šautene) — iesp. 600 p.— uzvarēja latviešu meistaršāvējs P. Grauds (592), U. Rubi (577) un A. Mackeveiniys (573). Ar smago šauteni atkal uzvarēja P. Grauds (1119) — no ceļa 379 p., guļus 394 un stāvus pozicijā 346. Seko V. Seputa (1068) un E. Gerings (1048). Sacīkstes vadīja O. Zvirgzdgrauds, un tās notika labos laika apstākļos. Sacīkšu ievadījumā uzvilka minēto nāciju un Kanadas karogus. Vakarā notika Jāņu ielīgošana, piedaloties ap 60 līgotājiem. Par skaņu lenšu dejas mūziku rūpējās Fr. Jēkabsons. Kluba internās šaušanas sacīkstes 21. jūlijā pl. 9 Bērzainē, un māla baložu šaušanas sacīkstes 28. jūlijā pl. 10.

Valentīns Pāvuls

Neptūna kalps

(47. turpinājums)

Kaŗa flotes ierašanās vientuļajā piekrastē radīja lielu satraukumu, sevišķi meitiešu sirdīs. Bijām izlases komanda speciāliem uzdevumiem, kuŗos meitās iešana neietilpa. Vismaz kapteiņa uztverē. Lai varbūtējā meiču uzbrukumā jūrnieki nezaudētu godu un nevainību, viņš, naktij tuvojoties iebarikādējās kopā ar mums lielajā saimes istabā, kur bija paredzēta gulēšana uz salmiem. Pēc vakara pārbaudes visi pēc pavēles apgulāmies un bez pavēles klausījāmies, kā ienaidnieces ar dziesmām un smiekliem mūs vilināja no cietokšņa laukā, lai tuvcīņā mūs sakautu.

Jankovskis, ļoti veselīgs, sārts un drošsirdīgs ūdenslīdējs, nevarēja nociesties, steidzās ārā, bet tika apturēts ar kapteiņa bargo — „Stāties, mierā, apkārt girezties — un gulties!"

Jankovskis sastinga miera stāvoklī, bet mierīgi nostāvēt nevarēja. Uz kapteiņa jautājumu, ko šis tā mīņājoties, Jankovskis pieklājīgā veidā mēģināja izskaidrot savas patiesās vai izdomātās vajadzības. Saprazdams, ka arī jūrniekam var būt neatliekamas vajadzības, kapteinis viņu personīgi pavadīja darīšanas nokārtot. Tik neparastu godu neviens no mums negribēja palaist gaŗām, kamēr kapteinis, pastaigās noguris, atkrita gultā. Vīrišķīgo krākšanu padzirdējis, Jankovskis izlavījās no cietokšņa, lai dotos ienaidnieka apkampienos. Nedzirdēju, kad tas atgriezās, bet arī nekādu brēkšanu, tai vietai gaŗām braucot pēc deviņiem mēnešiem.

Otrā rītā Jankovskis bija spirgts un vesels un nogrimušo liellaivu iztukšojām pāris dienās.

Ļoti, ļoti cilvēcīgi bija mani kaŗa biedri un priekšniecība. Visiem tā pati vajadzība un darīšana, tikai, kā nu katrs to izdara.

Kopš pārtraucu dievināt tēvu un rakstīju „Puteklīšus", kaut aptuveni sāku nojaust, kas ir zem spožajiem mundieŗiem, strādnieku blūzēm un meiteņu brunčiem. Kaut kas, ko kautrība slēpa, lepnība greznoja un muļķība sakropļoja.

Rudenī rīkoja balli Virsnieku klubā. Man no ūdenslīdēja tērpa, ķiveres, jostas un zābakiem bija jāiztaisa ūdenslīdējs, ko nolikt balles zālē viesiem par apbrīnošanu. Uztaisīju labi. Tērpu piebāzu ar lupatām: vairāk uz krūtīm un pleciem, mazāk uz vēdera, ķiveri nospodrināju, ka laistījās vien, un uzkrāsoju masku, ko ielikt ķiverē, lai izskatās pēc īsta ūdenslīdēja. „Ūdenslīdēju" ielika kaktā un mani tam blakus, lai uzmanītu, ka neapgāžas. Mēs abi stāvējām. Citi darījās šā un tā, — pat dejoja. Varbūt tas bija pat kaŗnevāls. Man likās, ka visi bija maskās. Es biju apģērbies par matrozi. Pretī vīdēja pat admiŗāļa maska, — tāda apaļa uz īsām kājiņām. Vislabākā maska bija manam ūdenslīdējam. Tas ne aci nepamirkšķināja, kad viena otra jautra dāma to aptaustīja, gribēdama zināt, kas tur iekšā. Mani neviens neaptaustīja. Es gan būtu pamirkšķinājis. Dāmām klēpitas bija noslīdējušas ļoti zemu: apakšā slaucīja grīdu, bet augša turējās uz goda vārda uz vienas vai divām lencītēm. Gaidīju, kad kāda nokritīs, bet nesagaidīju. Kavalieŗi tās vienmēr saturēja. Sevišķi rūpīgi — dejojot. Dāmas laikam bija beigušas mākslas akadēmiju. Viņu sejas bija skaistāk izkrāsotas nekā mana ūdenslīdēja ģīmis. Labi, ka dāmas neredzēja, kā es savu ūdenslīdēju izārdīju. Būtu vīlušās.

Pēc balles nogrima Ernestīne — divmastu burenieks ar sāls kravu. Uzskrēja sēklī starp Kolkas ragu un bāku. Sāls izkusa. Tai vietā saplūda ūdens un smiltis. Tēvs domājā, ka mēs Ernestīni varētu izglābt. Kādēļ ne?

Man kaŗa dienests 30. novembrī izbeidzās. Tiku atvaļināts līdz turpmākam rīkojumam 1933.g. un ieskaitīts pirmās daļas rezervistos. Astoņpadsmit mēnešus biju nokalpojis kā jūrnieks ar dienesta pakāpi — matrozis, ar priekšzīmīgu uzvešanos un dienesta pienākumu izpildīšanu, paklausīgs, uzticams un labs kaŗavīrs. Beidzot uzzināju, kas un kāds esmu bijis, ja dokumentiem var ticēt. Pabrīnījos gan, kur palicis kājnieks un ūdenslīdējs un kur radies tas jūrnieks, bet neatlika laika to izdomāt, jo Kolkas ragā gaidīja Ernestīne, grimdama smiltīs.

Ernestīne Kolkas kuģu kapsētā.

Ja vērsis krīt akā, tad jāsteidzas to vilkt laukā, kaut arī svētdienā. — Ja Ernestīne grimst Kolkas smiltīs, tad arī nav ko kavēties.

30. novembŗa rītā vēl biju kaŗa flotes matrozis, kas meta roku pie cepures, līdzko ieraudzīja kādas zvaigznītes. Vakarā nometu matroža tērpu, nakti snaudu Neptūna kajītē ceļā uz Kolku, un nākošā rītā apvilku ūdenslīdēja tērpu, lai redzētu, kā Ernestīne ir pārcietusi rudens vētras.

Saulei lecot, tuvojāmies Kolkai, kur mani tēvs sagaidīja, mums tālu laivā izbraucis pretī, kopā ar Birzkalnu un diviem zvejniekiem. Neptūns vēl nepaguva pat izmest enkuru, kad jau sēdēju laivā, stūķēdams kājas vecajā ūdenslīdēja tērpā, kamēr tēvs mudināja puišus gulties aiŗos.

Vēl pūlēdamies dabūt tērpu mugurā, pāri airētāju galvām ieraudzīju divus mastus, kas, sarmas pārklāti, vizēja saulē. Zem tiem, gandrīz pilnīgi zem ūdens, gulēja Ernestīne. Rīta vēsumā jūra gulēja tik mierīgi, ka — tēva izteicienu lietojot — pat muša uz ūdens nekustējās.

Mazi, sārti mākoņīši pie apvāršņa vēstīja, ka pūtīs ziemelis, un mums jāsteidzas padarīt savu darāmo, pirms ziemelis pamodina jūru. Mans darāmais bija ļoti pareizi izmērīt kuģa lūkas uz kravas telpām, lai zinātu pagatavot vāku uz mazās un kasti uz lielās lūkas pēc noteiktiem izmēriem.

Lai „ no augšas" man spētu palīdzēt, laivu noenkuroja virs klāja starp abiem mastiem. Lūkām vāki vētrā bija norauti, un tagad kuģa klājā rēgojās divi lieli četrstūraiņi tukšumi.

No laivas izkāpu tieši uz klāja bez ķiveres, ko tēvs uzbāza man galvā, kad jau stāvēju līdz jostas vietai ūdenī. Diezgan neērti zem ūdens palīst, ja tas nav pietiekami dziļš. Tēvs lika man izmērīt lielos caurumus gaŗumā, platumā, biezumā un no stūŗa līdz stūrim. Mērīju vairākkārt ar dažādiem paņēmieniem un tēvs, salīdzinādams mērījumus, atrada, ka tie savā starpā saskan. Labi! — Lai noejot vēl lejā paskatīties, vai nav kādi caurumi vai citi bojājumi.

Nolaidos „lejā" un izstaigāju patumšo telpu no viena gala līdz otram. Nekādu caurumu neatradu. Abos galos stipras dzelzs starpsienas, gar sāniem dzelzs sijas un augšā virs galvas dzelzs griesti, viss no dzelzs. Zem kājām smilšu pārklāti tukši maisi. Sāls krava izšķīdusi ūdenī.

Vajadzēja apskatīt arī motortelpas. Tajās ieeja no stūres mājas. Lejā tiku, bet pagrozīties nevarēju. Manam tērpam telpas bija par šaurām. Tumsā taustījos gar dīzeli un dažiem mazākiem motoriņiem, rāpos atpakaļ stūres mājā.

Uz kapteiņa salonu durvis vaļā. Sagribējās iebāzt degunu arī tur. Vāja, spokaina gaisma ieplūda caur četriem apaļajiem lodziņiem. Kādēļ četriem? No ārpuses redzēju tikai divus. Telpa likās nesamērīgi gaŗa ar durvīm pretējā sienā. Un durvīs kaut kas kustējās! Tāds izplūdis ērms. Gāju tālāk un ērms nāca man pretī. Gandrīz kā ūdenslīdējs.

(Turpinājums sekos)

Lolita Gulbe

Nakts

Man ir bailes būt vienai —
Klausīties trokšņos,
Kas apmaldījušies taustās
Tava tumšā ģērba vīlēs —

Nakts, man ir bailes
Sekot taviem aicinājumiem —
Aizmaldījusies
Es varbūt neatrastu
Vairs gaismu.

Tumšām, glāstošām rokām
Tu izģērb mani kailu
Un naktsputna balsī
Smejies par manu nevarību.

Paslēpjot seju
Tava ģērba krokā,
Saliktām rokām
Gaidu gaismas atplaukšanu.

* * *

Lauma Cenne

Jūrmala

Tur viņš gulēja spožs,
rožains un tīrs,
jūras izskalots olis.
Tik viens solis,
līdz rokā tas būtu!
Bet—manu karsto roku tas justu
skaistums tam zustu:
tas nožūtu blāvs —
bez dzīvības.

Jāpamet jūrai,
jo jūrai tas pieder:
jūra to auklējusi.
Tik jūras sāļums to rožainu dara
Te — valda jūra,
te jūrai vara.

* * *

Janīna Babre

Tava vēlība

Vējš briestošo druvu
viļņo un šūpo —

Tava vēlība
viļņo ap mani
un viss manī
dzīvo un briest
labībā Tavā!

* * *

Lidija Dombrovska

Negaidi

Staru sīpā
ik dienu jauna atklāsme stīgo —
sirdī ievijas gaismas stars.

Kā laiva pār dzelmi
lēn-lēni slīdot
viļņu valodu iemācies.

Ja gribi tālu redzēt,
uzrāpies mastā —
tikai zinošam
lidojums izdodas.

Ja pazaudē ceļu —
zivju vanagam,
zinošai zemei
pajautā.

Atplestiem spārniem,
acīm apvārsni taustot,
skrējienam gatavojies.

Jo —
ir velti un muļķīgi gaidīt
līdz pūcei uzziedēs aste.

Aristīds Lambergs piecdesmit gadnieks

TIE VIŅAM PIEPILDĪJĀS 7. JŪLIJĀ.

Savu sabiedrisko darbību gavilnieks sāka tikai priekš trim gadiem, bet kā spožs meteors tas jau spīd pie mūsu politiskajām debesīm. Viņu pazīst amerikāņi. Lambergs prot aizstāvēt mūsu tautas un Latvijas lietu vairāk nekā visi citi. Tik ātri izvirzīties mūsu sabiedrības priekšgalā — būt par ALA priekšnieka vietnieku — ir samērā neparasta parādība trimdas turpat 40 gadu ilgajā darbībā.

Ar milzīgu enerģiju viņš jau cīnās 3 gadus un ir kļuvis par mūsu lielo cerību.

Palūkosimies Aristīda Lamberga neparastajā dzīves gājumā. Viņš dzimis 1934.g. 7. jūlijā Jelgavā, advokāta Valdemāra Lamberga un Marijas (dzejnieces vārds Urnežus) ģimenē. Kopā ar ģimeni ASV ieradies 1950.g. un apmeties uz dzīvi Bostonā vai tās apkārtnē. 1953.g. studējis Bostonas universitātē, bet gadu iepriekš kopā ar citiem latviešu jauniešiem iestājies Nacionālajā gvardē tanku bataljonā. Tur izveidojis ,,latviešu vadu''. 1957.g. beidzis Masačusetas Militāro akadēmiju un paaugstināts par leitnantu. Militāro karjēru beidzis 1962. g. kā 26. kājnieku divīzijas stāba rotas komandieris. 1957. g. izveidojis savu būvfirmu ar plašu klientūru. Neilgu laiku strādājis īpašā uzdevumā Saudi Arabijā. Ar 1981.g., jau vīra gados, pievērsies Latvijas nacionālpolitiskai darbībai, ko vada Bostonā. Viņš ievēlēts par 14. jūnija piemiņas komitejas priekšnieku, un šīs organizācijas vārdu viņš populārizējis pāri pavalsts robežām.

1980. gadā piedalījies Madrides akcijā, bet 1983.g. pārstāvējis PBLA latviešu kardināļa Juliāna Vaivoda amatā ievešanas ceremonijā Romā. A. Lamberga vadībā notika iespaidīgas demonstrācijas pie vācu un franču konsulātiem pret ,,krievu miera'' delegāciju, demonstrācijas sakarā ar lidmašīnas 007 nošaušanu un pret padomju tirdzniecības kuģi Nomirgrad, ko demonstranti padzina no Bostonas ostas. No Bostonas viņš veda latviešu grupu uz Balto namu, kur to sagaidīja prezidents Rēgens. Kad Ziemas olimpiadā Sarajevo ABC sāka saukt latviešu sportistus par krieviem, viņa vadībā panāca, ka televīzija mainīja nostāju un latviešus nosauca par latviešiem. Šo uzskaiti varētu vēl ilgi turpināt, jo Lambergs ziedo ne vien savu laiku, bet arī līdzekļus, lai katrai rīcībai būtu arī panākumi.

Darbodamies ilgus gadus starp amerikāņiem, viņš pazīst šīs tautas raksturu un tāpēc spēj vairākas akcijas īstenot sekmīgāk nekā citi.

A. Lambergs ir ALA un DV mūža biedrs, Latviešu Fonda un Latvijas Brīvības Fonda dalībnieks, pieder pie korporācijas Fraternitas Metropolitana un ir Maltas bruņinieku ordeņa loceklis.

A. Lambergs precējies ar Dzidru Alsiņu, ģimenē dēls Guntis.

Viņš darbojas ALA, kur ir ievēlēts par ALA priekšn. vietnieku, ALA ārējās informācijas nozares vadītāju, kā arī Amerikas Baltiešu Līgas direktoru.

Gados vēl jaunajam politiskajam darbiniekam novēlam vēl ilgus gadus strādāt Latvijas brīvības labad!

Osvalds Akmentiņš.

Iesvētīts Arnolda Apses piemineklis

Rakstnieka Arnolda Apses pieminekļa atklāšana notika 26. maijā Valdšeidas kapsētā, 20 km. no Zārburgas. Piemineklī iesvētīja māc. Lappuķe. Tai pašā vakarā Zārburgā, Hotel de France, notika Arnolda Apses literārais vakars.

Par rakstnieka dzīvi un darbu franciski stāstīja Andrejs Krūmiņš, latviski — Alberts Spoģis. Apses dzejoļus lasīja Elza Heine un dzejnieka bērni. Ar to tad arī vēlā vakarā beidzās paredzētā programma.

Kapakmens un kapa apmale, kas izmaksā 15.000 franku, jau uzlikta. Atsūtītie un pieteiktie ziedojumi vēl ne tuvu nesasniedz vajadzīgo summu. Lūdzam palīdzēt, ziedojot privāti vai no organizācijām, apzinoties, ka cīnītājs un dzejnieks guļ viens pats tālā Francijas nomalē.

Nauda iemaksājama Vācijas Latviešu Centrālkomitejas kontā: **Postscheckkonto Hannover Nr. 11 37 37 — 301 Lettische Folksgemeinschaft i.d. Bundesrepublik Deutschland e.V. Munster.**

Dr. A. Rudzīte.

Prof. Annas Ābeles fonda godalgas

Profesores Annas Ābeles Piemiņas fonds, kas pastāv pie Akadēmiskās organizācijas Ramave un ko savas māsas piemiņai nodibināja ārsts doc. Pēteris Ābele, sakarā ar Annas Ābeles dzimšanas dienas atceri 1. maijā, ziņo, ka savā laikā izsludinātajai sacensībai ienākuši pavisam 5 darbi. Trīs no tiem ir jaunu valodnieku ievērojami darbi. Tie ir: Indras Avenas ,,Valodas stila īpatnības'', Astrīdas Ivaskas ,,Līču lokos'' (Zaros 1983) un ,,Divdabju konstrukcijas tautasdziesmās'' (turpat 1984), Jāņa Krēsliņa jun. ,,Latviešu tautasdziesmu un latīņu valodas saskare'' (Zaros 1984) un ,,Translations of Horace into Latvian'' (nodots iespiešanai krājumā ,,National Movements in the Baltic Region'') un Aijas Priedītes ,,Das verbale Element in Kārlis Skalbe ,Kā es braucu ziemeļmeitas lūkoties' '' (nav vēl iespiests).

Visi šie darbi ir apmēram vienādā līmenī un ietilpst kā nopietni zinātniski darbi sacensības augstākajā pakāpē un liek cerēt, ka latviešu valodnieku darbs arī trimdā neapsīks. Lai ierosinātu arī citus strādāt valodniecības druvā, Ābeles piemiņas fonds nolēma augstākajā pakāpē paredzēto godalgu — 500 dol. — sadalīt starp diviem autoriem (katram tātad piešķirot 250 dol. un arī trešajam autoram piešķirt 250 dol.

Anna Ābele, fonētiķe un valodniece, dz. 1.5.1881 Valmieras pag. 1917.g. beidza slavistikas nodaļu Pēterburgā, specializējusies eksperimentālā fonētikā, 1922—24 baltu valodas lektore Prāgas univ., kur papildinājās slavu valodās. 1924—34 Latvijas universitātē privātdocente, 1934—39 docente, 1939—44 profesore, kur māca slavu valodas un fonētiku, 1944—49 trimdā vācijā, 1949 iecelo ja uz ASV. Kopš 1949 ASV raksti žurnālā ,,World (1954) un rakstu krājumā ,,Ceļi'' - 15 (1972). Mirusi 1975.g. 9. sept.

1979.g. pie Ramaves nodibinājās viņas piemiņas fonds. Līdzšinējie godalgu saņēmēji — prof. Velta Rūķe-Draviņa, Vaira Vīķe-Freiberga, Imants Freibergs, Māra Soikāne-Trapāne).

DŽEKSONA POINTS

Džeksona pointā 30. jūnijā notika turienes un apkārtnes latviešu 14. jūnija piemiņas sarīkojums. LNAK pārstāvis Kesvikā Jānis Treijs runāja par jūnija mēneša traģiskajiem notikumiem un boļševiku iebrukumu Latvijā. Jule Statkusa stāstīja par māc. Pilmaņa likteni un atcerējās vairāku sava pagasta tautiešu aizvešanu cilvēku medībās. Marija Ankure apcerēja pašreizējo laiku, norādot sadarbību ar okupantiem. Sarīkojumā pieņēma atzinumu, ka kristīgs un ticīgs cilvēks nedrīkst būt boļševiks — bezdievju sabiedrotais.

Nobeidzot aizlūguma vārdus par cietušajiem un pateicību Kanadai teica tāls viesis Edg. Straumeris, kas bija ieradies no Norsbejas. Pēc oficiālās programmas rīkotāji un viesi vēl pulcējās J. Statkusas mājā.

js.

Sarīkojumu Kalendārs

TORONTO

20. jūlijā pl. 20 un
21. jūlijā pl. 19 Saules jostas Mārpuķītes izrādes Minklera auditorijā (sk. slud. LA nr. 23)

TORONTO
LATVIEŠU KONCERTAPVIENĪBAS 26. SEZONAS KONCERTI

22. oktobrī, pirmdien, vijolnieks Gunārs Larsens no Šveices.
27. novembrī, otrdien, vijolniece Ieva Graubiņa no Anglijas.

1985. gadā

25. februārī, pirmdien, baritons Pauls Berkolds no ASV.
9. aprīlī, otrdien, mecosoprāns Ileāna Pētersone no Zviedrijas.

Visi koncerti notiks Town Hall pl.20.00

LATVIEŠU PAGASTĀ

18. augustā Druvā DV nodaļas dārza svētki. Sākums pl. 15.

Jāņu tēvs (J. Koncis) un Jāņu māte (E. Reinfelde) ļāva deju priekam nodoties Saulaines priekšsēdim Aivaram Brancim un Benitai Brencei. **Foto N. Sebris.**

RAIBĀ NEDĒĻA

Amerikāņi vēlēs prezidentu.

POLITISKAIS CIRKS SANFRANCISKO

Pirmdien Sanfrancisko sākās demokratu partijas kongress, kurā izraudzīs šīs partijas kandidātu prezidenta amatam š.g. novembŗa mēneša vēlēšanās. Uzskata, ka nekas nestāv ceļā bij. viceprezidenta Valtera Mondēla nominēšanai. Iespējams, ka viņš jau pirmā balsojumā dabū nepieciešamo delegātu balsu vairākumu.

Mondēls pēdējās nedēļās nevarēja izšķirties, ko aicināt viceprezidenta postenī. Nemaz nevar izslēgt, ka senātors Harts noraida Mondēla piedāvājumu, jo viņš pārliecināts, ka Mondēlam ir gauži vājas izredzes pastāvēt sacensībā ar republikāņu partijas kandidātu — tagadējo prezidentu Rēgenu.

Zobgaļi mēloja, ka, lai izpatiktu dažādām interešu grupām — nēģeģriem, sievietēm un žīdiem, Mondēls esot izmisīgi meklējis personu, kas šos trīs politiski iespaidīgos elementus reprezentētu, bet viņam neesot izdevies demokratu partijā atrast melnu žīdu izcelsmes sievieti.

Arī Prezidents Rēgens jau sācis savu vēlēšanu priekškampaņu. Sabiedriskās domas pētīšanas institūti norāda, ka Rēgens esot patlaban par 19 proc. populāritātes ziņā priekšā Mondēlam.

Varbūt ka Maskava, redzot jau tagad Rēgenu Baltajā namā nākošajos četros gados, drīzumā mainīs savu nostāju dialogā ar Vašingtonu.

VĒLĒŠANAS KANADĀ

Jaunais Kanadas ministru prezidents Džons Terners pieteicis jaunas federālā parlamenta vēlēšanas, kas notiks š.g. 4. septembrī. Vēlēšanu dēļ karalienes Elizabetes Kanadas apmeklējums atlikts uz septembŗa mēneša beigām.

Konservātīvo partijas līderis Braiens Malrūnijs ir pārliecināts par viņa partijas uzvaru, bet neitrālu vērtētāju domas ir, ka 4. septembrī liberāļu un konservātīvo sacensībā abām pusēm uzvaras izredzes esot vienādas. Uzvarētāji kā zirgu skriešanās sacīkstēs laurus iegūst, pienākot pie mērķa pirmiem par purna tiesu.

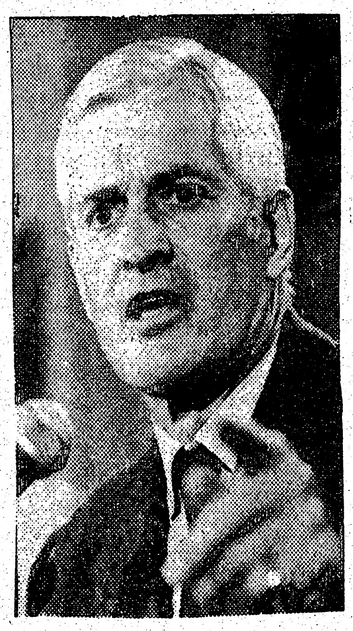

Terners pieteic parlamenta vēlēšanas.

VAI VIŅI TIKSIES VĪNĒ

Rēgens nenoliedzami pārsteidza Kremli, piekrītot izplatījuma telpas ieroču ierobežošanas sarunām šoruden Vīnē. Maskava pasteidzās Rēgena atbildi tūlīt noraidīt, apgalvojot, ka Vašingtona Vīnes sarunās gribot iepīt arī citus jautājumus, ko Kremlis uzskata par nepieņemamiem.

Rēgenam dialogs ar Maskavu ir nepieciešams arī iekšpolītisku iemeslu dēļ. Tas nenozīmē, ka viņš būtu mainījis savas domas par Maskavas patiesiem nolūkiem.

Pēc sarunas ar Pad. savienības sūtni Vašingtonā Anatoliju Dobrīņinu prezidents paziņoja, ka amerikāņi pieņem Vīnes sarunas bez jebkādiem priekšnoteikumiem. Dobrīņins prezidenta personisko vēstījumu jau aizvedis uz Maskavu. Tagad Čerņenko ir piespiests pie sienas, jo pasaule redz, kas īsteni kavē austrumu un rietumu konfrontācijas atslogošanu.

Domā, ka Kremlis ir patiesi nobijies no jaunajiem amerikāņu zvaigžņu ieročiem —raķetēm, kas iznīcina satelītus un arī uzbrukuma lādiņus. Lai atrastu pretieročus, Pad. savienībai esot nepieciešams 5 līdz 10 gadu ilgs periods.

MOLOTOVA ATGRIEŠANĀS

Vīrs, kas ar savu roku parakstīja nāves spriedumu Baltijas valstu brīvībai — Staļina ārlietu ministrs Vjačeslavs Molotovs — no politiskās skatuves pēkšņi pazuda 1951.ga-

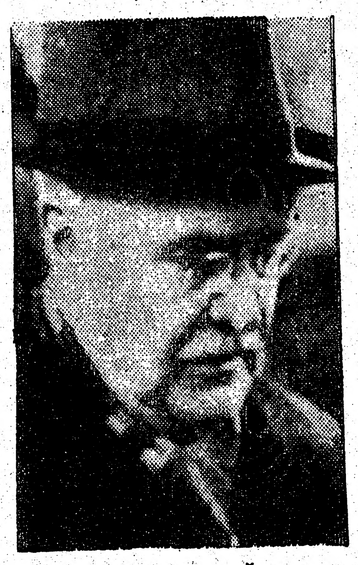

Molotova tikšanās ar Čerņenko.

dā. Viņš kopā ar Staļina privātsekretāru Maļenkovu un sievastēvu Kaganoviču bija plānojis sazvērestību pret Nikitu Kruščovu. Kruščovs panāca, ka 1961.gadā komūnistu partijas kongresā vecajam boļševikam Molotovam atņēma partijas biedra karti.

Tagad no Maskavas nāk ziņas, ka Molotova 94 gadu dzimšanas dienā Staļina toreizējo kreiso roku privātā audiencē pieņēmis pats Konstantīns Čerņenko. Molotovs ticies arī ar Gromiko. Par jauniem vējiem Kremlī liecina arī tas, ka tagad vecajam staļinietim Molotovam atjaunota 1961. gadā atņemtā kompartijas biedra karte.

PASAULES KOMŪNISTU KONGRESS

Kremlis ar gudru ziņu daudzkārt nesvarīgu akciju ierosināšanu uztic mazākiem gariņiem.

Tā Kanadas komūnistu partijas līderis Kaštans Maskavas apmeklējumā ierosinājis drīzumā sasaukt visas pasaules komūnistu partijas kongresu. Čerņenko Kaštana ierosinājumu uzslavējis.

Pasaules komūnistu kongresa sasaukšana nozīmētu Kominterna atjaunošanu. Rietumu apmānīšanai kara laikā Kominternu pārdēvēja par Koninformu, un vēlāk arī to ārēji likvidēja, bet komūnis-

VAI BONNERI TIESĀS?

Bonneri tiesās.

Politbirojam vēl joprojām rīklē iespiedusies skabargaina disidenta Sacharova lieta. Par Sacharovu un viņa dzīvesbiedres Bonneres likteni minējumi vēl turpinās. Pēdējās ziņas no ticamiem avotiem Maskavā sniedz lielais britu laikraksts Sunday Express. Laikraksts apgalvo, ka Gorkijā jau ievadīta tiesas prāva pret Elenu Bonneri par padomju varas nomelnošanu. Tiesā šī apsūdzība varot pārvērsties par vēl smagāku, t.i. valsts nodevību.

Sacharovi maija sākumā sāka bada streiku un kopš tā laika atklātībā vairs nav redzēti.

KGB UZBRŪK IGAUŅIEM

Kamēr mēs sašķeļam savus spēkus, rīkojot Dziesmu svētkus, jaunatnes dziesmu svētkus un drīzumā varbūt arī pensionāru dziesmu svētkus, igauņi ik pa četriem gadiem rīko Vispasaules igauņu dienas, kas izveidojušās par iespaidīgu mūsu kaimiņu kultūras un politiskās aktīvitātes manifestāciju. To no jauna apliecināja lieliski izdevušās Esto '84 dienas Toronto.

Šo lielo trimdas igauņu svētku priekšvakarā Maskava apgalvoja, ka Esto '84 rīkojot emigrantu reakcionārais spārns ar amerikāņu slepenā dienesta financiālo atbalstu. Esto sarīkojuma vienīgais mērķis esot radīt naidu pret Pad. savienību un tā pakalpot noziedzīgajai Vašingtonas ārpolitikai.

Esto '84 priekšvakarā Toronto dienas laikraksts The Sun ziņoja, ka svētkos ielūgtais Igauņu sirdsapziņas cietumnieku palīdzības komitejas priekšsēdis Hans Kippars saņēmis draudu vēstuli, kuŗas nolūks bijis aizkavēt viņa ceļojumu no Stokholmas uz Toronto. Kippars Toronto tomēr ieradās.

Igauņu pasaules padomes ģenerālsekretārs Peters Aruvalds preses pārstāvjiem izteicās, ka nav šaubu par to, ka Kippara draudu vēstuli sūtījusi KGB. Lieta nodota Kanadas piekritīgo iestāžu izmeklēšanai.

Esto '84 Toronto pulcēja pāri par 20.000 dalībnieku no visām pasaules malām. 100 dažādo kultūrālo sarīkojumu ietvaros notika koncerti, vingrošanas demonstrējumi, tautas dejas un sporta sacīkstes. Pāri visam lielsarīkojumam stāvēja brīvo igauņu prasība izbeigt padomju varas okupāciju viņu tēvzemē Igaunijā.

Vai igauņu vingrotājas atrodas CIA dienestā?

Austra Butkēvica

Uz Venecuelas džungļiem

Pēc vienas nedēļas Tobago, caur Trinidadu dodamies uz Karakasu. Trinidada ir tikai 7 jūdzes no Venecuelas sauszemes, bet Karakasa ir vairāk uz rietumiem no Trinidadas, un lidojums ir ilgāks par vienu stundu. Ir jau vakars, un Karakasa laistās vienās ugunīs. Lidlauks vēl lielāks nekā Toronto lidlauks. Kā lai mēs tam tiekam cauri bez spāņu valodas! Ar angļu valodu šeit nevar nekā iesākt. Sekojam tik pūlim, un tā laimīgi tiekam cauri muitai. Tad nokļūstam milzīgā sagaidītāju pūlī. Visi ar melniem matiem. Savu draudzeni nevaru nekur saskatīt. Atstāju savu ceļa biedreni pie ceļa somām un dodos pūlī meklēt savu draudzeni. Melnā galvu jūrā paspīd viena gaiša galviņa. Viņa brīnās, kā es esmu viņu pazinusi no muguras puses. Kā nepazīšu, ja viņa vienīgā gaišmate kā bāka melnā jūrā.

Braucam no lidlauka caur trim tuneļiem, un viens no tiem ir 3 km garš. Jau šai braucienā dabūjam iepazīties ar Karakasas satiksmi. Mašīna pie mašīnas, un visi brauc kā tikai var, neievērojot nemaz satiksmes noteikumus. Neredz neviena kārtības sarga, kas šos palaidņus tramdītu. Tie esot pilnīgi nespēcīgi ievest kārtību un tāpēc atstāj visu Dieva rokās. Redzam arī pāris mašīnu sadursmes, bet mēs laimīgi tiekam mājās. Manai draudzenei ir dzīvoklis daudzstāvu dzīvokļu mājā. Dzīvoklī var tikt tikai caur 3 aizslēgtām durvīm, un arī logiem priekšā restes, kaut arī viņas dzīvoklis ir otrā stāvā. Tā šeit dzīvojot visi, par ko vēlāk arī pati pārliecinājos.

Pāris nākošās dienas pavadu, apskatot Karakasu, kas gul starp kalniem kā riekstu čaumalā. Šai pilsētai ir divas sejas — bagātā un nabagā. Varbūt katrai pilsētai ir rajoni, kur valda nabadzība, bet tā nav tik ļoti saskatāma. Šeit nabadzība ieņēmusi visredzamākās vietas. Tā ir pakāpusies kalnos. Naktī tur mirdz uguntiņas viena pie otras un izskatās jauki, bet dienā skats ir bēdīgs. Būdas (barrios) ir no nenosakāma materiāla, bez logiem un durvīm un arī bez kādām labierīcībām. Tur dzīvojot spāņu un indiāņu pēcteči, kas atnākuši no laukiem meklēt laimi pilsētā, bet tā kā viņi neko neprot, tad tiem nav darba. Esmu priecīga, ka latvieši nedzīvo šais būdās.

Latvieši visi ir jauki iekārtojušies, un netrūkst pat krietni turīgu tautiešu. Viņiem ir skaistas mājas ar dārziem, kur zied orchidejas. Tikai viss aiz augsta žoga ar dzelzs vārtiem un logu režģiem.

Karakasā nav viegli nokļūt pilsētas centrā ar publiskiem satiksmes līdzekļiem, jo tie arvien ir pārpildīti. Caur pilsētas centru gan iet pazemis, kas atklāts tikai pagājušā gadā un ir vēl jauns un tīrs. Apskatām Karakasas veikalus un salīdzinām cenas ar Kanadas cenām. Venecuelas bolivars pašreiz ir ļoti mazvērtīgs. Par vienu Kanadas dolaru var dabūt 10 bolivaru. Venecuelieši skaita bolivarus simtos un tūkstošos, un ceļot viņiem nemaz vairs nav iespējams. Cenas salīdzinot ar mūsu naudu, spriežam, ka drēbes ir apmēram tikpat dārgas kā Kanadā, bet apavi uz pusi lētāki. Kurpes ir arī labas kvalitātes, bet manai kājai nav piemērotas. Šeit cilvēki ir neliela auguma ar mazām un šaurām kājām. Labi, ka nedzīvoju šai zemē, tad būtu jāstaigā basām kājām!

Apskatām luterāņu baznīcu, kas latviešiem ir kopīga ar vācu, ungāru un skandinavu draudzēm. Latviešiem pašreiz nav sava mācītāja, bet draudzes lietas kārto sekretāre ar kaimiņu draudžu mācītājiem. Venecuelā mirušie jāapglabā 24 stundu laikā, un bieži tuvinieki, kas dzīvo citur, nevar paspēt ierasties uz apglabāšanu.

Pilsētā apskatām parlamenta ēku, kas ir skaisti uzposta, jo sakarā ar valdības maiņu gaidāmi ārzemju viesi. Kapitolā skaisti sienu un griestu gleznojumi, kas attēlo brīvības cīņas 1820. gados. Visur redzams Venecuelas nacionālais varonis Simons Bolivars, kas atbrīvoja Venecuelu un vēl citas Dienvidamerikas zemes no spāņu virskundzības. Lai venecuelieši to nekad neaizmirstu, viņa vārdā arī nosaukta Venecuelas nauda. Apskatām arī māju, kur dzimis un uzaudzis šis varonis. Pilsētas centrā ieraugu kaktusu, kādu es audzēju savās mājās puķu podā, bet šim kaktusam nespēju nemaz saskatīt galotni.

Ceļojumu aģentūrā iegādājamies biļetes braucienam ar lidmašīnu uz Kanaimu, kas ir tūristu vieta zemes vidienē pie Karao upes. Ir jauna, saulaina diena, kad lidojam pāri melniem, draudošiem kalniem, ielejām ar džungļu mežu, kuŗam cauri kā čūskas vijas upes. Kalnu grēdas ar plakaniem galiem. Liekas, ka kāds ar asu nazi nogriezis šiem kalniem galotnes. Pat zinātnieki nespējot izskaidrot, kā tas noticis. Redzamas dziļas gravas, kas kļūst arvien grandiozākas, līdz pilots ziņo, ka tuvojamies Eņģela ūdenskritumam. Tas ir pasaules augstākais ūdenskritums, 16 reiz augstāks nekā Niagaras ūdenskritums, bet nav tik bagāts ar ūdeni. No plakanas klints virsmas tas nāk šaurā straumē, kas lejā kļūst par maigu plīvuru, kā eņģeļa spārni. Lidmašīnu vēl apgriež, lai arī otrā pusē sēdošie to varētu apskatīt. Šo ūdenskritumu atklājis amerikānis Džimijs Engels, kas meklējis zeltu un lidojis mazā lidmašīnā pāri šiem kalniem. Viņa vārdā arī tas nosaukts, kā par to stāsta plāksnīte Kanaimā.

Karao upē tumši brūns ūdens, kas esot no minerāliem. Krasta smiltis baltas kā Rīgas jūrmalā. Jauks skats uz Hacha ūdenskritumu, kas ir iepretī mūsu apmešanās vietai. Visus jaunatbraukušos tūristus sasēdina lielā kanu laivā un aizved tuvu pie ūdenskrituma, kur varam vērot, kā virs tā veidojas varavīksne. Šai apkārtnē esot 7 ūdenskritumi. Kad atgriežamies, daži peldas, bet mums, kas nākam no Tobago zilajiem ūdeņiem, upes brūnais ūdens nav pievilcīgs. Tūristiem ir atsevišķas apaļas mājiņas ar palmu lapu jumtiem. Tām apkārt dažādi tropu koki un krūmi. Zaros sēž krāsaini papagaiļi un daži prāvi melni putni ar sarkaniem knābjiem, kuŗiem nezinu vārda. Saule pazūd aiz kalniem un pēkšņi iestājas tropu nakts.

Nākošā dienā dodamies ekskursijā uz orchideju salu. Esam 24 cilvēki, un no tiem 2 latvietes, 4 vācieši, 2 amerikāņi un pārējie spāniski runājoši. Viens gids runā spāniski un angliski. Šo to varam pajautāt, bet vispārējie paskaidrojumi ir tikai spāņu valodā. Vispirms dodamies kājām apm. 15 min. gājienā, jo laiva gaida aiz krācēm, kuŗām jātiek gaŗām. Tā ir gaŗa kanū laiva ar spēcīgu motoru, un mums visiem pietiek tur vietas. Upe ir plata un strauja. Abi krasti apauguši džungļu mežu. Vietām koki aug līdz pašai upes malai un pārliekušies spoguļojas upes ūdeņos.

Austra Butkēvica, Aleksandrs Laime un Anna Leitrante Orchideju salā, Venecuelā.

(Turpinājums sekos)

Grupu lidojumi uz
Dziesmu dienām
Minsterē 1984
AR Air Canada jeb Lufthansa

Cena Kanadas dol. 869, bērniem līdz 11 g. 549, plus 12.50 dol. nodoklis, turp un atpakaļ, ieskaitot busu uz Minsteri, apdrošināšanu u.c. Pērkot pirms 29. febr., 50 dol. lētāk.

Lidojumi: *27. jūlija vakarā*
28. jūlija vakarā.

Par svētkiem un naktsmājām zvanīt Monikai Jonānei, tālr. (416) 536-5235.

Par ekskursiju braucieniem zvanīt Inesei Grodnis uz Avenue Rd. biroju.

HELLO WORLD TRAVEL LTD.

RICHMOND HILL 884-2122 10520 Yonge St. N. Richmond Heights Plaza
AVENUE RD. N. 789-5304 1843 Avenue Rd. (6 blks. North of Lawrence)
UNION STATION 368-7451 65 Front St. West Arrivals Concourse

JAUNĀKĀS GRĀMATAS

J. Klīdzējs — Otrais mūsos, rom. $20.00
V. Kārkliņš — Jaunavu iela, rom. $14.50
I. Gubiņa — Kaza kāpa debesīs, ceļ. piez. $13.00
A. Eglītis — Es nebiju varonis, rom. $15.50
Latvju Māksla Nr. 10 ..... $11.00
A. Plaudis — The Dead Accuse, vēstules $13.50
T. Puisāns — Latviešu strēlnieku dzejas $11.00
P. Bentons — Baltic Countdown $18.50
Latviešu kaŗavīru dziesmas ar notīm $12.50
H. Biezais — Šķautnes — meditācijas $12.00
A. Šilde — Pasaules revolūcijas vārdā $19.00
L. Bārene — Atvasara, st. $12.00
Ed. Tomāss — Pededze, Lubāns, Aiviekste ..... $ 5.50
A. Grīns — Varoņu grāmata ..... $ 5.50
Pirmie Tūkstoš vārdi, il. vārdn., ies. $11.00
V. Galēna — Vienmēr kāda zvaigzne aust $14.50
Alb. Eglītis — Nesaules laika dziesmas $17.50
J. Širmanis — Zilā kalna puisis, jaun.rom. $10.00
K. Akmens — Asinsbalss, dz. un poēmas $25.00
Andr. Eglitis — Gallows over Europe, poems ..... $ 8.50
T. Tomsons — Portrets, dz. $12.00
E. Kreišmane — Es un pīlādžkoks, st. $10.00
J. Soikāns — Mākslas kritikas un esejas $32.00
T.L.B. — Paaudzes paaudzēm, rakstu krājums ... $15.00
A. Arājs — Garīgs apskats, rakstu kr. ..... $ 7.00
J. Mednis — Lūdziet. ..... $ 2.50
M. Kalmane — Laikam līdzi, dz. $12.00
K. Ķezbers — Rumba, rom. $12.50
T. Brence — Ik brīdi svētī sirds, dz. $12.50
A. Melnalksnis — Rotaļas ..... $ 6.75
Eg. Grīslis — Toreiz un tagad ticībā, esej. $18.00
L. Ozolkalne — Pārnākšana ..... $ 9.00
K. Pētersons — Dieva meklētāji $14.00
K. Arums — Ačgārnā māja, pasakas ..... $ 7.50
J. Veselis — Māras sauciens. $15.00
E. Andersons — Latvijas bruņotie spēki $38.00
Alma Bēne — Pērnā Zīle, dz. $14.50
V. Mangulis — Latvia in the wars of the 20th C. $26.25
O. Šmits — Žēlastības brīnumi ..... $ 4.00
A. Melliņš — Uz klusuma spieķa, dzej. $12.00
K. Sidars — Aiz ezera balti bērzi, rom. 16.00

Piedāvā dāvanām: gleznas, rotas, keramiku, ādas un koka izstrādājumus, kā arī citas mantas.

DV GRĀMATNĪCA, 491 College St., Toronto, Ont. M6G 1A5, tālr. 921 - 7121. Pasta sūtījumiem 10% piemaksa.

Darba laiks: no pirmd. — piektd. pl. 11—19.30 vak.

DV GRĀMATNĪCAS NODAĻA-SALONS, 4 Credit Union Drive, Toronto, Ont. M4A 2N8, tālr. 757-1482.

Darba laiks: no otrdienas līdz piektdienai no pl. 15.00—20.00

Jaunas latvietes izcili panākumi

Labas pamācības, kā sekmēt veikalnieciskus darījumus, aprakstījusi sabiedrisko lietu biroja (Public relations Agency) īpašniece Ligita Dīnharte (Dienhart), dzim. Zīriņa, grāmatā ,,Power Lunching''. Grāmata īsā laikā iemantojusi plašu publikas, lielāko laikrakstu un televīzijas raidītāju atzinīgas atsauksmes Čikagā un citās pilsētās. Tā iznākusi jau trešā iespiedumā — 40.000 eksemplāros. Viņas uzņēmuma klienti ir advokāti, architektu firmas, pilsētu valdes u.c. Ligita Dīnharte dzimusi 1944.g. Latvijā, Valmierā, bēgļu gaitas vadījusi Augsburgas nometnē, V

*

Augsburgas nometnē, Vācijā. 1950.g. kopā ar vecākiem iecēļojusi Tallasā, Teksasā. Pēc tam visi pārcēlušies uz Čikagu. Beigusi latviešu skolu, Wright kolledžu kā goda studente un Northwestern universitāti ar ļoti labām sekmēm. Bijusi arī gaidās. Čikagā strādājusi 10 gadu par sabiedrisko lietu direktrisi visas Amerikas mērogā. Tagad jau 5 gadus viņa ir sava PR biroja īpašniece. Plašās zināšanas un pieredzi šai darbā viņa aprakstījusi grāmatā ,,Power Lunching''. Viņa piedalījusies daudzos televīzijas raidījumos sakarā ar savu grāmatu, vienmēr pasvītrājot savu latvisko izcelsmi un piederību pie savas tautas, ar to popularizēdama Latvijas vārdu. Kaut darbs viņai noris amerikāņu vidē, viņas latviešu valoda ir nevainojama. Varam būt priecīgi un lepni par centīgās latvietes panākumiem. A. Z.

Tur augšā aiz zvaigznēm mūžīgā mierā aizgāja
mans mīļais dzīves draugs

Alfreds Vidners

dzimis 1913. gada 5. jūnijā Ventspilī,
miris 1984. gada 27. jūnijā Toronto.

Par viņu sēro
sieva Ilma, meita Valda
un radi Klīvlandē

Mīlestība nekad nebeidzas...

Mūžībā aizsaukts mans mīļais vīrs, rads un draugs

Jāzeps Gaidulis

dzimis 1907. gada 11. jūnijā Ozolaines pagastā,
miris 1984. gada 17. jūnijā Simcoe, Ont.
Apbedīts Hamiltonā 20. jūnijā.

Aiz jūras palika dzimtene,
Aiz kalna palika draugi,
Aizejot mūžības mājokļos,
Sirds un domas lai paliek pie jums.

Dziļās sērās
sieva, radi un draugi

Vilhelms Pērkons

dzimis 1900. gada 29. februārī,
miris 1984. gada 17. maijā.

Sv. Jāņa ev. lut. Latviešu draudzes
Toronto Palīdzības fonds

Selma Plampe

dzimusi 1890. gada 25. februārī,
mirusi 1984. gada 23. maijā.

Sv. Jāņa ev. lut. Latviešu draudzes
Toronto Palīdzības fonds

BAZNĪCU ZIŅAS

TORONTO

SV. JĀŅA DRAUDZE

Draudzes kanceleja atvērta otrdienās, trešdienās un ceturtdienās no pl. 10 līdz 17, tālr. 921-3327, 200 Balmoral Ave.

Jūlija un augusta mēnešos dievkalpojumi dievnamā notiks katru svētdienu pl. 19.00. Saulainē bērnu nometnes laikā dievkalpojumi svētdienas rītos pl. 10.00.

15. jūlijā pl. 19 dievkalpojums, māc. A. Dūmiņš.

22. jūlijā pl. 19 dievkalpojums, māc. J. Cālītis.

29. jūlijā pl. 19 dievkalpojums ar dievgaldu, māc. A. Celms.

5. augustā pl. 19 dievkalpojums, māc. A. Dūmiņš; pl. 10 dievkalpojums Saulainē, māc. J. Cālītis.

SV. ANDREJA DRAUDZE

Māc. J. Cālītis, Sv. Andreja draudze, tālr. 924-1563, Carlton St. un Jarvis St. krustojumā, Toronto, Ont. Tālr. mājā 482-8403, 8 Rolland Rd., Toronto, Ont. M4G 1V5. Māc. J. Cālīša runas stundu laiks kancelejā: trešdienās un ceturtdienās no pl. 10—12 un no 18—19. Citā laikā, iepriekš sazinoties.

15. jūlijā pl. 10 dievkalpojums; pl. 10 dievkalpojums Sidrabenē. Sidrabenē sporta svētki.

22. jūlijā pl. 10 dievkalpojums; pl. 11 dievkalpojums Sidrabenē.

29. jūlijā dievkalpojums baznīcā nebūs; pl. 11 Sidrabenes bērnu svētku dievkalpojums.

5. augustā pl. 10 dievkalpojums.

11. augustā pl. 17 Sidrabenē svētbrīdis un bērnu nometnes slēgšana.

12. augustā pl. 10 dievkalpojums.

19. augustā pl. 10 dievkalpojums ar dievgaldu; pl. 11 dievkalpojums Sidrabenē.

26. augustā pl. 10 dievkalpojums.

AUSTRUMU DRAUDZE

Māc. A. Celms: 47 Lord Roberts Drive, Scarborough, Ont., MIK 3W1, tālrunis 267-3507. Toronto Austrumu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnabas baznīcā 361 Danforth Ave.

15. jūlijā pl. 13 dievkalpojums, māc. A. Briedis.

22. jūlijā pl. 11 dievkalpojums Tālavā. Pēc dievkalpojuma sadraudzības stunda ar atspirdzinājumiem.

29. jūlijā pl. 13 dievkalpojums Sv. Barnabas baznīcā.

5. augustā dievkalpojums nenotiks.

12. augustā pl. 12 Brīvības cīņu piemiņas dievkalpojums Tālavā. Šai dievkalpojumā un sadraudzības pēcpusdienā lūgta Tālavā ciemos Pensionāru apvienība.

19. augustā pl. 13 Sv. Barnabas baznīcā dievkalpojums.

26. augustā pl. 11 Kapu svētki Alistonas kapos.

BAPTISTU DRAUDZE

Māc. A. Arājs, 9 Kingsbridge Court, Apt. 402, Willowdale, Ont. M2R 1L6, tālr. 638-3822. Toronto latviešu baptistu draudzes sanāksmes Walmer Rd. baptistu dr.dievnamā.

Toronto latviešu baptistu draudzes dievkalpojumi jūlija un augusta mēn. pl. 11. Dievkalpojumi nenotiks 5. un 19. aug. un 2. septembrī. 15. jūlijā draudzes izbraukums zaļumos uz Ludmilas Plūmes vasaras māju Vasaga Beach, 40. ielā 99, ar svētbrīdi pl. 11.

GAISMAS TELEFONS — ticības stiprināšanai 635-8582 atkal atjaunots un darbojas 24 stundas. Programmas latviešu valodā, maina 2 reizes nedēļā.

KATOĻU DRAUDZE

Prāvests Dr. B. Kokins, 67 Curzon St., Apt. 315, Toronto, Ontario, M4M 3J3, tālrunis (416) 466-7037. Toronto katoļu vienības dievkalpojumi notiek Kristus Augšāmcelšanās (lietuviešu) baznīcā, 1021 College St. Dievkalpojumi katra mēneša otrā svētdienā, pl. 13.00.

HAMILTONAS DRAUDZE

Hamiltonas latviešu ev. lut. Kristus draudze — 18 Victoria Ave. South. Māc. K. Kuškēvics, 55 East 44th St., Hamilton, Ont. L8T 3G6, tālrrunis 385-9838. Māc. K. Kuškēvica runas stundas baznīcas telpās ceturtdienās no pl. 19—21. Tālr. 527-5810. Ieeja birojā no baznīcas aizmugures.

15. jūlijā pl. 10 draudzes dievkalpojums.

22. jūlijā pl. 10 draudzes dievkalpojums.

BRAMPTONAS DRAUDZE

Bramptonas latviešu ev. lut. draudzes dievkalpojumi notiek Grace United Church dievnamā: 156 Main Street, North Brampton, Ont. Māc. A. Briedis, 44 Marrylin Cr., Toronto, Ont. M4B 3C6, tālr. 757-2739.

MONTREALAS DRAUDZE

Prāv. A. Voitkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal, P.Q. H4B 2G6. Tālr. 489-3224. Sv. Jāņa baznīcā, 4345 Marcell Ave.

OTAVAS DRAUDZE

Māc. E. Lange, 364 Pleasant Pk. Rd., tel. 733-3906. Otavas latv. ev. lut. Miera draudze Sv. Pētera lut. baznīcā, 400 Sparks St.

KLAUSIETIES ,,LABĀS ZIŅAS" RAIDĪJUMU
uz īsajiem viļņiem 6155 KHZ
49 metr. band
Sestdienās plkst. 10.30 vakarā
Vadītājs Dāvids Miķelsons,
60 Stevenson Rd., Rexdale, Ont.
M9V 2B4
tālr. 749-0832

KLAUSAITIES GARĪGOS RAIDĪJUMUS

Global TV 6. un 22. stac.
100 Huntley St., Toronto,
no pirmd. — piektd. pl. 9.30 no rīta, sestd. pl. 10 no rīta. Bufalo TV stac. 29, 700 Club, ik dienas pl. 11.30 no rīta un pl. 9.30 vakaros.
Radio FM CBN 107.1
24 stundas. Tel. 889-3126.

LATVIEŠU MISIJAS RADIO RAIDĪJUMS
,,BRĪTIŅŠ AR DIEVU"
nepārtraukti
30 gadu gājumā
katru svētdienas rītu no
pl. 9 — 9.30
Vilnis 1270 AM
no Niagaras WHLD raidītāja
Vadītājs A. Laksmanis
106 Dorset Rd., Scarboro,
Ont., tālr. 261-4218
Latviešu misijas

Meklējiet to Kungu, kamēr Viņš atrodams, piesauciet Viņu, kamēr Viņš ir tuvu! (jes. 55:6)

Bezmaksas kristīgu literātūru un kasetes ar garīgu dziesmu ierakstiem jūs varat saņemt, rakstot māc. J. Šmitam, Box 465, Surrey, B.C. V3T 5B7.

Daugavas Vanagu nams
PIEDĀVĀ ZĀLI
DAŽĀDIEM SARĪKOJUMIEM
PIEPRASIET TELEFONISKI

125 Broadview Ave.
Tel. 465-5225

Daugavas Vanagu klubs
ATVĒRTS BIEDRIEM UN VIESIEM
no pirmdienas — trešdienai, iesk.,no pl. 14 — 22,
ceturtd. no pl. 14 — 24,
piektd., sestd. no pl. 12 — 24,
svētdienās slēgts.

VALUDE
JEWELLERY LTD.
Zeltkaļi
ALDONA KORMS un
TĀLIS KIVLENIEKS B.Sc. G.J.
VEIKALĀ UN DARBNĪCĀ — Tālr. (416) 595-1125
College Park, 444 Yonge St., Toronto, Ont. M5B 2H4

Fotografisks uzņēmums ar atzītu kvalitāti.
(416) 863-1166
BENJAMIN FILM LABORATORIES LTD.
287 Richmond St. E., Tor., Ont. M5A 1P2
We believe every picture counts

Lielākais latviešu veikals Toronto
BROADVIEW DELICATESSEN
141 Danforth Ave, tel. (416) 465-9905
un
POKO'S MEAT
376 College Str. (tuvu pie Bathurst), Toronto, Ont.
tel. (416) 922-1300
Piedāvā:
- lielā izvēlē eiropiešu gaumē gatavotus gaļas izstrādājumus,
- žāvētus tītarus, zivis,
- pašu ceptu rupjmaizi, pīrāgus, ķimeņmaizītes, smalkmaizītes, jubileju kliņģerus u.c. gardumus.
- klāj viesību galdus.

Īpašnieki Ausma un Jānis Miķelsoni

OPTICAL STUDIO
R. Schmid, Optician
VĀCU OPTIĶIS —
Specializējies kontaktlenžu nozarē.
Lielā izvēlē eiropiešu aceņu rāmji.
1586 Bloor St. W., Toronto.
Tel. 535-6252.

ZIEDI UN DĀVANAS
GARDENIA
FLOWERS & GIFTS
362 Danforth Ave., Toronto, Ont. M4K 1N8
(Pie „Chester" pazemja pieturas)
466-1951 vai 466-1502
ZIEDI KATRĀ VEIDĀ — KATRAI VAJADZĪBAI
VISUR BRĪVAJĀ PASAULĒ
LATVIEŠU DAIĻAMATNIEKU DARBI
ĀDĀ, KOKĀ — KERAMIKA, AUDUMI
DZINTARA IZSTRĀDĀJUMI
ZELTKAĻA A. GUGĀNA ROTAS
Vasaras mēnešos veikals atvērts darbdienās no pl. 8.30 līdz 17, sestd. no pl. 8.30 līdz 15.00. Gaŗās nedēļas nogalēs veikals slēgts sestdienās un pirmdienās.
Māra Lūsis un Inta Tauriņš

Ērgļu ligzdas medus
30 Dewson St.
Toronto, Ont.
Telefons 534-0563
S. Vasarājs
EAGLE'S NEST

R. S. KANE Ltd.
APBEDĪŠANAS BIROJS
4812 Yonge Street
(Sheppard Avenue tuvumā)
Willowdale, Ont.
221—1159

Ingrida A. Matckars
B.A., M.A., L L B.
ADVOKĀTE pie
DYSON & KACABA Barristers & Solicitors
100 Richmond Str. W., Suite 400, Toronto, Ont. M5H 3K6
Tel. (416) 361-1777

Alcan Building Products Authorized Dealer
Māju īpašnieki!
ietaupait ar ALCAN SIDING
Sazinaities ar uzņēmuma īpašnieku — bez starpniekiem gatavo un ierīko
- LIETUS NOVADA CAURULES
- LOGUS
- DURVIS
- MARĶĪZES (Awnings)
- JUMTA PĀRKARES

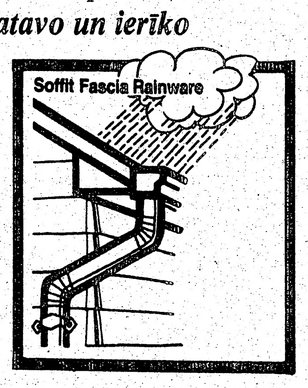

CENTURY ALUMINUM INSTALLERS
pašnieks Artūrs Mīme
2229 Dundas St. W., Toronto, M6R 1X6 **534-2864**

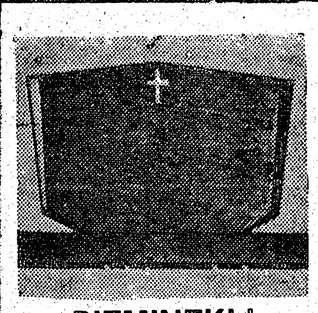
PIEMINEKĻI
487-2147, vakaros 445-8955
Kvalitātes darbs un eiropiešu mets
Igauņu uzņēmums
YONGE MEMORIAL LTD.
2044 Yonge St., Toronto
M4S 1Z9
Starp Eglinton un Davisville

DOWNTOWN WOOLS, ARTS & CRAFTS
Īpašn. Elza Avots
137 Yonge St. — Shopping Mall,
(Ieeja no 74 Victoria St. Arcade Bldg.)
Lielā izvēlē dažādu rokdarbu materiāli.
Padomi rokdarbu jautājumos.
Tel.: 368-5011

Latviešu nams Toronto
IZĪRĒ LABI VĒSINĀTAS TELPAS
SARĪKOJUMIEM UN VIESĪBĀM
Pēc vēlēšanās nama dāmu komiteja rīko
GODĪBU GALDUS
491 College Street, Toronto, Ont. M6G 1A5
Tel. 922-2931

Ātri, gliti un lēti
iespiežam
dažādus ielūgumus
Tel. 466-1514

Murray E. Newbigging
BĒRU MĀJA
- Izjusti personīgi pakalpojumi
- Pastāvīga kapella

M. WAYNE HAMILTON
Funeral Director
733 Mount Pleasant Rd., pie Eglinton Ave.
Auto novietošana. Tel. 489-8811, 489-8002

5. LIELĀ NOMETNE — DRAUDZĪBAS LOKĀ

Latviešu skautu un gaidu 5. lielā nometne Draudzības lokā notiks 1987. gada augustā pie Muskegonas pilsētas, Mičigenā. Lai arī 1987. gads vēl aiz kalniem, nometnes rīkotāji jau ir uzsākuši priekšdarbus, kas nepieciešami, lai pasākums labi izdotos.

Notikušas jau trīs sēdes, ieskaitot nometnes vietas apskati maijā, kuŗā starp 19 dalībniekiem piedalījās arī gaidu priekšniece Baiba Dumpe un skautu priekšn. Ēriks Priedītis.

Nometnes vieta ir 5 kvadrātjūdžu plašajā Owasippe skautu rezervātā — labi koptā mežā, kas iekļauj vairākus ezeriņus, dodot iespēju daudzveidīgām meža māku un ūdens sporta nodarbībām. Nometne vienā laikā var uzņemt pusotru tūkstoti nometņotāju. Blakus nometnei ir kabīnes ar peldbaseinu un spēļu laukumu, kur nometnes laikā varēs apmesties vecāki un mazākie bērni, kuŗi vēl nav guntiņās vai mazskautos.

Draudzības lokā tehnisko nozari vadīs Māra Freimane, finanču nozari Ilmārs dumpis un Alvis Freimanis, informācijas nozari un sekretāra darbu Aina un Juris Pūliņi, kamēr visu darbību koordinēs Jersikas gaidu un skautu novadu priekšnieki Ilze Šmidchene un Jānis Zaļums. Par skautismam veltīto darbu vad. I. Šmidchene 19. maijā saņēma skautu kustības pateicības zīmi — saulīti lentē.

Nometnes zīmi veidojusi Kristīne Friša, un to lietos kā Draudzības loka pazīšanās simbolu reklāmās, uz suvenīriem u.c.

Nometnei Draudzības lokā ir neapšaubāma nozīme latviešu jaunatnes audzināšanā. Paredzams, ka nometnē piedalīsies gaidas un skauti no Amerikas, Austrālijas un Eiropas kontinentiem. Lai atbalstītu tālo braucēju piedalīšanos, rīko dažādas līdzekļu vākšanas akcijas. Ceram saņemt draugu un labvēļu atsaucību, kā arī latviešu organizāciju materiālu atbalstu.

AJP.

Latviešu gaidu un skautu 5. lielās nometnes Draudzības lokā rīkotāju sanāksmes dalībnieki nometnes vietā Mičigenā: 1.r. — J. Zaļums, J. Pūliņš, A. Viļumsone; 2.r. — M. Freimane, I. Dumpis, I. Strautmane, A. Briede, A. Freimanis, I. Strautmanis, I. Šmidchens, E. Priedītis, I. Zariņa, B. Dumpe, I. Šmidchene, A. Budrēvics, I.Sakša, R.Kraule.
Foto A. Pūliņa.

Vai Jūsu apdrošināšana maksās par **jaunu** auto pēc 5 gadiem?

Ja mēs apdrošinām jaunu auto, mūsu apdrošināšana maksās par **jaunu** auto! Arī pēc 5 gadiem vai vēlāk!

759-0266 un 759-2771

Beaverbrook
Insurance & Real Estate Ltd.
1682A Victoria Park Avenue
Scarborough, Ont. M1R 1P7

Ja kas

krāsojams,

piezvaniet Robertam vakaros 259-3470.

Atdari ausis un acis pirms atveri maku!

GUNARS CONSTRUCTION

izdara visāda veida **pārbūvju un piebūvju darbus,** ieskaitot **plumbing un elektrību.**
Lūdz zvanīt **889-5076.**

Kur dodas jauni cilvēki, kad viņiem vajadzīgs darbs?

Vai Jūs zinājāt, ka Kanadas valdības Nacionālā institūta apmācīšanas programma ir nolēmusi ieguldīt $408.700.000 1984/85. gadā, lai palīdzētu apmācīt Kanadas jaunos cilvēkus ar kursiem, sākot ar pamata apmācību līdz augsti kvalificētai aroda apmācībai, gan aroda skolās, Community kolledžās un citos apmācības centros, lai apmierinātu šejienes darba tirgus prasības?

Kanadas jauniešu kritiskās vajadzības arī tiek apmierinātas ar nodarbināšanas veicināšanas programmu ar $250.200.000 piešķīrumu, lai palīdzētu darba devējiem samaksāt algas, kad tie pieņem un apmāca nenodarbinātus, nepieredzējušus jaunus cilvēkus.

Jauniem cilvēkiem atrast darbu nav viegli, bet ir labi zināt, ka kāds ir ar mieru uzvest viņus uz pareizā ceļa.

Tuvākai informācijai par šo un citām Kanadas valdības programmām, kas jums nāktu par labu, izpildait un nosūtait zemāk minēto kuponu.

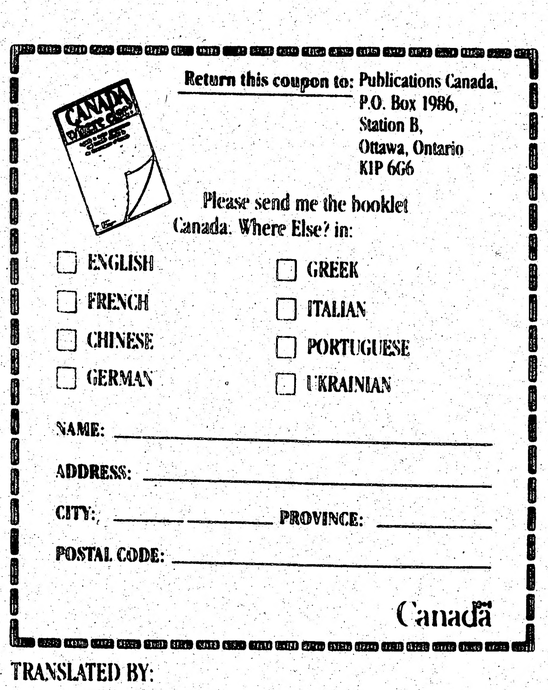

TRANSLATED BY:

Employment & Immigration

CANADA where else?

Government of Canada / Gouvernement du Canada

Canadä

SAVIENOTĀS VALSTIS

ŅUJORKA

● Līdzšinējā Ņujorkas latviešu ev. lut. draudzes mācītāja Lauma Zušēvica 12. jūnijā atstāja Ņujorku un pārcēlās uz savu jauno dzīves vietu Čikagā. Viņas jaunā adrese: L. Zušēvica, 1937 N. Hoyne, Chicago, Il. 60647. Viņa pagaidām apmetusies Klīvlandē pie vecākiem, kamēr Čikagas māju iekārto jaunajai dzīvei. Viņas vīrs Ivars Zušēvics bija dabūjis izdevīgu darba piedāvājumu, un ģimene izšķīrās pārcelties uz Čikagu. Jaunais Ņujorkas draudzes mācītājs Laris Saliņš savus pienākumus pārņēma 14. jūnijā ar tautas sēru dienas vakara dievkalpojumu Salas baznīcā. Dienu vēlāk pēdējā gaitā viņš izvadīja draudzes locekli Robertu Trusli Portvašingtonā. Sestdien, 24. jūnijā, māc. L. Saliņš vadīja brīvdabas dievkalpojumu draudzes bērnu vasaras nometnē Katskiļu kalnos, bet dienu iepriekš bija salaulājis Dainu Laiviņu ar A. Kelliju. Jaunā mācītāja dzīvesbiedre māca angļu valodu ārzemniekiem Harvarda universitātes graduēto skolā. Viņai ir akadēmiskie gradi angļu valodā un audzināšanā.

● Edmars Mednis Sansebastiana starptautiskajā šacha turnīrā Puertoriko dalīja pirmo vietu ar Ramonu Mateo no Dominikāņu republikas ar 7-2 punktiem. Turnīrā piedalījās 10 dalībnieku; tas bija 50 gadu Puertoriko šacha federācijas un 25 gadu Sansebastiānas turnīra atceres sarīkojums un arī pirmais lielākais turnīrs Puertoriko kopš 1969.g. Vācu valodā izdotā nedēļas avīze Aufbau, ko lasa Ņujorkas žīdu tautības lasītāji, atskatījās uz 50 pastāvēšanas gadiem. Kā visiem etniskiem izdevumiem, arī šai avīzei samazinājies lasītāju skaits pēc 2. Pasaules kara lielā iecelošanas viļņa. Tas noslīdējis no 50.000 uz 15.000 lasītājiem. Avīzi vada 72 g. vecais redaktors Šteinics 20 gadu. Viņš piezīmēja, ka tuvojas diena, kad lasītāju skaits izbeigsies un avīze apstāsies.

● Ņujorkas draudzes bērnu vasaras nometnes pirmais no četriem divnedēļu periodiem sākās 1. jūlijā. Līdz 20. jūnijam draudzes kancelejā bija iesūtīti 165 bērnu pieteikumi, bet daži nosūtīti arī tieši uz nometni. Daļa bērnu pieteikušies uz diviem un trim periodiem, bet pāris bērnu uz visiem četriem, ieskaitot arī to nometnes laiku, kas domāts latviski nerunātājiem bērniem. Visvairāk bērnu pieteikts abos vidējos periodos, kas sākas 15. un 29. jūlijā.

● Ņujorkas latviešu biedrības sapulcē 23. jūnijā DV namā nolēma ziedot 50 dol. nākamā gada vispasaules latviešu sportistu sacensībām. Biedrības priekšnieks R. Egle norādīja, ka Amerikas latviešu apvienības kongress neizsaka tautiešu vairākuma vēlmes un nostāju. Kongresa delegātu sastāvā iekļuvuši daži cilvēki, kas vēlas izteikt un uzspiest savus uzskatus, daļa no viņiem ir kreisi noskaņoti. ALAs valdē vajaga cilvēkus, kas pārstāv latviešu vairākuma intereses. Viņš kritizēja atsevišķu cilvēku nostāju, pieminot U. Gravu, V. Klīvi, U. Klausu, G. Zeidenbergu, bez tam arī Zviedrijā dzīvojošā Bruno Kalniņa ilgo politisko darbību un pretišķības. Priekšnieks jautāja, vai Uldim Gravam var uzticēt DV jaunatnes vadību ar viņa pašreizējo politisko nostāju un izpratni. Neizpratni izraisa arī tas, ka U. Grava iestājies daudzās organizācijās, pie kam dažas ir līdzīgas savā darbībā. Viņš ir biedrs latviešu biedrībās Pokipsijā un Filadelfijā. Pokipsija atrodas 50, Filadelfija 90 jūdzes no Gravas dzīves vietas; tur darbojas vienāda nosaukuma biedrības, kaut mazliet citos virzienos. Filadelfijas latviešu biedrībai tuvojas simts gadu jubileja. Ņujorkas latviešu biedrībai vasaras mēnešos sanāksmes nenotiks. Nākamā mēneša sanāksme septembrī.

● Ņujorkas Daugavas vanagu apvienībai šogad bija rīkota kopēja Jāņu svinēšana ar Ņujorkas latviešu biedrību. Jāņu bērnus pie ieejas DV namā sagaidīja Jāņu tēvs ar alus kausu un Jāņu māte ar sieru. Šo uzdevumu veica Mekšu pāris. Viesi pulcējās lēni, bet bija saradušies ap 60 dalībnieku. No daudzajiem vanagu un latviešu biedrības Jāņiem sākumā bija ieradies tikai viens — Jānis Kuzņecovs, kas izmaksāja Jāņu dzērienus. Tikai vēlāk ieradās otrs — Jānis Pinnis. Sarīkojumu bija noorganizējis DV valdes locekļis Čarlis Lācis, bet par cienastiem rūpējās vanadžu priekšniece L. Tomase un vanadzes V. Freija, A. Skara ar palīdzēm. Viesiem bija līdz groziņi, no kā varēja atpirkties ar 5 dolariem. Netrūka ne dzērienu, ne uzkodu, ne jautrības un skaļuma. Sevišķi daudz šogad dziedāja līgo dziesmas un pa reizei arī citas.

● Labvēlīgie laika apstākļi Priedainē 23. jūnija vakarā bija pulcinājuši kuplu apmeklētāju pulku Jāņu sarīkojumā. Priekšnesumu daļā ar gaļāku programmu uzstājās Konektikutas dziedošie makšķernieki Tāļa Paupes mūzikālā vadībā. Pie Priedaines vārtiem viesus sagaidīja ar miestiņu un sieru, bufetes telpās varēja iegādāties dzērienus un ēdienus. Ārā dega ugunskurs, līgotāji ēda, dzēra, līksmojās, dejoja un priecājās. Netrūka pircēju arī O. Akerbergas grāmatu un tautisko izstrādājumu novietnē pie A. Graudiņas keramikas. Priedaines namam šogad pagāja 20 gadu jubileja. Namu iesvētīja 1964. gada 30. maijā. Vk.

BOSTONA

● Jauna radio programma noorganizēta klausītājiem Bostonas apkārtnē. Radio raidstacija WITP atrodas Nētikā, kur jau agrāk notikušas radio raidījumu stundas politiskiem tematiem. Pirmā „Talk show" notika nedēļu pirms apspiesto tautu demonstrācijas, 11. jūlijā. Raidījums bija uztveļams ar vilni AM 1060 no pl. 13—14. Šī radio raidījumu programma saucas American Viewpoint, un tur bez aktuālām problēmām apskatīs apspiesto tautu brīvības jautājumu. Programmu vadīs A. Lambergs, M. Laas un T. Temple. Kā viesi runātāji piedalīsies tie Jaunanglijas laikrakstu redaktori, kuŗi pag.g. apmaiņas kārtā ieradās Maskavā, pie svārkiem nezdami žetonu — Freedom for Latvia.

Raidījumi notiks katru trešdienu minētajā laikā, un programmai būs pieslēgts vietējais TV kābelis, tā kā skatītāji varēs arī ar acīm tai sekot.

● 14. jūnija piemiņas komiteja demonstrāciju rīkoja gados pilnīgi jaunā sastāvā. Šo komiteju vada Jānis Ziediņš, jr. ar saviem palīgiem, kas visi jaunāki par 30 gadiem. Viņu jaunība ir mūsu nākotnes cerība, kam soli pa solim jāieaug politiskā darbā.

14. jūnijā Masačusetas gubernātors M. Dukakis latviešu delegācijai pasniedza Baltijas brīvības dienas deklarāciju. Pēc tam pievakarē pie Trinity baznīcas, Kapleja laukumā notika t.s. „modrības sardze" līdzīgi tai, kāda bija pag.g. Konkordā, N.H., un kādas bijušas arī Eiropā. Jaunieši lasīja no aizvesto saraksta (These Names Accuse) deportēto vārdus. Lielā debeskrāpja ēnā, liepām ziedot, tā bija aizkustinoša aina. Kas tad varēja iedomāties, ka latviešu trešā paaudze emigrācijā vēl atcerēsies savas tautas upurus! Tie, aiziedami bojā Krievijas klajumos, atstājuši nesadziedināmas brūces tautas miesā, ko nevar aizmirst. Plakāti apsūdz Padomju savienību: Soviets killed my aunt, Latvians wept while Americans slept, Self-determination to the Baltic States, Freedom for the Baltic States, un tad vārds „deportations" atkārtojās igauņu un lietuviešu plakātos vai vienā elpas vilcienā, kur no komūnistu ķetnām izbēgušie liecina par savas tautas mokām un ciešanām zem iebrucēja varas. Plīvo neatkarīgo Baltijas valstu karogi — simboli, kas izglābti un ko katra nacionālā grupa glabā kā svētumus. Tālu var dzirdēt nolasīto vārdus, pat līdz laukuma otrai malai, jo labi nokārtota skaļruņu sistēma.

Tikai otrā dienā pēc negulētas nakts šo skaisti ievadīto aktu traucē homoseksuāļu demonstrācija laukuma otrā pusē, kas cīnās par savām tiesībām..., gaisā palaižot simtiem violētu krāsu balonu. TV tos fotografē un aizmirst baltiešu demonstrāciju... No igauņiem runāja Bostonas igauņu biedrības priekšnieks Vempere, no lietuvjiem — A.Čapliks. Drāmatiskā runā viņš pastāstīja par savu miesīgo brāļu likteni Lietuvā. Divi aizvesti uz Sibiriju, kur miruši, pārējie krituši partizānu cīņās pret sarkanarmiju Lietuvas mežos. ALA vicepriekšn. A. Lambergs īsā uzrunā teica, ka soda diena PSRS nav vairs tālu.

Paredzētais runātājs Jurijs Tuvims iztrūka. 17. jūnijā laikr. The Boston Globe ievietoja plašu trijslejīgu rakstu par I. Lešinska darbību — „Ex-spy, in Hub, tells about the KGB", bet vakarā radio pusstundā J. Bībelnieks sniedza vēstījumu par deportācijām Latvijā, Igaunijā un Lietuvā, atskaņojot sēru mūziku no A. Kalniņa Baņutas. Notika arī piemiņas dievkalpojums baptistu baznīcā. O. A.

Diriģents Roberts Zuika saņem ziedus pēc Kalamazū un Milvoku DV vīru koŗa koncerta. Augšējā rindā pirmais no labās E. Brusubārdis III. Foto V. Jaunkalnietis.

MINEAPOLE

Tradicionālais ASV latviešu katoļu sabraukums Gaŗezerā notiks š.g. 21. un 22. jūlijā ar Prof. J. Leļa referātu „Kā attīstījās latgaļu rakstu valoda", jauniešu muzikāliem un vokāliem priekšnesumiem, kā arī Indianas latviešu katoļu biedrības sieviešu ansambļa piedalīšanos diriģenta M. Granta vadībā, kopēju dievkalpojumu brīvdabas baznīcā ar tradicionālo izbraukumu zaļumos pēc dievkalpojuma Dr. Z. Zadvinska un D. Dauksta vasarnīcu pagalmos.

ALA Izglītības nozares izkārtojumā ar ALKA un „Dzintars" atbalstu, š.g. 19. augustā sāksies 3 X 3 nometne un ilgs vienu nedēļu. Darba kārtībā ir paredzēta Latgales ievirze ar motto „Pazīsti Latgali".

INDIANAPOLE

● Gadskārtējais Amerikas latviešu katoļu sabraukums Gaŗezerā notiks 21. un 22. jūlijā. 21. jūlijā pl. 19 prof. J. Leļa referāts — „Kā attīstījās latgaļu rakstu valoda" ar Grand Rapidu jauniešu priekšnesumiem; svētdien, 22. jūlijā, pl. 10 kopējs dievkalpojums Gaŗezera brīvdabas baznīcā. Sv. Misu celebrēs Pr. B. Bagiņskis, M.I.C. Pēc dievkalpojuma izbraukums zaļumos Dr. Z. Zadvinska un D. Dauksta vasarnīcu pagalmos groziņu veidā. Visus tautiešus laipni ielūdz Amerikas Latviešu katoļu apvienība.

J. E.

KLĪVLANDE

● Klīvlandes Apvienotās ev.-lut. draudzes māc. L. Grendze 3. jūnija dievkalpojumu bija veltījis draudzes skolas mācību gada noslēgumam. Divkalpojumu ar dziesmām kuplināja skolēnu koris skol. A. Pirktiņas vadībā. Pēc dievkalpojuma draudzes namā notika skolas izlaiduma akta sarīkojums, ko vadīja skolas pārzine M. Grendze ar skolotājām Z. Kēleri, A. Pirktiņu un Z. Tēraudu. Šogad skolu beidza vidusskolas līmenī A. Ābola, V. Briede, G. Kubuliņš, E. Reineks, K. Rīdere, L. Rutenberga, bet pamatskolas līmenī P. Grava, I. Reineka, M. Rolle, D. Spalviņa, J. Strautnieks, V. Tērauda. Absolventu pateicības runas sacīja 8. kl. pārstāvis J. Strautnieks un vidusskolas 4. kl. pārstāve L. Rutenberga. Pēc beigšanas apliecību izsniegšanas absolventiem veltes un apsveikumus, kā arī stipendiju piedāvājumus nodeva: Dr. V. Rutenbergs, jun. no skolas padomes, T. Bērkulis — Apvienotās ev.-lut. draudzes, A. Grava — Klīvlandes latviešu biedrības, Z. Reineks — DV Klīvlandes apv., A. Auzenbergs — Draudzes kreditsabiedrības.

Teodors Dreimanis

Bij man vienu ragu dēļ

(Turpinājums)

Iebraucam Zambijas Safari galvenajā nometnē. Daži akri r.o īpašuma apjozti ar augstu dzeloņstiepļu žogu. Vārtus atver melno vīru sardze. Piebraucam galvenajai mītnei, lielai dienvidnieciski celtai mājai. Pēc formālitāšu nokārtošanas mūs aizved uz netālajām kabīnēm. Nākošās dienas rītā izbrauksim uz paredzētu medību vietu. Atsevišķā ēkā ir virtuve, ēdamzāle un atpūtas telpas, bārs, liels kamīns. Sienas grezno dažādo Afrikas medījumu ragi un trofejas. Bārā var dabūt dažādus dzērienus, kas visi, izņemot alu, ir importēti pa lielākai tiesai no Dienvidafrikas. Vīni, kas tur maksā 2.50 dol., šeit maksā 18 dol.

Viss administrātīvais sastāvs ir baltās rases, vienīgi apkalpotāji vietējie melnie, kuŗu dzīvokļi arī atrodas ārpus žoga. Visu laiku uzturoties Zambijā, nekad netiku redzējis, ka kāds baltais sarunātos vai ko diskutētu ar kādu iedzimto. Tie tikai saņem pavēles. Kabīņu vidū atrodas liels galds, kuŗu no saules sarga niedru jumts. Šeit sastopam divi ļoti līdzīgas ģimenes no Austrijas. Katrā — vīrs, sieva un apm. 16 g. v. dēls. Viens no viņiem un abas kundzes labi runā angliski. Galds viņu priekšā noklāts dažādiem kino, skaņu un foto aparātiem un uzņēmumiem no viņu medībām Zambijas dienvidvakaru stūrī, netālu no Kalahari tuksneša. Nākamā dienā viņi dosies uz Zambijas austrumiem, lai turpinātu medības Kariba ezera apkārtnē. Viņi jau agrāk medījuši Afrikā. Ar interesi noklausos viņu un Žorža sarunās un stāstos par dažādām Afrikas vietām, medību iespējām un viņu piedzīvojumiem.

Vēlāk aizeju uz galveno ēku, kuŗā ir arī noliktavas, kas pilnas ar dažādām safari apgādei nepieciešamām mantām, ādām, ragiem un izbāztām medījumu galvām. Brīnos par vienā stūrī sakrautajām kastēm. Žoržs, kas šeit bija atnācis pirms manis, jau uzzinājis, ka kastēs esot teltis un pagaidu medību nometnēm nepieciešamie priekšmeti. Tas rada zināmu ticamību tam, kas viņam stāstīts: „Z. S. katru gadu mainot apvidus vāģus. Pagājušā gadā visus tos atdevuši valdībai, un par to pats melnais ministrs apsolījis tiem jaunus medību rajonus." Z.S. uzdevums tad nu bijis sludināt ārzemēs jaunas medību iespējas, sagādāt visu nepieciešamo pagaidu medību nometņu ierīkošanai u.t.t.

Ar lielu enerģiju un materiāliem izdevumiem viss tas arī veikts. Nedēļu pirms medību sezonas sākuma Z.S. saņēmusi oficiālu paziņojumu, ka jaunos paredzētos apgabalus tomēr viņa nevarēšot iegūt. Neoficiāli esot zināms, ka šīs divi organizācijas šai laikā uzdāvinājušas ministram personīgi Mercedes auto un ar to paturējušas visas kādreiz pagātnē piešķirtās territorijas. Tas arī esot iemesls daudzu mednieku lūgumu atcelšanai uz zināmu laiku.

Sākumā lietotas līdz tam populārās angļu mašīnas, bet ar tām bijušas visādas nelaimes — parasti lūzušas, nesasniedzot pat 4000 km. Otrā rītā izbraucam uz Bangweulu medību nometni slēgtā japāņu mašīnā Tojotā, kas piekrauta ar nometņošanai nepieciešamajiem produktiem un dzērieniem. Brauc jauns simpātisks anglis, kas nesen ieradies no Anglijas un šai nometnē vēl nekad nav bijis. Par ceļa zinātājiem brauc līdz divi iezemieši.

Braucam ziemeļu virzienā, lietojot galveno šoseju, kas savieno galvaspilsētu ar Tanzaniju un, cauri tai, ar galveno ostu.

Jo tālāk no pilsētas, jo ceļa malās mazāk atstāto auto, mazāk iezemiešu un bērnu. Sākas meži. Daļa apkārtnes lauku, mežā un ceļa malās augošās zāles un niedras ir pietiekami izžuvušas šai sausajā laika periodā un nodedzinātas, atstājot melnu pelnainu zemi, kur vietām jau cauri redzami jauni asni. Tā braucot, vietām redzami apgabali, no kuŗiem vērpjas augšup dūmu mutuļi un sārtas uguns mēles, jo nenodedzinātā biezā rupjā zāle un niedres ir divi līdz pieci pēdas gaŗas.

Koki mežā īpatnēji — reti augoši, līki, žuburaini, gaļīgām lapām, kuŗu augšanu uguns neietekmē. Nodeg tikai zem tiem augošā zāle, sausie zari un nokritušās lapas. Vecāko koku stumbri melni, apdeguši. Vietām klajumos dažas vietējo būdas ar pāris banānu kokiem un vienīgo lokālo rūpniecības produktu — ceļa malā izliktiem dažiem koku ogļu maisiem.

Pēc 500 km nogriežamies no šī asfaltētā galvenā ceļa. Šeit arī ir pārbaudes punkts. Bruņoti, armijas formās tērpti vīri pārbauda pases, ieroču atļaujas un apskata kravas telpas, visi ļoti lēnā gaitā.

Šai laikā veltīgi mēģināju saskatīt kādu Afrikas dzīvnieku. Vienīgi dažas vistas šejieniešu būdu tuvumā un pāris mazu nenoteiktu sugu suņu.

Šis sāņceļš tikai 20 km asfaltēts. Benzīna pildītavas tālu viena no otras. Pirmo reizējām 300 km no Lusakas, un šeit asfaltētā blakus ceļa beigās otru ar nelielu pārtikas veikalu, kuŗā bez dažiem konserviem vēl vienīgi ir daži klaipi maizes un desu ritenis. Šī ir arī pēdējā Eiropas kultūras ietekmē celtā māja, ko tikām redzējuši apm. 300 km līdz ziemeļu robežām, kur sākās Tanzanija.

Ceļš, ja to par tādu varētu saukt, ir iebrauktas sliedes, kuŗām abās malās zāle jeb niedres, ja tās nav nodedzinātas, vietām skar auto sānus. Tā kā satiksme notiek vienīgi sausajos gadalaikos, tad nav neviena tilta. Strauti izžuvuši. vietām, kur to gultnēs smiltis, tāpat bedrēs, apvidus vāģis var tikt pāri tikai ar grūtībām, mums visiem piepalīdzot.

(Turpinājums sekos)

Melnā kontimenta skaistules.

RM

NSM

ROSAR-MORRISON
FUNERAL HOME LTD

Thomas L. Morrison — Funeral Director
467 Sherbourne St., Toronto, Ont. M4X 1K5
Tel. 924-1408

RŪPĪGA UN SMALKJUTĪGA
APBEDĪŠANAS CEREMONIJU IZKĀRTOŠANA

Andrejs M. Stikuts
B.A., L.L.B.
ADVOKĀTS
20 Queen Street West, Suite 1104, Box 48, Toronto, Canada M5H 3R3
Tel. (416) 977-8720

Vēl var pieteikties

GAŖEZERĀ
19. - 26. aug.
A. Ruperts
2141 Brunsink N.E.
Grand Rapids, MI.
49503

3 X 3
19 84.

KATSKIĻOS
26. aug. - 2. sept.
I. Buls
4 Elmwood St.
Stamford, Ct.
06902

Rietumkrasta latviešu izgl. centrā
29. jūl. - 5. aug.
Nometne ģimenēm kuŗās viens no vecākiem nerunā latviski un bērniem nav latviešu valodas zināšanu

Ligita Riekstiņa-Glass
31001 Baltic Lane N.E.
Paulsbo, Wa. 98370

Pieteikties aicina ALA AIB
(ALA Ārpusskolas izglītības birojs).

Maiznīca un delikatešu veikals
Lielā izvēlē eiropiešu kūkas, gajas un maizes.
Putu krējums un kūkas mūsu specialitāte.
Viss vēlamais katra veida viesībām.
Restorāns un kafejnīca 80 personām.
Liels auto novietošanas laukums mājas aizmugurē.

Dāmu un kungu DRĒBNIEKI
šuj apģērbus pēc mēra un gaumes
Runā vāciski

Old Mill Tailors

Rudi H. Schneider
7 Riverview Gardens — 769-9535
PIE BLOOR, VIENU BLOKU RIETUMOS NO JANE

OLIŅA
ZINTA AISTARA
bērnu bilžu grāmata 3-10 g.v.
MARUTAS KAJAKAS
ILUSTRĀCIJĀM
cena $9.95 ASV $11.95 KAN
ZINTA AISTARS RUTENS
9853 VALLEY CIRCLE
FLORENCE, KY 41042
USA

Minsteres latviešu ģimnazijas 39. izlaiduma dalībnieki. 1. rindā no labās: direktrise Ilga Grava, Alda Staprāne, Vita Slaidiņa, Jāna Tetere, Anita Millere, Rita Pelēce un Māra Abene; 2.r. no labās: klases audzinātājs Mārtiņš Zandbergs, Reds Pincers, Andris Rūtiņš, Krišjānis Kariņš, Pēteris Kalniņš, Andris Budrichs un Ovens Sneiders.

Foto A. Spoģis.

Minsteres Latviešu ģimnazijas 39. izlaidums

MLĢ 39. izlaidums notika 16. jūnijā. Ģimnaziju beidza 6 meitenes un 6 zēni. Gatavības apliecības saņēma Andris Budrichs, Reds Pincers un Ovens Šneiders. Visi 3 MLĢ mācījušies vairāk nekā divus gadus. Pārējie 9 saņēma skolas beigšanas apliecības. Viņi MLĢ mācījušies īsāku laiku, bet jau pirms tam beiguši citu ģimnaziju un tur ieguvuši gatavības apliecību. MLĢ viņi īpaši ieguvuši latviskās zināšanas.

Svētbrīdi vadīja prāv. E.E. Rozītis.

Iepriekšējos gados izlaiduma aktam priekšnesumus bija sagatavojuši jaunāko klašu audzēkņi, skolotāji un audzinātāji, bet šogad paši abitūrienti (13. klase) bija sagatavojuši jauku koncertu un četrbalsīgā ansamblī ar soprāna un tenora solo dziedāja P. Aldiņa aranžēto tautasdziesmu Suntažu līgotne un Bārtas novada tautasdziesmu Tādi vīri kungam tika. Abas tautasdziesmas līdz šim nebija dzirdētas. Ansambli vadīja abitūriente Jana Tetere. Viņa labi spēlē klavieres un no iepriekšējiem MLĢ sarīkojumiem publikai pazīstama kā soliste un pavadītāja.

Visām meitenēm tautas tērpi un galvā ziedu vainadziņi. Tautas tērpi arī 3 zēniem.— MLĢ aula bagātīgi dekorēta ar skaistiem bērziem.

Korporācijas Fraternitas Lataviensis balva piešķirta Imantam Lazdiņam kā izcilam MLĢ audzēknim, it sevišķi par labu koklēšanu un tautas deju dejošanu. Imants šogad būtu beidzis MLĢ, bet pagājušajā vasarā, atrodoties nometnē Olandes salā, noslīka Baltijas jūrā. Balvu saņēma vecāki.— Skolotāju balvu par vislabāko sadarbību saņēma Krišjānis Kariņš. Latviešu sporta padomes balvu par priekšzīmi sportā saņēma Reds Pincers. Bijušo skolēnu un draugu biedrība pasniedza direktrisei DM 3.000.-

Jauku zīmējumu izlaiduma akta programmai, kuŗā redzami visi 12 abitūrienti, katra īpatā stājā un izteiksmē, bija zīmējis Andris Rūtiņš. Pats sevi uzzīmējis ar ģindeņa galvaskausu rokā.

MLĢ 12. klasē patlaban 17 skolnieki, un tiem visiem būs iespēja 1985. gadā saņemt gatavības apliecības.

A. Ludriksons.

Traģiski beidzies ceļojums

ATABASKAS UPĒ ALBERTAS PROVINCĒ NOSLĪCIS LATVIEŠU JAUNEKLIS

Albertas provincē Atabaskas upē, apmēram 100 jūdzes no Edmontonas, noslīcis 28 gadus vecais latviešu jaunieklis Kārlis Jānis Tuklers. Viņš ir Valža un Rutas Tukleru dēls Hamiltonā, kur beidzis arī latviešu skolu, bet uz Edmontonu pārcēlies tikai pirms trim gadiem. Studējis komerciālo glezniecību, kas bijusi arī viņa nodarbošanās. Nodevies arī citiem gleznošanas veidiem. Viņa tēvs Valdis Tuklers tagad jau vairākus gadus vada Pēterburgā, Floridā, pats savu viesnīcas uzņēmumu — moteli un Lieldienās saņēma ziņu, ka viņa vienīgais dēls nodomājis kanu laiviņā viens doties ilgākā ceļojumā uz tālajiem Kanadas ziemeļiem. Viņš par dēla dēkaino nodomu bija ļoti satriekts, jo tūliņ domāja, ka dēla ceļojums beigsies traģiski.

Maija sākumā Kārlis Tuklers devies savā kanū laiviņā uz ziemeļiem. Ceļojumu sācis pie Atabaskas upes. Pirmā apstāšanās bijusi Atabaskas pilsētiņā, 100 jūdzes no Edmontonas, kur saņēmis darbu savā speciālitātē, lai, gatavojot izkārtnes, piepelnītu līdzekļus tālākam ceļam. Kā dabas mīļotājs viņš dzīvojis savā teltī, upes pretējā krastā, ik reizes pārbraucis pāri ar savu laiviņu. Pēc kādas viesošanās pie draugiem pilsētā Kārlis Tuklers nakti uz 12. maiju atgriezies savā laiviņā pāri upei uz savu telti, bet kopš tā laika pazudis. Pēc dažām dienām upē atrasta viņa laiviņa ar dibenu uz augšu. Visa meklēšana pēc braucēja palikusi bez sekmēm. Noslīkušais atrasts tikai pēc dažām nedēļām, kad upē noskrējuši pavasaŗa ūdeņi, kas traucās 7 jūdzes stundā. Viņš pēdējo reizi redzēts 12. maijā, kad bijis pilsētā. Šo datumu tad arī pieņem par Kārļa Tuklera nāves dienu. Viņš pārvests uz Edmontonu, kur pārpelnots, piedaloties māsai Natālijai un tēvam, pēc kam pelnu urna apglabāta Hamiltonas kapos, no Kristus draudzes baznīcas 27. jūnijā izvadot māc. A. Dūmiņam. Bērēs piedalījās ģimenes locekļi — māte, māsas Inese un Natālija, vectēvs Teodors Rozentāls, kas dzīvo Toronto, un daudz citu tuvinieku un Hamiltonas latviešu. Sēru dievkalpojumā dziedāja solists Ābele no Austrālijas.

Kārlis JānisTuklers bija dzimis Hamiltonā 1956.g. 2. jūnijā. Viņš ļoti mīlēja ūdeņus, pārsumu un vientulību, kas viņu noveda arī nāvē. Visas vecāku pūles atrunāt viņu no dēkainā ceļojuma bijušas veltīgas.

V. S.

IEGĀDĀJIETIES POPULĀRO

Baltiešu Amerikāņu Brīvības Līgas OLIMPISKO SPĒĻU PLAKĀTU

pret ko protestēja Padomju Savienības sporta vadītāji un kas ir bijis redzams daudzos televīzijas raidījumos, kā arī žurnālā „Times" un „Der Spiegel", laikrakstos „Los Angeles Times" un Londonas „The Times", un citos izdevumos gan ASV, gan arī citur.

Plakātu ir zīmējis Mike Minor, „Winds of War", „Star Trek" etc. mākslas direktors, bet tā grafisko darinājumu ir veicis latvietis Teodors Liliensteins.

20x24 collas lielā, melnbaltā plakāta cena ir $10.-, kas ne tikai segs izdevumus, ieskaitot piesūtīšanu, bet palīdzēs līgai arī turpmāk vērst pasaules uzmanību uz Latvijas, Lietuvas un Igaunijas likteni.

Pasūtinājumi adresējami: BAFL
P.O. BOX 29657
Los Angeles, Calif. 90029.

Ratas Optical

Igauņu uzņēmums.

219 Danforth Ave,
Toronto, Ont. M4K 1N2
465-6251

Atvērts pirmd. - piekt. 10—18
sestdienās 10—15

- Gatavojam pēc acu ārsta paraksta brilles un visāda veida kontakta lēcas.
- Rāmji lielā izvēlē.
- Izkārtojam acu pārbaudes.
- Latviešiem 10% atlaide, ieskaitot brilles uz Latviju.

DZIEDONIS MEKLĒ INTELIĢENTU DRAUDZENI ar izcilām angļu val. zināšanām, nesmēķētāju, līdz 50 g. vecumam. Gaišmatēm priekšroka, kas vēlētos pārcelties dzīvot uz saulaino Kaliforniju, varbūt jau uz Losandželosas Olimpiadu.

Rakstīt šīs av. kant. oferte „DZIEDONIS"

Atjaunojiet abonementu LATVIJA AMERIKĀ un dāviniet to saviem draugiem, lai nodrošinātu informāciju par notikumiem pasaulē.

Lūdzu sūtiet LATVIJU AMERIKĀ uz

☐ vienu gadu	$40.00
☐ 6 mēnešiem	$21.00
☐ 3 mēnešiem	$12.00

Mr., Mrs., Miss .....

Adrese .....

Jauns abonents pagarinājums

Čeku lūdzu rakstīt uz

LATVIJA AMERIKĀ PUBLISHING, LTD. vārda
125 Broadview Ave., Toronto, Ontario M4M 2E9

AMBER PRINTERS & PUBLISHERS
125 BROADVIEW AVENUE
TORONTO, ONTARIO
466-1514 465-7902

Līgo svētki Sidrabenē

„No kurienes atspīd tā blāvā gaisma, kas šai naktī iemirdzas pret svešzemju kalniem, atblāzmo svešu ezeru dziļumos un ar burvestības spožumu nogulstas uz mūsu nogurušajiem plakstiņiem? No kurienes atskan tā tālā dziesma, kas ar tūkstoš atbalsīm atsitas svešu klinšu augstienēs un saplūst mūsu elpās ar tālu, nekad neapklusināmu, nekad nebeidzamu — Līgo!" bija Ingridas Vīksnas proloģa ievadvārdi, kuŗu skandēja Skaidrīte Leja, ievadot Līgo vakaru Sidrabenē 23. jūnijā.

Šoreiz trūka tradicionālā Jāņu lugas uzveduma, kuŗa apmeklētāji redzēja līgošanu uz skatuves, paliekot pašiem tikai skatītāju lomās. Programmas virsrakstā bija rakstīts — „Līgosim kā vēl nekad". Jāatzīst, ka Līgo vakara norise bija tiešām šī saukļa ietvaros.

Svētku kopkorī bija dziedātāji no Viestura, Hamiltonas Kristus draudzes koŗa, Jaunbalss, Sv. Andreja draudzes koŗa un Dainas koŗa Vizmas Maksiņas un Daces Šmitas vadībā. Līgo dziesmas bija sakārtojis Jānis Beloglāzovs. Jāņu mātes Ērikas Beitānes un Jāņu tēva Viestura Branta nelielās solo partijas abi dziedoņi veica vokāli un mūzikāli droši. Mazais un Lielais Diždancītis Zigurda Miezīša vadībā sniedza vairākas dejas. Līgo dziesmu teksti bija programmās ar atzīmēm, kad visi apmeklētāji piedalās līgošanā. Pēc apdziedāšanās koris atstāja skatuvi un kopā ar visu lielo klausītāju saimi devās uz lielo ugunskuru, kur Jāņu māte un Jāņu tēvs pacienāja visus ar sieru un miestiņu.

Mēģinājums aizstāt izrādi ar kopēju līgošanu izdevās labāk nekā varēja gaidīt, un apmeklētāju atsauksmes bija ļoti labas. Vērtējot sarīkojumu ar stingrāku mērauklu, šķiet, ka abām diriģentēm nevajadzēja kautrēties redzami vadīt dziedāšanu, neatstājot to savvaļā. Arī dzimtenē, lauku mājās līgojot, arvien bija kāds, kas vairāk vai mazāk vadīja līgošanu. Ja režisores iecerē ir paredzēts dažiem dziedātājiem no skatuves ieiet uz brītiņu publikā, tad viņiem nedaudziem Jāņdziesmu pantiņi ir jāzina no galvas un jābūt savā dziedāšanā spožākiem. Programma likās arī par gaŗu — 2 stundas!

Jāņa Zuntaka 29 gleznu klāsts eļļā un akvareļos bija saistījis lielu interesi. Sešas gleznas aizgāja tautās.

Draudošais pērkoņs negaiss neskāra Sidrabeni, un dziesmas pie ugunskuriem skanēja līdz agrai rīta stundai. Par deju mūziku rūpējās Elmāra Zakuļa deju kapella. Pauls Plīsis vadīja uguņošanu, ko daļēji materiāli atbalstīja Robertson Chev — Olds, caur H. Plaudi.

Pārdotas pāri par 800 biļetes, bet kopējais apmeklētāju skaits, ieskaitot ap 120 dziedātāju un dejotāju, un jauno audzi, bija pāri tūkstotim.

Par mikrofoniem rūpējās Ēriks Kleperis. Sidrabenes dāmu komiteja cienāja koŗa dalībniekus un dejotājus Sidrabenes sarīkojumu daļas vadītāja Žaņa Šmita vasaras mājiņas pagalmā. Līgo vakara viesu vidū bija arī komponists Jānis Norvilis ar kundzi.

Ž. Zentiņš

Aicinājums

draudzēm, organizācijām, skolām, saimnieciskiem uzņēmumiem, mākslinieku pasākumiem un privātām personām

Laipni lūdzu man piesūtīt vai pieteikt līdz 1984.g. 31.jūlijam Jūsu rīcībā esošos materiālus „Latvieši Ontario" skates gatavošanai Toronto.

LNAK uzdevumā
H. Miķelsons
50 Graydon Hall Dr., Apt. 803
Don Mills, Ont. M3A 3A4
Telef. (416) 447-9861

Elmāra Damberga
satirisko gleznojumu
JUBILEJAS IZSTĀDE
no 2. līdz 15. jūlijam

Loon Studios, Perry Sound.

Ja Dadzis ir jums kādreiz licis pasmaidīt, tad neļaujiet Dadzim raudāt par tautasbrāļu vienaldzību. Braucot uz ziemeļiem vai zaļumos, apstājieties Peri Saundā.

Daugavas Vanagu Toronto nodaļas veļu pulkos aizgājušie biedri
no 1984. gada 1. janvāŗa līdz 30. jūnijam

Jākobs Dravnieks
dzimis 1914. gada 8. decembrī,
miris 1984. gada 6. februārī.

Evalds Vērsāns
dzimis 1898. gada 3. martā,
miris 1984. gada 1. martā.

Nikolajs Zubāns
dzimis 1912. gada 17. februārī,
miris 1984. gada 17. martā.

Olģerts Mārtiņš Veldre
dzimis 1911. gada 22. novembrī,
miris 1984. gada 23. aprīlī.

Jānis Edgars Grāvlejs
dzimis 1959. gada 28. aprīlī,
miris 1984. gada 3. jūnijā okeana dzelmē pie Bermūdu salām.

Ak retākas rindas
Ik gadus mums tiek,
Viens biedrs pēc otra
Galvu kapenēs liek...

SĒRO DAUGAVAS VANAGU TORONTO NODAĻAS SAIME

P. Grauds, šaušanas meistars

Mednieku un makšķernieku īpašumā, Bērzainē, 16. jūnijā notika Toronto nodaļas un Kanadas DV meistersacīkstes šaušanā un citos sporta veidos nozares vadītāja Oskara Zvirgzdgrauda un palīgu vadībā.

Uzvarētāji sacīkstēs: — Ar mazkalibra šauteni (vadītāji, O. Zvirgzdgrauds, P. Grauds, J. Treijs), no iespējamiem 600 punktiem, 1. v. P. Grauds ar 580 p., 2. v. O.Zvirgzdgrauds ar 560 p., 3. v. E. Višķers ar 532 p., Snaiperu klasē; — 1. v. A. Rūdolfs ar 516 p., 2. V. L. Eglīte ar 497 p., 3. v. O. Lepše ar 491 p., Strēlnieku klasē; — 1. v. A. Kalniņš ar 468 p., 2. v. I. Borgs ar 418 p., 3. v. V. Ivāns ar 368 p., Vispārējā klasē; — "A" klasē 1. v. P. Grauds ar 580 p., "B" klasē 1. v. V. Cinis ar 480 p., Dāmu meistare kļuva L. Eglīte, no iespējamiem 200 punktiem, sašaujot 177 p.. Ar pistolēm (Vadītājs L. Ozols), no iespējamiem 200 punktiem, meistara klasē, 1. v. P. Grauds ar 179. p., 2. v. T. Plūdums ar 148 p., 3. v. O. Zvirgzdgrauds ar 143 p.. Strēlnieku klasē; — 1. v. Cinis ar 127 p., 2. v. O. Lepše ar 123 p., 3. v. L. Ozols ar 118 p., Dāmu klasē; — Dz. Gulbe ar 62 p., Vispārējā klasē: — "A" klasē 1. v. P. Grauds ar 179 p., "B" klasē 1. v. O. Zvirgzdgrauds ar 143 p.. Māla baloži 16 jardos (vadītāji A. Brencis, A. Rūdolfs), no iespējamiem 50 baložiem, 1. v. J. Beitiņš ar 46 b., 2. v. A. Brencis ar 42 b., 3. v. A. Rūdolfs ar 31 b.. Vispārējā klasē: — "A" klasē 1. v. A. Plūdums ar 47 b., "B" klasē 1. v. G. Paeglis ar 38 b.. Māla baloži — Handicap; — 1. v. J. Beitiņš ar 36 b., 2. v. A. Rūdolfs ar 33 b.. Makšķeres mešanā (vadītājs J. Birznieks), uzvarēja; — vīriešiem P. Grauds, sievietēm O. Jākobsone, jauniešiem R. Paulēns. Speciālā futbolā (vadītājs H. Jākobsons), uzvarēja; — vīriešiem M. Skuja, sievietēm D. Skuja, jauniešiem Nikole Skuja. Uzvarētājiem apbalvojumus pasniedza J. Treijs un O. Zvirgzdgrauds. Atzīmējams, ka P. Grauds ierindojās Kanadas meisteršāvēju klasē jau 8. gadu.

Dalībnieku un viesu skaits bija tuvu 100. Latvijas ārēs līgo dziesmas sāka skanēt krietni pirms īstās svētku dienas. Līgoja gani, līgoja puiši un meitas, līgoja visa zeme! Tā arī vanagi ar saviem viesiem, pabeiguši nodarbības sportā, pulcējās pie ugunskura līgot dziesmotām atmiņām un cerīgai nākotnei. Kopēju dziedāšanu vadija A. Vītols. Līgotājus ar alu cienāja Jāņu tēvs L. Ozols, ar sieru — Jāņu māte A. Jākobsone. Krēslai iestājoties, priecīgus līgotāju pulks pulcējās Bērzaines telpās, kur F. Jēkabsona sarūpētos, dažādu deju ritmos, ikviens varēja pārliecināties, ko jaunība tam jau devusi, kā arī; — kas no jaunības vēl pāri palicis!

Par ēdienu un dzērieniem rūpējās A. Jākobsone ar savām čaklajām palīdzēm. Sākušas savu rūpi par viesu cienāšanu agrā rīta stundā, viņas savā čaklumā nebija paguruša, kad līgotāju prieki tuvojās pusnaktij! Paldies ikvienam, kas bija rūpējušies par skaisto Jāņu ielīgošanu Bērzainē.

Hugo Miķelsons

IERĪKO, LABO UN MAINA

plumbing, eļļas, gāzes un elektr. apkures, silta ūdens tankus, skursteņu oderes (liners), tīra krāsnis un ūdens tankus.

ROLAND KULLIK
(416) 275-1280.

Izdaru krāsošanas darbus

Nocenošana par brīvu.

Zvanīt no pl. 10—23, tālr. 924-7095.

Laikraksta
LATVIJA
AMERIKĀ
atsevišķus numurus var pirkt Toronto latviešu veikalos un DV grāmatnīcas nodaļās Latviešu Namā un Centrā, kā arī spiestuvē.

Pulkvedi...

(Turpinājums no 5. lp.)

Iebrāzdamies to spraugā, pulks ar savu kauju un varonīgo bojāeju bija radījis krievu vienībās apjukumu uz divām dienām, tā dodot laiku vācu ziemeļfrontes plānveidīgas atkāpšanās darbībai. Šai laikā te cīnījās arī viss latviešu korpuss un robežsargu pulki. Ja 32. pulka upuŗu nebūtu bijis, vācu armijas atkāpšanās manevrs būtu izskatījies pavisam citāds. Krievu ielencēju vienības tad, varbūt, būtu nogriezušas vēl daudzas frontes vienības, kā rezultātā gan Vidzeme, gan arī Kurzeme varēja daudz ātrāk krist krievu rokās. Tādēļ šķiet, ka Aperāta kaujas grupas darbība šoreiz bija notikusi īstajā laikā un vietā un atradusies īstā komandieŗa ziņā.

Pēc nāves pltn. Kārli Aperātu paaugstināja par pulkvedi un piešķīra kā otram latviešu kaŗavīram 2. Pasaules kaŗa laikā Bruņinieka pakāpes dzelzkrustu.

Piezīme: Biografiskās ziņās nav atzīmēts, ka pēc Litenes traģēdijas 2. Pasaules kaŗa priekšvakarā pltn. Aperāts no XX territoriālā korpusa (kuŗā viņš bija iedalīts) devās mežā, kur noorganizēja ap 1000 vīru lielu partizānu grupu, ko nosauca par Gulbenes jeb Aperāta partizāniem, un krieviem atkāpjoties šajā telpā, šī kaujas vienība tiem sagādāja daudz zaudējumu.

MĒBELĒTA ISTABA
ar 1. septembri

izdodama studentei — sievietei, 10 minūšu gājienā no Jorkas universitātes.

Zvanīt 661-2385.

Saulaines nometnes izbraukums

uz Saules Jostas izrādi 21. jūlijā no Saulaines pl. 18, atgriešanās tanī pašā vakarā.— Pieteikšanās pilsētā: Draudzes kancelejā: 921-3327, Saulainē pie R. Wust 705-424-1118.

Ja jūs braucat
kā **eņģelis**

Mums ir **debešķīgas** apdrošināšanas maksas!
Pārliecinaities!
759-0266 un 759-2771

Beaverbrook
Insurance & Real Estate Ltd.
1682A Victoria Park Avenue
Scarborough, Ont. M1R 1P7

Zviedrijā runā...

(Turpinājums no 1. lp.)

izlidojis no Rīgas un uzņēmis Zviedrijas virzienu. Lai krievu radari viņu nepamanītu, lidojis dažu metru augstumā virs jūras viļņiem. Pēc divām stundām viņš nolaidās Gotlandes salā.

Nav noskaidrots, vai pēc lidojuma vai jau pirms tam viņam bija smaga depresija, tāpēc viņam bija jāpavada divi mēneši psihiātriskā slimnīcā. Pēc tam viņam sagādāja dzīvokli Stokholmas jaunā priekšpilsētā, un viņš mācījās zviedru valodu. Vanags iekļāvās Stokholmas latviešu jauniešu pulciņā. Bija ziņas no dzimtenes — sieva atlaista no darba un tēvs, kas bija kāda uzņēmuma vadītājs, arī atlaists no darba.

24. jūnijā bija pārsteiguma diena — Vanags paziņoja, ka nolēmis atgriezties uz Rīgu, un visas formālitātes nokārtotas. Vanags izteicās:

„Man ir lielas ilgas pēc ģimenes, vēlos satikt sievu un meitiņu, kuŗai ir septiņi gadi. Pirms pusgada man bija telefona saruna, un mana sieva izteica vēlēšanos, lai es atgriežos. Priekš divām nedēļām nosūtīju vēstuli, tad vēl nezināju, ka pametīšu Zviedriju. Tagad viņi zina, ka es atgriezīšos. Sūtniecībā man teica, ka es saņemšu sodu par izdarīto bēgšanu, bet tas nebūs liels. Pēc gada būšu atkal brīvs. Toreiz, kad pārlidoju uz Zviedriju, man bija savi iemesli, par ko nevēlos neko izteikties."

Expressenā 24. jūnijā bija raksts, kuŗā bija lasāms, ka 29-gadīgais Valdis Vanags, kas bija ieguvis uzturēšanās atļauju Zviedrijā, ir nolēmis atgriezties uz Latviju.

Expressen 30. jūnijā parādījās raksts un fotografijas par Daini Zeln eni. Četrās fotografijās bija atstāstīta Zelmeņa darbošanās Stokholmā. Pirmā fotografijā Zelmenis atslēdz sava auto durvis, pulkstens ir 7.33. Zelmenis dodas uz sūtniecību. Otrā fotografijā, pulkst. 8.06 Zelmenis ar auto iebraucis sūtniecības dārzā un iesoļo sūtniecībā. Trešā fotografijā pulkst.14.40 Zelmenis, paēdis pusdienas, kopā ar kādu citu sūtniecības darbinieku soļo uz savu tumši zilo auto, lai dotos atpakaļ uz sūtniecību, kur viņš, tāpat kā citi darbinieki, strādā virsstundas. Ceturtā fotogr.ijā pulkst. ir 18.28 — Zelmenis atstājis sūtniecību un savā auto ar Nr. LWG 413 dodas uz mājām.

Vanags atgriežas aiz dzelzs aizkara.

Rakstā lasāms, ka Zelmeņa rosības nav nekāds pārsteigums zviedru valdībai. Zviedru drošības iestāde SEPO 1982. gada decembrī iesniedza ziņojumu valdībai, lai izraida četrus Padomju sūtn.ecības darbiniekus, jo tie bija nodarbojušies ar spiegošanu. Starp tiem bija arī Zelmenis. Toreiz izraidīja tikai trīs diplomātus. Zelmenis varēja palikt. Zelmenis saņēmis tikai brīdinājumu. Ir zināms, ka Zelmenis pārņēmis izraidītā Alberta Liepas darbu un turpina Liepas savervētos kontaktus Zviedrijā. Rakstā vēl atzīmēts, ka Zelmenis ir KGB vīrs, kas atklāti izspiego latviešus. Viņš izvairās sevi reklamēr par diplomātu, jo uz sava auto nav piestiprinājis gandrīz obligāto zīmi — DC.

Spiegs Zelmenis atstāj Pad. savienības sūtniecību Stokholmā.

Geidara Aļijeva...

(Turpinājums no 1. lp.)

Aļijeva stiprā puse esot spēja noturēties, vienalga, kas arī nenotiktu politbirojā. Viņš piederēja Brežņeva kliķei,bet Andropovam nākot pie varas, bez grūtībām iemantoja jaunā šefa labvēlību.

Kamēr Gromiko spēlē pirmo vijoli Černenko galmā, Aļijevam, Garbačovam un Romanovam vēl jāpastāv pie ratiem.

Padomju ārpolitikai neparedzētus sprunguļus ceļā met ne tikai Rēgens vien. Nupat Pekinga paziņoja, ka nekādas radikālas pārmaiņas Ķīnas un Pad. savienības attiecībās neesot gaidāmas. ASV aizsardzības ministrs Kaspars Veinbergers ķīniešiem jau piedāvājis palīdzību viņu armijas modernizēšanai. Pekinga sāka ausīties vēl vairāk, kad gar tās robežām pēdējos mēnešos tika novietotas jaunas Kremļa atomuzbrukuma raķetes.

Ārlietu ministrs Šulcs pašreizējā Tālo austrumu misijā līdzās saimniecisko un politisko problēmu kārtošanai droši vien liks pamatus jaunai militārai aliansei, kuŗā ne tikai Ķīnai, bet arī Japānai piekritīs atbildīgi uzdevumi.

Vai pieminēt Vidējos austrumus? Irānas un Irakas konflikts vēl nav uzliesmojis gaišās liesmās. Iespējams, ka tas arī nemaz nenotiks. Francijas prezidents Miterans, viesojoties Jordānā, aicināja uz Vidējo austrumu miera konferences sasaukšanu. Par šādu konferenci jau gadiem ilgi runāts, bet bez panākumiem, jo mazajai Izraēlai arvien bija savi iebildumi. Vai Miterāna ierosinātai konferencei būs kādas izredzes, to šoreiz noteiks parlamenta vēlēšanu iznākums Izraēlā.

kā redziet, arī vasaras karstumā spēle starptautiskā skatuvē turpinās.

Aleksandrs Ķegumnieks.

Latviešu katoļu tikšanās Minsterē

Dziesmu svētku laikā Minsterē būs latviešu katoļu tikšanās kopējā dievkalpojumā 2. augustā, pl. 9.00, Sv. Norberta baznīcā (St. Norbert Kirche, Schneidemuhle Str.23, Munster-Coerde, kur notiks Sv. Misa, kuŗu celebrēs Prel. Dr. K. Ručs ar visu latviešu katoļu priesteŗu piedalīšanos. Dievkalpojumu kuplinās Toms Spoģis (ērģeles) un bass-baritons Raimonds Spoģis. Pēc dievkalpojuma pl. 10.00 notiks kopīgas brokastis. Sanāksmē Dr. K. Ručs runās par tematu „Latviešu katoļu baznīca šodien." Pēc tam sekos latviešu katoļu centrālo apvienību un biedrību priekšnieku ziņojumi par latviešu katoļu apvienību un biedrību darbību, latviešu katoļu dzīvi brīvajā pasaulē, pašreizējām un nākotnes darbības un sadarbības prioritātēm, kā arī visu latviešu katoļu centrālo apvienību un biedrību un arī pārējo latviešu katoļu organizāciju — korp. Lacuania, Dzintars, korp. Aurora, Latgaļu Pētniecības institūts, A. Jūrdža fonds, Bīskapa J.Rancāna fonds, Latgaļu izdevniecība, Latgaļu raidījumu komiteja, u.c. valžu priekšsēžu sanāksme, lai izveidotu labāku sadarbību.

Kopējās pusdienas pl. 12.00 Hotel Coerdeheide — Konigsbergerstr. 159, tel. 249780 (autobusa pietura Schneidemuhlestr.) ar iepriekšēju pieteikšanos pie A. Spoģa vai A. Homka, ierodoties Minsterē.

Piektdien, 3. augustā pl. 12.00 notiks Dzintara konvents. **J. E.**

Kaŗa invalīdu apvienības centrālās valdes pilnsapulce

Pilnsapulce darbu sāka ar māc. P. Grasmaņa vadīto svētbrīdi. Viņš aicināja pieminēt kritušos un tagad mirušos cīnītājus. Līdzīgi svinīgai jundai skanēja LKIA CV priekšsēža Gūtberga lasījums ar 38 biedru un divu biedru veicinātāju vārdiem, kuŗi miruši pēdējos gados.

Par pilnsapulces vadītāju ievēlēja Paulu Loginu.

LKIA CV ziņojuma priekšsēdis Gūtbergs pasvītrāja, ka uzņemti 14 jauni biedri un 11 biedri veicinātāji. Izkārtoti 9 plašāki sarīkojumi invalīdu namā Gauja. No tiem arī Londonas deju grupas Kamoliņš uzvedums. CV izkārtojusi kaŗa pensijas lietas 6 biedriem un izdarījusi iesniegumus pensijas pieprasīšanai 4 biedriem.

Gūtbergs uzaicināja ar klusuma brīdi pieminēt labvēli un DM 50.000 ziedotāju jaunbūvei, Venecuēlā mirušo V. Vītolu.— Revīzijas komisija ziņoja, ka grāmatas ir kārtībā un CV darbība bijusi sekmīga. Pilnsapulce izteica CV pateicību.

Jau pašā sākumā visu skati bija vērsti uz jaunbūvi, tādēļ arī nama pārvaldnieka B. Saveļjeva ziņojums saistīja visus. Nams ir zem jumta. Iebūvēti logi un durvis, sekos iekšējais apmetums un grīdu likšana. Līdz šim nama būvei izdots DM 230.325.23. Ziedojumu akcija no Vācijas, Zviedrijas, Anglijas, Amerikas, Kanadas un Austrālijas deva DM 30.650.37. Vismazāk ir ienācis no Amerikas. Atlikumi no sarīkojumiem, pārnakšņošanām kopā 38.000 markas. Mantojums no mirušā cīņu biedra K. Siliņa DM 56.096. Aizņēmumi — DM 30.000, no Memingenas nodaļas DM 3900 un pārvaldnieka Saveļjeva DM 13.000. Jaunceltnes nobeigumam vēl vajadzīga paprāva summa. Pilnsapulce ieteica uzsākt ziedojumu vākšanas akciju Vācijā un aizjūras zemēs.

Pilnsapulce pieņēma budžetu nākamiem trim gadiem DM 204.000 apmērā un ieteica CV vairāk popularizēt invalīdu namu Gauja apciemotājiem un sarīkojumiem.

Beigās jaunajā centrālajā valdē pilnsapulce ievēlēja Gūtbergu, Saveļjevu, Štameru, Gavaru un Blažēvicu, kandidātos — Missu un Straumi, revīzijas komisijā — Graudiņu, Lielbārdi un Kļaviņu, kandidātos — Gercenu un Griniņu. **I. Bl.**

BRAMPTONA

● 14. jūnijā deportēto piemiņas dievkalpojums Bramptonā notika svētdien, 17. jūnijā. Altari grenoja DV Bramptonas nod. Latvijas karogs un vanadžu sarkanbaltās neļķes. Pēc dievkalpojuma baznīcas blakus telpās vanadzes bija rīkojušas piemiņas pēcpusdienu ar O. Ieviņa referātu. O. Ieviņš pastāstīja par iedzīvotāju sastāvu šodien okupētajā Latvijā, izmantojot pašu krievu okupantu publicētos datus, kas visi liecina par smagu pārkrievošanas politiku okupētajā zemē.

Pēc referāta un māc. A. Brieža galda lūgšanas viesi kavējās pārrunās pie vanadžu sakārtotiem kafijas galdiem. Apmeklētāju skaits bija virs 40, kas mazajā Bramptonā ir jau labs skaits.

● Svētdien, 24. maijā DV Bramptonas nod. vanadze Millija Vecmanis radu un paziņu pulkā atzīmēja savu 65. dzimšanas dienu. Viesi sveica jubilāri gan ar ziediem un veltēm, gan arī dziesmām.

J. R.

Pateicība

Sirsnīgi pateicos visiem, kas ar savu darbu un citādi atbalstīja Karavānas Rīgas paviljona labu izdošanos.

Izolde Freimane,
Paviljona saimniecības vadītāja

Latviešu Studentu Centrālās Savienības Kongress

Pirms dažām nedēļām Čikagā notika L.S.C.S. (Latviešu Studentu Centrālās Savienības) kongress, ko vadīja Ruta Priedkalne. Darbības ziņojums uzsvēra politisko aktīvitāti starptautiskā forumā un baltiešu studentu sadarbību.

Jaunā prezidijā par priekšsēdi ievēlēja Anitu Vārsbergu, par vicepriekšsēdi Jāni Kancēnu, sekretāri — Elīsu Freimani, kasieri — Žubīti Streipu, kartotekāri — Silviju Kļaviņu, par stipendiju fonda pārstāvi palika Juris Laivinieks, par kases revidētāju ievēlēja Gunāru Zundānu, par Baltiešu Studentu Federācijas pārstāvi Anitu Vārsbergu.

Studentu padomē automātiski ieiet iepriekšējie trīs L.S.C.S. priekšsēži: Uldis Šutka, Dainis Lagzdiņš un Gunārs Zundāns. **R. P.**

Kārļa Suntaža būvdarbi,
Metro lic. B 2494.
Būvē jaunas mājas un vasarnīcas. Izdara pārbūves, remontus, krāsošanas un mūrēšanas darbus. Sagādā atļaujas.
Zvanīt **751-6829.**